

КАО ЧЕРГА ШИРОКА ДУША

Јован Д. Петровић

Јован Д. Петровић

Као черга широка душа

Антипатија Беснија Бранчева
ЗУЉА Моговица ХХ века

Јован Д. Петровић
КАО ЧЕРГА ШИРОКА ДУША
*Антологија песника Браничева
друге половине XX века*

Едиција
Стишки књижевни круг

Књига XXIII

Издавачи

Браничевско-стишка књижевна заједница Мало Црниће
Народна библиотека „Србољуб Митић“ Мало Црниће

Уредник

Миљисав Миленковић

ЈОВАН Д. ПЕТРОВИЋ
састављач антологије

АНТОЛОГИЈА
БРАНИЧЕВСКИХ ПЕСНИКА ДРУГЕ ПОЛОВИНЕ XX ВЕКА

КАО ЧЕРГА ШИРОКА ДУША

Мало Црниће
2014.

Браничевски крај је пре свега географија; редак збир елитних природних лепота; спој висије и низије, неба и воде; вукова и орлова; људске речи и фијука ветрова; калуђерског тиховања и песме весељака; Дунава, Мораве, Пека и Млаве; Хомоља, Кучаја, Звижда, Стига и Карпата; баш како и песник, омамљен лепотом, криком каза: *Од Великог Села до самога Ждрела, као да је вила ћилим, разастрела...*, али још више, и још шире и још даље... Каква је географија овде, такав је и човек, који у том окружењу, рођен и створен, распреда своју вековну животну причу, исткану од радости и туге, од смеха и плача, од пута и непута, од рађања и умирања, од ратовања и од слободарења, од хлеба и од глади... Народ српски, иако силом прилика, кроз историју, и ратнички, јер само је тако могао да опстане и буде, у таквом природном окружењу обогатио је и своје првотно природно биће, као мислени, целомудрени и песнички народ. Поезија је упоредо са њим расла и живела, ненајављено, ненаметљиво, али јављала се увек правовремено, кад је затребало, као лек и као утеха, као подстрек и као поклич. Као цветање душе и као стег слободе духа. Српски човек је у души песник, племенит, осећајан, пожртвован, митски и библијски, јер је његова стварност песничка, замагљена стварност, из које он настаје и прилази животу и начин му је како да решава своје тајновитости и тешке животне загонетке... Ето, ваљда отуд, и толике бујне, страсне, јаке, неуништиве поезије и на овом малом парчету српске земље, на коме су сабрани сабраћени Стиг, Млава, Звижд... Ваљда као јединствени *кредо* тог насељеног, васељенског човека, који овде, у свему, изналази мудрост и који једино мудрошћу препознаје и уцртава праве путеве у лавиринтима живота.

Овај крај је сачуван у многобројним легендама, као најпопуларнијем виду усменог предања српског народа, које такође осликавају потребу да се на леп и допадљив начин каже и изрази потреба и супротстави забораву. У легендама се каже о настанку места, планина, области и у овом великом крају, а једна од најлепших је она о настанку Стига. Стиг, међутим, није само равница, он је истовремено и судбина људи у овом крају, у коме се сублимишу и срећу реке, планине, ветрови, људи, који је осликан жудима и надахнућима природе, који храни и опија

лепотом, за који се умире и даје живот, који надахњује и испуњава, који је застао и заживео такође и на многим сликарским платнима, који је узлетео према небу из бразди стихова његових вредних синова.

Сваки песник има своју поетику, која је одраз његовог бића, која је његов унутрашњи лик, која упориште налази у његовом својственом бићу и свака појединачна поетика, која је, такође, израз односа према животном и живљењу, завређује једнаку или бар посебну пажњу. Порив је исти, а то је суштина налажења на истом путу. Разлика је, ако се тако може расуђивати и рећи, у пројекцији удаљености циља, која опет није резултат свести, већ мера домета, одређена неком другом, можда и вишом силом. Али, досезање циља, ма на којој коти тај циљ био, у равни је код свих песника, бар по суштини намере, односно потребе, против које се не може. Поезија је врлина и није исход воље. Пре би се могло рећи - судбина, свакаква. Или тек нека врста обољености, која не убија, али с којом се умире. Поезија је указ ма које силе и ма ког нагађања, али свакако је усуд задешеног, од које се не бежи. Сви су песници, истовремено, сопствени осуђеници на неговање речи, као нечег посебног у себи, јер реч је њихов једини *материјал* за израду живота и животних предмета, реч је њихова заштита, оклоп, љуштурса, штит, свемогућна реч, која се тврдокорно баштини, и по времену и по невремену, што захтева и остварује жртву, али која никада до краја не узвраћа оним плодом, који се ишчекује и за који се живи.

Када се ради о антологији, дакле о *цветнику* поезије песника, који живе и стварају у простору омеђеном напред реченим рекама, до сада је познат само један такав избор песама, временски неомеђен, који је пре двадесетак година учинио песник Синиша Ристић. То је био један фини приказ онога што је тада, у тим приликама, постојало и већ тада је било јасно да се ради о једном значајном поетском поднебљу, који је био битан и за свеукупну српску поезију, с обзиром на имена, која су се већ тада наша међу тридесет двоје представљених песника.

Даћу себи слободу да приметим да је од тада поезија на овим просторима некако нарасла, јер се појавио велики број нових, младих, талентованих песника, са новим приступима и новим изразом, ослобођени форми и уза, како се и сам живот не само на овим просторима мењао, такође и као последица раста или промена у свим другим доменима живота. Мислим, да ни овај нови покушај приказивања оног највреднијег у поезији

браничевских песника, који је, овога пута, смештен у један одређени временски период, а то је почев од друге половине минулог века, до данас (тако да ће нека ранија значајна песничка имена бити изостављена једино из тих разлога), није узалудан и без оправдања и да ће свакако за резултат дати слику, која никако неће бити незанимљива, чак и када се ради и о оним најзагриженијим сладокусцима лепе песничке речи.

Познато је и раније да је овим крајевима пролазио и живео и један од највећих српских песника романтичара, али и најнесрећнијих песника, Ђура Јакшић, који се најдуже задржао у Пожаревцу, који је задужио својим књижевним делом и коме је оставио и многобројне приче о својим боемским *даћама* и *недаћама* у познатим кафанама тадашње пожаревачке касабе, али је, такође, походио и остале крајеве, идући уз Млаву, кроз Петровац, Бистрицу, Ждрело, Шетоње и даље..., према својој животној муци и учитељској судбини. У Петровцу је осликао најчувенију из тога доба, Тасићеву кафану, а постоји веровање да је управо у њој написао и једну од својих најлепших песама, очаран лепотом девојке Сике, која га је у поменутој кафани послужила...

*Студена ме киша шиба
Већ вас цели дан;
Ој, прими ме, крчмарице,
У твој леги стан!
Саву, Млаву и Мораву
Прелазећи ја,
Тебе сам се зажелео
И лакога сна.*

*Наточи ми чашу вина
Из подрума свог,
Пољуби ме, загрли ме,
Помого ти Бог!..,*

поред оне две најпознатије *Пут у Горњак* и *Ноћ у Горњаку*, које се налазе у свим антологијама српске поезије.

Познато је, такође, да је у овом крају, учитељујући, живео и познати српски родољубиви песник Драгољуб Ј. Филиповић, који је радио у више села, мада најдуже, скоро две деценије, у

селу Каменову, остављајући велику вредност, којом је задужио српски народ и српску књижевност. Једно време, мада веома кратко, у петровачком крају, у селу Мелници, као учитељ, боравио је и „уклети“ песник српске поезије, Владислав Петковић Дис, а познато је да је у Ореовици рођен песник Војислав Илић Млађи, који је много написао и много оставио, што је тек сада предмет (нове) оцене и слављења, покретањем и манифестације њему у част, у његовом родном месту.

У срцу Стига, у маленом, живописном селу Црљенцу, рођен је селак песник Милосав Павловић, као син народног посланика из тога доба, Стојадина Павловића и он је показао велику жељу за (само)образовањем, а на руку му је ишло и окружење у коме је живео, тако да је оставио веома значајан траг у књижевности, барем када се ради о стишком делу Србије, певајући о жудњама и чежњама човека-сељака, о његовим мукама, тешкоћама, али и о његовој снази и малим радостима, којима је увек био задовољан. Милисаву Павловићу није дата ни једна манифестација, али својом песмом *Знаш ли, драга ону, шљиву ранку*, а поготову песмом *Химна њиви*, он је сам себи поставио камен незаборава, у земљи, из које је попут златног, пшеничног класа, подна неба и сунца, и сам, стасит, изникао.

Из истог села, Црљенца, неколико деценија касније, стигао је још један песник, испоставило се у својству уклетника - *да буде песник*, с осудом да пати и живи песму, да војује са љутим животом, да подиже и добија буне, да је боем, да је љубавник реке, да је сабрат неба, да је копљаник ветрових армада - Србољуб Митић, који је поетску реч уздигао на реч пресуде и кривице, јер је његова била филозофска, крвна, нервна, непорецива, непроцењива - као мајка, као земља, као кћи. Ипак, некако тихо је прошао испод висова српске поезије, немаром других, како и пише на његовом надгробном споменику: *И би песник..*, бар када се ради о суду људи, занемарљивом према суду времена, које није рекло своју последњу реч. Србољуб Митић биће велики како јесте. И мада намера ове књиге није полемика и исправљење неправди, неопходно је рећи, да неправде увек постоје, јер су део живота, јер их људи чине, хотично или нехотично, али чини се да неправда „скрајнутости“, учињена према Србољубу Митићу, полако нестаје и да он просијава из наслага времена, да заузима своје место у српској поезији, која му по опсегу, дубини и висини, дакле, по свој песничкој антропологији, припада.

Мало даље, у селу Калишту, рођен је и умро је, такође значајни стваралац Стига, Драгослав Живадиновић, који је свој несвакидашњи таленат и стваралачку плодност потврдио, како у поезији, тако и у прози. Неколико романа и књига поезије, о томе говоре на најбољи начин. А чини се да се још увек у стишким маглама покаткад зачује тужно њиштање *коња Звездана*, кога убише људи. *Звездана*, који је можда и сам у души био човек.

У Петровцу на Млави рођен је Бранислав Лазић, интелектуалац и ерудита, познати и омиљени професор књижевности у петровачкој гимназији, човек веома широких гледања, завидног образовања, који је, такође оставио књижевно дело, које садржи поезију, романе, есеје, критичке осврте... Велика је одговорност, зато, пред свима, одредити се и према овој књижевној заоставштини, сачувати је и учинити је доступном свима. Али, не само када се ради о остављеном делу Бранислава Лазића, алиас *Бранка Манаса*, већ подједнако и у сваком другом случају. Јер, ако се достигне такав ниво друштвене свести и људске одговорности, према нечему што преко личног постаје заједничко и опште, а преко заједничког и општег постаје и лично, много шта ће се променити и у овом природном поднебљу, а чак и сунце ће лепше сијати и реке мелодичније жуборити.

У Нересници, код Кучева, из учитељског брака, рођен је Стеван Раичковић, једно од највећих имена свеукупне српске поезије. Без обзира што је овде врло кратко живео и, за послом родитеља, отишао даље, још као дете, себи сам дозволио да га уврстим у овај избор, верујући да на тај начин ни према коме и ни према чему не чиним неправду. Напротив.

Наравно, овде сам издвојио само песнике, који су заслужили памћење, а којих више нема. Међу песницима, који још живе и стварају на овим просторима, такође има веома значајних имена, али никога посебно, овом приликом, нећу издвајати, јер ни једно песничко-књижевно, и свако друго дело, није заокружено и речено до краја, докле год песник-књижевник, односно сваки други стваралац, живи и проширује своје дело.

Увек је било покушаја у овом крају - браничевском, да се против испразности живота, који је прва понуда апатије, бори лепотом. И мада лепота има своје хирове и своје јединствене врсте глади, човек се предаје њеним заповестима, јер само тако достиже и своју величину. Пожаревачка гимназија је још почетком минулог века имала свој ђачки часопис, прикладног назива *Развитак*, кроз који су прошле и стасавале генерације,

касније и најумнијих српских глава. Ту су прве поетске речи приказиване другима и с обзиром да је већ тада тај часопис био мисија, није зачудно да он и данас постоји. У данашње време, у овом крају, песници и писци своје потребе за уметничким изражавањем остварују у књижевним клубовима, којих има више - у Кучеву, Великом Градишту, Пожаревцу, Каменову, као и у Стишкој књижевној заједници, превасходно основаној као подружница Удружења књижевника Србије, са седиштем у Малом Црнићу, стишком селу, у коме је покренут и, већ више од четири деценије, излази књижевни часопис *Стиг*, а такође, као вршњак часописа, одржава се и Фестивал драмских аматера Србије - ФЕДРАС.

У таквом окружењу, и велики број људи у себи је осетио потребу да живот схвати и о њему говори на други начин. Данас се поезијом, ваљда по „пророчанству“ песника Бранка Миљковића, да ће „једнога дана поезију сви писати“, бави велики број људи, не само у Браничевском крају. Стиг, Млава, Морава, Дунав... Хомоље, Кучај, Карпати... изнедрили су велики број талентованих, значајних стваралаца, који успешно исписују, исцртавају и допуњују књижевну мапу Србије. Намера ове књиге је управо да прикаже стваралаштво, кроз један непристасан избор песника који су најзначајнији у овом тренутку, што не умањује вредност ни једне изречене и записане поетске речи, праснуле или дотекле из срца и из крви било ког песника, који није у овом избору.

Јер, песници који можда јесу богомдани, такође су и занатлије и само по томе се могу меусобно разликовати - а „производ“ њихов ће зависити, као и код свих других занатлија - терзија, златара, јувелира или кујунџија... од њихових алата, као што је песнику реч, од искуства, посвећености послу, изучености „заната“. Зато сам „за ову прилику“ одабрао 70 песника, са по неколико песама, а што је такође моје субјективно мишљење, јер морамо се помирити са чињеницом да су књиге овога типа увек само *резултат једног мишљења* и увек ће оне изазивати полемике, што такође отвара просторе да се изнађу нове вредности.

У овој антологији заступљени су песници различитих старосних доби, различитих сензибилитета, па и различитих песничких поступака. Сврставајући песнике на тај начин, једне покрај других, имао сам намеру да, поред постизања превасходног, можда, основног циља књиге-антологије: одабир према личном, субјективном мишљењу састављача, такође и

склапање слике-мозаика о вредности поезије на овом простору, који је био предмет рада. Уверен сам да сам тако постигао и смисао и сврху. Заправо, трудио сам се да учиним један временски пресек и преглед рада песника Браничева, како сам већ рекао, у једном одређеном временском периоду. Да бих то постигао, по сопственом мишљењу и убеђењу, приступио сам одабиру песама, на основу великог броја расположивих књига аутора, тако да мој рад не само временски покрије одабрани период, већ да прикаже и развој сваког појединачног песника и поезије и потврди моје вредновање, као личну препоруку да одређена поезија буде приказана у књизи овога типа.

Све је пред читаоцима и јавним песничким и књижевним мишљењем.

Наравно, ова антологија према поезији, која својим дометом достиже намеру и замисао састављача, сугерише своју вредност и своју тренутну потребу, а самим тим и интерес шире заједнице да она изађе и заузме своје место, које јој припада, макар као нека врста *поменика* или, грубо речено, као *подсетник*.

У њој су заступљена песничка имена, која су одавно верификована као сами врх свеукупне српске поезије, не само у актуелном тренутку – пре свих Стеван Раичковић, Србољуб Митић, Раша Перић, Ана Дудаш, Милисав Миленковић, Драгослав Живадиновић, Бранко Манас, Аца Лукић, Бранислав Прелевић, Златија Радовановић, али не много мање од набројаних су и, такође, значајни, потврђени песници, овде заступљени - Младен Бранковић, Вера Бранковић Мајска, Синиша Ристић, Велиша Јоксимовић, Томислав Ж. Вујчић, Зоран Божићевић, Тања Ђурђевић, Драган Т. Јовић., као и млађи песници у овој књизи, о којима ће у будућности свакако бити више речи, Славица Јовановић, Владимир Божићевић и Иван Ј. Петровић. Наравно, избећи ћемо даље набрајање, с обзиром да је и овај избор, сам по себи и потврда за сваког песника.

У антологији се представљени и песници који су се широј читалачкој јавности и књижевној критици значајније огласили почетком шездесетих година, појављивањем зборника *Орфеј међу шљивама*, као тзв. *песници сељаци*, што је указивало на социјално прекло уметника, а никако није сугерисало нити бацало сенку на уметничку аутентичност и високо вредновање њихове поезије. Наиме, иза прегнућа великог делатника на пољу књижевности, у најширем смислу, професора Драгише Витошевића, појавили су се тада песници Димитрије Баџић, Србољуб

Митић (који је већ објављивао код *Нолита*, Београд), Раша Перић, сада значајан стваралац, зборничар и баштинар српске културе, Милисав Павловић, прави представник и заступник села, Бора Наумовић, бунтовни и несуздржани незадовољник високих домета, Драгољуб Јевремовић, веома спретно перо, који су у наредним деценијама потврдили свој дар и остварили веома значајна песничка дела.

Уз све ово треба додати и гласило (часопис за културу и уметност) *Браничево*, које се у послератним годинама појавило у Пожаревцу, под будним оком и бригом великог делатника и посленика културе, судије Воје Живковића, који је највише учинио управо на подизању таме са стваралаштва у свом завичају, чиме је непосредно допринео појављивању Димитрија Баџића и Србољуба Митића, први се супроставивши повлачењу црте разграничења између стваралаштва у урбаној средини и стваралаштва на селу, сматрајући уметност делом људског духа, које се не може ни на који начин делити, уколико је досегло високе или највише сфере стваралаштва.

Суштина мога антологичарског покушаја и, дабоме, искреност моје добре намере, састоји се у томе да се и на овакав начин сачува све оно што је, па и нека по мом индивидуалном и скромном мишљењу, вредно да буде сачувано, такође и као елиминација ризика да брзо буде скрајнуто и заборављено, а тако и скоро поништено све оно што је један стваралац, улажући свој дар и своју енергију, у једном дугом временском периоду стварао и уграђивао у дух нарада, из кога је поникао и коме је припадао, коме је своје дело и посветио и завештао. То је дуг свих нас, али и не тако тешка обавеза.

Антологије, или књиге сличног типа, управо зато и постоје - као чувари и као драгуљари, као ризница сама. А равница стишка, на коју се својим тврдим плаветима ослањају каменити пејсажи Карпата, Звижда и Хомоља, јесте ризница. Од злата саздана. Јер, како рече песник Драгослав Живадиновић – *као черга широка је душа, душа српска.*

Јован Д. Петровић

Антологија песника Браничева
друге половине 20. века до данашњих дана

КАО ЧЕРГА ШИРОКА ДУША

ДРАГОЉУБ М. ЈОВИЧИЋ (1901-1994)

ДАНКИ ПОСМРТНИЦА

сонети

V

Иду дани, пролазе недеље, месеци,
Проћи ће и године - неће их бити много...
Очекујем, надам се - то ми ти реци,
Ближе си Вечном - Он би ти рећи мого...

Све те дане, недеље, месеце, године
Испунићу тобом, молитвама Богу...
Истраживаћу Творца законе, истине...
Дивићу се мудрости Бога, то хоћу, то могу...

И све ће то бити прожето мислима
О Творцу, о теби, о хришћанским делима,
О свему оном што циљ и сврху има:

Да докаже истину о Богу и свима,
Да докаже бесмртност људске душе,
Љубав, веру - да се у злу људи не гуше...

ДАНКИ ПОСМРТНИЦА

сонети

СОЗЕРЦАЊЕ (одломак)

Пробудих се оне ноћи, четврт до два.
А врата на соби треснуше јако!
Приђох да затворим, но врата затворена!
На смрт твоју да помислим никако...

Кад у болницу стигох ти мртва беше!
Умрла си тачно у четврт до два...
Душа твоја, схватих, јавила се мени!
У дубоки бол утону душа моја сва...

Доживљај тај и сад ме увери:
Душа је бесмртна као Божја ствар!
Боже, моћ и мудрост твоју ко ће да измери?
А бесмртност душе Божији је дар...

МИЛИСАВ ПАВЛОВИЋ (1905-1998)

ХИМНА ЊИВИ

Њиво хранитељко
трновим венцем окићена
жуљевитим дланом обрађена
губером наде покривена
кишом суза заливена.
Радост си ујесен
када ти недра беру,
када се ратари смеју
ил од радости плачу!
Жалост си када те
стопу по стопу кидају,
када постанеш
плен отимачу!
Њиво хранитељко,
од постанка прелазиш
са оца на сина -
док од чаира ниси
постала кецеља њива.
Била си досад својина
"деведесет и девет Радована",
а увек живела
у сиротињским надама.
Прскана знојем и крвљу
давала си хлеб цару и мраву,
сиротињским рукама милована
ал увек од њих - отимана!

ПОВРАТАК СЕЛУ

Ако ме једнога дана видите
да идем њивама
и уздрхталим рукама
берем кукурузе,
а притом ми у очима
видите сузе,

немојте, немојте помислити
да сам се опио.

Знајте, то сам опет дошао
тамо где сам се родио.

Ако ме једнога дана видите
да идем воћњацима
и миришем шљиве ранке,
а на испуцалој кори
тражим лик сељанке,
немојте, немојте помислити
да сам се опио,

Знајте, то мајку тражим
тамо где сам је оставио.

Ако ме једнога дана видите
да лутам сеоским сокацима,
да се грлим, љубим и
посрћем са сељацима,
немојте, немојте помислити
да сам се опио.

Знајте: то сам селу дошао
- да бих дуг вратио!

ПЕТАР БРАНКОВИЋ МАЈСКИ (1904-1983)

У МИРУ ПЕСМУ ЧУЈЕШ!

Раздрагана душо, најмилије цвеће,
непроцењен бисер — песмо си ти драга!
Харфа срца сваког, игра звери сваке,
радост мира нашег, радост блиских нада:
као вулкан живи, ватрена си снага!

Теби песмо чиста, у мом мирном раду
певаћу векове под бескрајним небом.
Да се здруже људи, сви народи света,
љутим знојем вечно да се хране хлебом!

Часна, рука жуља да није убога,
у пожуди срамног, немилога брата...
Штити уме, зоро, жива песмо блага,
јадно човечанство од безумног рата!

ПЕСМА БРАТСКОЈ ЛЈУБАВИ

За лек чисте ћуди, за сахрану мржње,
за видање свести — певаш песмо — мајко!
За глас драге Правде и нарави здраве.
Хармонично бруји, као зуј срца љута,
покличем полети, Сунцем уздигнута!

Бистрим током јечи, као морски уздаси,
од покоља дивљег човечанство спаси!

Певај, чедо рујно, поносе и љубав —
мелосе опоја рађа душа твоја:
у срца се слива народа свих боја.
Исплети елане једрих неимара,
који исцељују робовске скелете —
језивом мрачњаштву гасе смрдљив дах.

Доглачај умове кршних горостаса,
и врлине бујне, као шумски крас!
Егоизам мрки свесрдно запали,
за мир овог света, за вечити спас!
Културне савест и једнакост роди!

СИНОЋ СЕ СТИДЕО МЕСЕЦ

Још увек само тако
корача кроз поноћ аветног доба
трулога тела бедна жена.

На сату подземне цркве
откуцава дванаест.
Она се моли једном богу
и жртву своје беде
спаја с његовом бестелесношћу.

И тако:
Олуја носи у Понор све,
одважне презрене.

Синоћ се стидео месец,
звезде плакале.
Са ножем његовог сјаја
клао сам гаврана, крвопију...

МИЛАН ДИМИТРИЈЕВИЋ (1922-2003)

ДОЛАЗАК

И ноћас опет дођи ми у сан,
Донеси светлост за моје очи,
А онда лагано као лахор крочи
У моје зене и створи дан.

Твоји кораци знам биће лаки,
Пуни трагања за све што прође
За све што ће опет да дође
Кроз речи, шапат, осмех сваки.

Дођи, опет у мој сан румене боје,
Собом донеси маштање своје
Да заједно приредимо славље.

Легни мирно на моје узглавље,
На моју руку као зора меку
И ћути дуго а сати нек' теку.

ПУТ

Чујеш ли чудни шапат кише
Речима сличан кад се тихо кажу
Сличан уздаху срца кад издише
Или успоменама када се слажу.

Ти плачеш а у нашој соби мир,
Душа ти се ко небо отвара,
Пред нама стоји непрелазан вир
И пут који се негде затвара.

Жудња наша полагамо вене,
Ти више никада не сањаш мене,
Пред нама је понор без дна.

Да ли смо само љубавници сна,
Јер задња труба отужно труби,
Мисао о нама лагано се губи.

УВЕЧЕ

Овде су сви дошли а ја их гледам како одлазе
Нека ми опросте траве ако сам живот преспавао
У сну је све лепо па себе не препознајеш
Хиљаде птица пролазе небом као гласници
Измениш се за час па се присетиш опет нечега
Можда ниси све завршио а сан је брзо наишао
О зашто те ветар гура на странпутице
Тамо речи умиру а руке узалуд хрле
Склопи очи и видећеш хиљаде светлуцавих боја
Одлучи се брзо јер сва кајања су увек касна
Доходиш тако дрвећу што мирује као чиста савест
То дрвеће што усправно расте и стојећи умире
Светлост се побратими са водом и небом
Јединствено тело са ватреним срцем се рађа
Упознај слух мрава и песму таласа као успаванку
Зазвоне тако у срцу неке непознате енигме
Присетих се нечега што није дошло а можда је прошло
Праштајте ми добри људи ако сам живот преспавао
Предосећао сам земљотресе у души и расточеном мозгу
О знајте најлепша је и најслађа смрт у сну.

ПОЛАСЦИ

Свирајте возови песме даљина само мени
Ја само знам ваше дрхтаје и тугу
Ја само знам ваше жеље за лет у даљине
Ево ја рецитијем те ваше песме и жеље
Нек звоне мостови од вашег тешког хода
Небо ће да сагори ко свећа у вашим очима
Свирајте возови пругама по целој свету
Носите поруке мојих песама и жеље очију
Гле и тело моје пође са вама у непознато
Гле простори се отворише као бисер шкољке

Гле све поста светло ко крунисана зора
Свирајте возови поласке за све путнике
Сазвежђа хладног свемира дароваће вам мир.

ДИЈАЛОГ ЗА ПРВОГ СУСЕДА

Врло га добро познајем јер ми је први сусед
Радимо у истој станици он је кочничар а ја скретничар
Он често језди са возовима кроз даљине
А ја их пропуштам кроз руке као неко зрневље
Мој сусед је ожењен и има много деце
Често ми каже да му је кућа пренасељена
Да туга га некада обузима што их нема више
А некад се радује што их има и толико
Када се сретнемо увек се пријатељски здравимо
Његов ме широк осмех топлотом зари
Увек каже да му је добро и ни на што се не жели
Чудан је мој сусед јер је увек задовољан
Он често каже да мали људи су увек веселији
И увек певају песме и веселе се новорођеном дану
Душа им је препуна љубави за друге
Чудни су ти људи задовољни са животом
Они немају аутомобиле већ обичне бицикле
И с њима журе на посао кроз јутра и ноћи.

Увек кад прође с возом ја га поздрављам
Машем му руком све док се воз не изгуби
А онда седнем на клупу пред блок кућицом
И мислим дуго о свом суседу добром човеку
Знам да је сада отишао некуда кроз даљине
Челичним путевима јури као ноћни ветар
И тако жури некуд и грли пространства
А да ли ће да се врати жив ко то зна

Можда ће га нечија немилосрдна рука да убије
Сруши му снове и искида тело
А за њим ће да се проспе плач деце и жене
После ће сви да их теше да је тако морало да буде
Чудни су ти људи јер свуда виде прст судбине.
А кад се врати мој сусед са свога дугог пута

Сви су у кући весели и сви му се радују
Деци подели бомбоне и они их грицкају
А жену дарује пољупцем у чело и косу
Потом разговара са свима и пита за новости
Па га сан пренесе у пространства и пределе неке
И сања опет челичне путеве и воде
Мостове дуге где тутње возови хитри
Па зар и снови морају да буду исти
Дај да их променимо ако смо у моћи.
А сутрадан опет се исто понавља
Возови тутње и људи путују
И мој сусед опет с фењером у руци жури
Скаче у кочницу и језди кроз даљине
А ја возове стално пропуштам кроз руке
Као зрневље неко или као бројанице
И с неком тугом увек гледам за њима
Као да носе неки део мога тела
И сахрањују га свуда по станицама
Верујем увек да ће мој сусед да се врати
Жив и здрав са свога далеког пута
То причам шинама и пролећном ветру
Врапцима брбљивим облацима и сунцу
Све се ето тако понавља у животу овом
Као и овај дијалог за суседа мога.

ДРАГОЉУБ МИЛОСАВЉЕВИЋ ГУЛА (1923-2005)

МОЈОЈ ЖЕНИ ЗА РОЂЕНДАН

Идемо Милетићевом улицом
поред Словачке цркве,
случајно, баш тада, запитах те:
Да ли би хтела да будеш моја,
а ти одговори:

Да.

Мила моја,
да ли знаш колико је година
прошло од тада,
а ја те сваког дана питам:
Да ли би хтела да будеш моја?
Твоје ноге које
журе мени,
твоје руке
које ме воле,
кажу: Да.

Данас за твој рођендан
убрао сам ти руже
из моје баште,
и питам те поново:
Да ли би хтела да будеш моја?
Ти си далеко,
видим твоје плаве
и још дубље очи
окићене данима,
смеше се.

Узимам бицикл,
јурим градом
и звиждим.

Људи се окрећу,
не разумеју моју песму;
није ни чудо:
она је стара

више од тридесет година,
спевана у Милетићевој улици
крај Словачке цркве,
када си ми рекла
први пут:
Да.

БОРА НАУМОВИЋ (1923-2008)

ЛУБИЛЕЈ

Двадесет и четири године
земљо
колико самоодрицања
песмо, једнаки смо.
Сунце се само једанпут
враћа за сваког поименично
гле ласте стигле су
до звезда, земљан сам израстао
до испод колена.

ЗАВЕТ

Хајдемо већ једном дахвати ми
сунце као најближу звезду
колико га још сањаш у аули
четворспратнице, како величанствено
спава просто разлогићено у
кади са окосницом о врату.
Искомадао би га на праплатонске
године по Веди, пресрећеш родино
гнездо зашто одлазиш поздравити
Ребрантов месец обећао сам немој
мајци да одем на Христов гроб у
Персијску Меку колико ме света
земља прими, преко Месопотамије.

ШЕНЛУЧЕЊЕ

Недавно ми је мој познати
сликар у мраку предочио неко
чудно платно док су се на улици
утркивали хроничари загледани у
небо пред грмљавином.
Заустављао сам их да наврате

у лето на рахатлук и сусретну младиће
крај акваријума растрчале по
травњаку, и да шенлучимо под
липом са месечином колико прихвате.
Употпуњавао је уз флашу гостионичар
је принео још по једну уз шампањац
он се је изнервирао и разишли
смо се заљубљени у поларну светлост
као незнанци, на сазромом песку.

АКРОПОЉСКИ ХОРИЗОНТИ

Уђи пријатељице не удварај ми се
на прозорском окну слободна си ја
те чекам, и четири дана већ тренирам
у постељи са температуром.
Разумем да си господарица бића по
мене си дошла могуће да је и време
прошло не иде то тек тако како сматраш
можеш по кафу извини седи не улепшавај
ми се на очњацима, значи правно да сам
на реду.

Могу ја са тобом по уговору да будем
господар у сопственом умирању када си
овде што кажеш, схватам да ти не прија
то хоћу не стискај зубе говори.

Не одлази ми се уобичајено староседелачки
као други људи хтео бих да будем сопствени
газда врхунског тренутка а не да ми ти
лепршаш и машеш из прикрајка по некаквом
твоме хвалоспеву не обећавај ми дијамантска
чуда, благодети неког ванземаљског царства
хтео би бесмртнице да те учиним апсолутно
сопственом мојом.

Никако као досад ти пристижеш по твоме
разврставаш по вољи у некаквом солонском
раскораку ја те хоћу сопственом у пролазности
било пре или после али тражим равноправност
у смрти одлажењу знајући свесно да сам
господар једног настајања па ако си ми га

и ти дала, и крајњег тренутка саопштавам ти да знаш.

Иди и не осмехуј ми се више са температуром на звезди у грудима ме боли Кобалтом ме зраче срце ме гуши мада сасвим трезвено знам да је реч о раку на плућима што ми се не каже господарице, из етике лекари ме храбре.

ЖИВОРАД МИЛИЋ ЖУЧНИ (1926-1987)

ЛИПА

На брегу
у зрелој пшеници заноћила сама
да мирисима
у поноћ поље очешља...

Пукла
као јелек зреле девојке
- па љубав пољем просипа...

Месец преде,
Ноћ за пуцањ срца.
Царује расцветана задужбина деде...

БОЉАНА

Ричем
на кланици судбине Бољана,
са сто спратова,
који се црно руше
до подрума душе!...

Копајте ми раку у облаку:
бесном муњом да се повампирим,
побеснео громовима ричем,
да се мртав никада не смирим:
да кунем, да псујем, да вичем!...

Урличем
са ножем у грлу,
Бољана, са триста спратова,
који се руше
до црног подрума душе!...

ДРАГОСЛАВ ЖИВАДИНОВИЋ (1927-2012)

ТИЦА АРАРАТСКА

Земља је велики усијани цвет
Што се у призорима љупко врти
Око дародавних и ватровитих глава
И око ћелавог темена сунца.

Земља је колевка Каина и Прометеја
И може одлутати низ Кумову сламу
Својом запаљивом лепотом и ћутњом
Тражећи свој заборављени узрок.

Зато је месец шерет и мореказ
На путу у светлеће време
И зато постоје локве крви на месецу
Зато Црвено море на земљи крвари
И зато пишти тица араратска
Врх мога срца низ пусту месечину.

Земља и месец су обавили венчање
У небески петак а ја сам био погружени сват
Са парчетом светла у глави
Јер су тога дана моја браћа
Дародавне руке за меч укрестили.

Гледао сам њихове ратоборне руке и очи
Из небесне дубине располућене душе
И видео испод својих крила
Да је меч унапред удешен.
Подигао се небесни хор и мој тенор
Са престола сунца
Узлетела је и тица араратска
Загрлила је у хору свита триста сунчевића
Али то моја браћа нису видела.

Лудо је изронило сунце у венчаници
И тучком што звони у светом срцу са висова
Ударало звонко по замандаљеним главама и трнуло
Али га моја браћа нису чула.

Испружио сам своје осунчане руке
Истурио сам на храпавом длану јединог сунчевића
И вриснуо: ево тице араратске што сија
Ко рођено чедо и то су моје моћи
Јер друге моћи немам усред спаса вама на дар!
Али ми се моја браћа подсмехнула.

Сад стрепим лицем у лице
У маленој глави на почетку
И не могу Арарату своме да се вратим
И не може тица араратска да ме прими
Док гледам муке браће своје
Како синцир један другом
На врат хоће да намакну
Тешко земљи у лавиринту занемелој
Тешко мени без земље и сунца.

БАЛАДА О КОЊУ ЗВЕЗДАНАУ

У залазак сунца убише коња Звездана
Крилатог алата гриве златне.

Убише га људи
Убише га уз бардак из нужде
На рубу гладне године узеше га на душу.

После ископаше ровиту земљу и затрпаше Звездана
Деца му крст од тулузине посадише чело гроба
И божуром окитише трошну земљу да се не вампири.
Звездан је био најбржи коњ на свету
Шапутала су деца
Он је имао два срца и као черга широку душу
Звездан је стигао на свој циљ.

Ноћас Звездана ископаше пси пакосници
И два срца згасле пламенове поједоше
Велике кости развукоше
И божур дечје милости опоганише.
Ујутру људи нађоше чарапасту ногу алатову
На прагу старе куће па се прекрстише

Пргаво се узјогунише тврдокорци потрошене године
Па изудараше псе гладнице
Што луњају поред плотова.
А на плоту виси грива Звезданова као зар
Сетна успомена на великог тркача
Доста му беше и траве сунца.

ПОСТОЈИ МОЋ ОБИЉА

Постоји ћутња која светли
Постоји жеђ у распетости

Постоји светлост у дубини ноћи
Постоји сноп светле љубави

Постоји моћ обиља мога срца
Постоје звезде што ме у очи љубе

Постоји ватра и пев моје жудње
Постоји отров моје сумње

Постоји свет и труње
И големе пруге преко мојих чула

И ништа не постоји више

Али можда постоји још и света лепота
Ил у вис разлистала планета
Ил бехарје млечно што црта лица
Да се тамо моја душа докотрља.

И БОГА СТЕ МИ У ЛАВИРИНТУ ЗАТОЧИЛИ

Прво сте ми заробили чаролију огледалцета
Па онда румену росу у винограду и забрану
Те и врт звездица - маслачка
И напoкoн сте ми и бога у лавиринту заточили.
Сада ми је тама у колена сишла
И вид ме према вашем небу заболео

Куда онда да се девам
Кад већ и архангелима рата севате.

У северац сте ми и мрклило и сина оковали
У несвет се место у главичицу - зору
Крвљу преображавам
У мутну мочвару, у велики пост, у реквијем.

Остало ми је још да изаберем
Покорно пристајање уз стамено трупло - мрца
На киселу кишу континента
И свој невид.

Па у шта бих се друго могао и надати
Моји клетници издужених шија и чутура
Кад ми већ крлавим фарбама и рођени праг исцртасте.

АКО ПУТНИК ДОЂЕ

Ово је истинито света земља
На кривим раскрсницама
Путнику је потребно сунце у глави.

Ако дође нека целива детиње очи
Јер овде живе свеци-поете
Са разапетим стрелама.

Ако путник дође
Нека прође друмовима наратованим
Жудни радовања.

Оживеће птице каменоване
Што верују у љубав
До белог усијања.

Зато ако путник-намерник дође
Нека изговара светлост
У овој светој земљи.

СТЕВАН РАИЧКОВИЋ (1928-2007)

ПОВРАТАК

По сунцу још увек бива топло. Али
У сенкама од грађевина куда се такође
Проћи мора: прва нас студен зали.
Неко се крај нас у чуду пита: зар прође
Збиља већ лето као мирис краткотрајни и мали?
Изгледа да смо стајали баш као у овом часу
Цело то дуго време што се око нас ови
Јер острва у далеким морима нетакнута су
Од нас и овог пута остала. Далеки градови
Остали сами су без нас у трену кад их лишће засу.
О да нас није бар љубав мимоишла коју
Неки су између нас чекали стојећи дубоко у житу
А неки на песку, сред буке плажа, мењајући боју
Полако телу . . . Кроз град путника је све мање.

У риту

Губе се неке врсте птица. Подрхтава већ вода у
речноме кориту.

Враћамо се, оданде где нисмо били, у себе, као пуж
у кућу своју.

ОДЛАЗАК

Прво су прсти,
Онда су руке ишчезле
И поједноставиле се с ваздухом
Који је постао плав где си остала.
Даљина те је затим претворила у тачку,
У малу црну тачку без очију, без косе, без ногу.
На крају: као камен си претегла у воду
раздаљине.
Најзад си целовитија но икад на дну овог сећања.

КИША

Мислим о теби живој и осталој
И дозивам те: звездо у месу!
Ружо у мозгу! И тражим те у малој
Трави, у кругу сенке, у мравињаку, у лесу.
Гледам: киша заклапа углове по испруженом
длану.

Руке су саме. Оне се шире. Руке расту.
Углови су већ оштри и дубе малу рану.
Насмеј се у даљини и пошљи то као ласту.
Треба бити природнији и рећи: ти си
племенита,

Са срцем — као најплеменитији метал.
У њему сам слушао златна жита
И плави вал.
Треба бити нежнији од своје самоће
И чути сад, ту у слуху, једно удаљено сећање.
И онда благо схватити да смо остали воће
У једном сродном небу зањиханом у грање.
Киша је заклопила угао с једном осамом.
Руке су саме. Оне ћуте. Руке су мирне.
Нека ми брда кажу далеком тамом
Зашто су очи љубави у киши непрозирне?

Кишо без лишћа, без речи. Само: кишо!
Нека сунца све сузе у моме телу осуше.
Ја нисам у даљине без твога лика отишо:
Зашто га тихо кише у души бришу и руше
Ја градим твоју косу у влатима од кише
И твоје добре очи — две капи округласте.
Твоје ме речи од кише полако уморише.
Руке су саме. И брда ћуте. Киша: расте.
Ту где је срце — једино је можда црвено.
Ово ћутање зове: звездо у месу!
Ако се јави сунце казаће траве: ено
Он је опет открива у кругу сенке. У лесу.

ЗЛАТИБОРСКА ПЕСМА

Ако се небо ширило као плава утеха,
Ако је сунце имало нешто од твога дисања:
Ми смо били два бора, тужна, без греха,
Две гране што се ломе и — ћутање, два питања
Изговорена тихо као камен да пита
(Тихо, сасвим, да се до бешчујности чује).
Скоро немушта (тако само причају жита
Своју нејасну љубав у ветровима што хује).
Знам: одвојило се нешто од свега, ко острво.
И постојало тако, самовало, само.
Ако смо звали: љубав — тихо је шумело дрво
То на ком је расла мисао да нешто знамо.
Зато су улазиле у нас даљине, оне далеке,
Па отицале лепе као звездано небо, и гушће.
Од њих су нам руке бивале по две немирне реке
Са пустим обалама што траже благо ушће.
Ако су траве имале прсте који нас просе
И птице, изнад, у перју слутиле потоке:
Био сам у твојем оку — крила што се надносе
Над воде страшно зелене, изгубљено дубоке.

Док је мировало, у врху, облачје заустављено
Као подводно стење у небеској дубини:
Из поноћи се дизало твоје колено
И сјало белу светлост по тужној једној тишини.
Па ако су падине биле — дланови заборави,
А врхови — без равнотеже, у чудном знаку самоће:
Нас су њихала два мора — небо и трава —
На црном чуну љубави где расте глад и воће.
Зашто смо (не знам) слутили да ноћи не умиру
И веровали у све то као у месо и кости?
О ми смо били тек два камена у виру
Бачена са танке гране пролазности!

МИР

Сунце греје. Сунце топло греје!
Мени ништа неће траве, грање.

Мени ништа неће брег. Нек веје
О сунце и ветар на путање.

Мени ништа неће небо.
Ништа. Гледај, земљо, ја се опет смејем.
Ту, сред твога мртвог пепелишта,
Болне очи хоћу да посејем.

Ту сам. Нека ми све мисли клону.
Хоћу наузнак да лежим. Дуго ...
Чудно птице у плавило тону.
Што ме и сад, овде пратиш, туго ?

Нека намах што је тужно стане.
Ја то хоћу, човек, слушај птицо!
Склапам очи. (Ко да ломим гране.)
Ткај, о ветре, без нити преслицо.

Пуштам, нека иде. Знам: мрав то је.
Смрт би била кад бих ја по њему.
Зар смрт? Гледам: небо, пуно боје!
Лежим, сам под сунцем, близак свему.

Око мене само шуме влати.
Све је тако тихо. Тихо све је.
И брег тај и мрав су ми познати.
Мир је. Опет сунце греје.

КАМЕНА УСПАВАНКА

Успавајте се где сте затечени
По свету добри, горки, занесени,
Ви руке по трави, ви уста у сени,
Ви закрвављени и ви заљубљени,

Зарастите у плав сан камени
Ви живи, ви сутра убијени,
Ви црне воде у беличастој пени
И мостови над празно извијени,

Заустави се биљко и не вени:
Успавајте се, ко камен, невени,
Успавајте се тужни, уморени.

Последња птицо: мом лику се окрени
Изговори тихо ово име
И онда се у ваздуху скамени.

РУКЕ БОЛА

Дај речи густе ко смола
И речи као крв неопходне
За наше празне руке бола
Подигнуте у светло подне.

Дај ону страшну реч што тоне
Још непробуђена у мрак мяса
Од које груди мукло звоне
Као негледана кап небеса.

Дај речи које имају тело
И у телу срце црвено,
Све оне које ће горко чело

Наћи у свету разбијено.
Дај речи горде ко мач топола
За наше празне руке бола.

О ВРАТИ СЕ

О врати се у собу
Из блата под бели кров.
Глупи те уморио лов
По пољу и по добу.

И све док живи у дубу
Безгласни тихи црв
Нека се и твоја крв
Повуче у мук. А трубу

Младости нек затрубе
Други за друге и грубе.
О врати се о врати.

Ломи се већ твоја трска
На ветру. И киша прска
По голом месу што пати

ПЕСМА И СМРТ

Ова песма нема оштрих зуба,
Све је у њој голо ћутање и мир
И спори долазак до последњег руба
Испод кога мами хладан дубок вир.

Ова песма нису тешке речи
Мада мало опор звучи густе звук.
Њој нема капи која главу лечи
И болне руке згрчене у лук.

Ова песма можда личи на долину
У којој се болно скаменио вук.
Ова песма споро улази у тмину:

Ја не видим више од ње помрчину
И осећам само тешки тамни звук
Како моје руке вуче у даљину.

О СЈАЈ СУ САМО ВРАТА КРАЈА

Тај мук — да није звук без краја
Што свуд сеже
Па неки мир са криком веже
Ил маглен дух са месом спаја?

Тај крик — да није врх тишине
Што се ко усов у нас руши
Ил неки бат у нашој души
Кад бол се вине?

О мисо рије
Мој дух и као смрт ме гледа:
Све то што бива — да сан није

Заспалог нечег усред леда?
Тај мрак — да није болест сјаја?
О сјај су само врата краја.

БРАНКО МАНАС (1929-2010)

ВРЕМЕ ЗА МОЛИТВУ СВИХ ПЕСНИКА

Моја идења светом била су у знаку Лудог поља
и сјаја жита у њему у време празника Силаска Духа
Отуд су ишла сва даривања у намери да не станем
или да скренем с пута који је увек и као све од Бога

Сажалења нема а моја се радост расипа зеленим
боллом свих ових трава над којима је камен цркве
која је у Ждрелу и дела умом својим да почне време
Живот има да траје још и нече да тражи кајање
војника који је узео јутарњи глас да каже:
"Да ће смрт да стигне и мене, и мене када ово свене"

Молитве више нема и сваки ратник само фреском бива
да каже мир који је за краљеве сиромаше у кочијама
од злата у којима је сећање на молитву која је сан
била и почела да траје божанским сјајем празника
заувек.

Манастир у Ждрелу оком камена каже да нас нико није
заборавио.

У Ждрелу, на Духове 2008.

ФЕНИКС

Нашим додирима телом и умом сав камен планине
постаје прича са словима злата речи које трају
Болом својим крију истину нашег боравка и сан

А све је било само један сан и као да нема ништа
Прогонство слика иде до снегова и леда Севером
Исидорине књиге
Нико ништа не прича о мору младости којим трајемо
Долинама река иде глас одвојен од песме бола
ове битке коју воде сви у страху да је свему крај

Само прах се вармељи са остацима злата овог сата
бледом маглом битке свих војника сневаног живота

Привид краја трепери цветом који пада из наше руке
заборав наш узлета у небо, радост траве милости
у недељу њену Феникс шакама својим пепео
стресни чека да ми крила дамо и тако узлети надом
да опет видимо себе траговима који су стали у време.

САХРАНА ЈОРГОСА СЕФЕРИСА

Дан позајмљен за песника и од туге наровог дрвета
трагови птица и нека болна стрела отишле младости
сада се ништа не зна о Грчкој и њеним морнарима.
Умрли је знао Микену и историју и све благо Атреја
Говорио је отменим болом док је био самоћом жив
свима нама је рекао како је додирнуо острва морем
које тоне надама ушећерених бадема за венчање.
Био је песник на броду Аулида чекајући полазак.

Сахрана у Плаки била је сиви бол архипелага камен
свуда страже војника полиције и власти у злату.
Отишла Грчка са сликом сахране сиромаша зраком
сунца

слобода је увек била рана свих песника и судбина.
Она "као Егејско море цвета мртвима". Увек је крст.
Слободо која си рана Сефериса и Грчке, рано света
проклетство сваке власти, сваке хунте, малог газде.
Песму не може нико да убије, умире сама и опет морем
траје које увек има своје морнаре, јаук у трагу птице.

Одлазак Сефериса био је ћутање велике радости бадема
у цвету камена Атине и света и свих нас који ћемо
идући за њим да нађемо свој камен и своју светлост.

ПЕТРОВАЧКИ ВОЗ НА ШИНАМА

Возио је сва жита и стоку за Пешту и Беч
стални сан свих путника у возу који је имао

запис да се не нагињемо кроз прозор
Оно што видиш у животу, то је и не тражи више
изобиље је погубна завист невоља сунца
да нас оплакује у нашим заблудама без краја

Воз је ишао свакога дана и дозивао време
возио је војнике и свадбаре, све осуђене
на љубав девојке са цветом у коси
био је то воз који је волео све људе
који су ишли из времена у време тминама
Лудог поља и радостима воде Млаве наше
реке у одласку који ништа не зна о судбини
шта је то што има да се догоди убиством
Те шине на којој су вагони друге и треће класе
има да умре као човек коме је суђено и пресуђено
да је крив а није, да мора да умре а неће

Када је дошао дан охولة власти и судија
и петровачки мали воз стајао на шинама
да умре и нестане заувек плакао је писком својим
а шине на којима је била његова рука као на рамену
Било је подне дана одређеног за смрт време ума

тада се све зна и тешко онима који остају
проклетство тек има да дође иако се не зна
у сали од злата општине и људи у њој
Са маском празнине која већ пуца весељем јер се
власт показује у својој моћи и људи у својој беди
пред болом воза који је пошао и отишао у заборав
а сви остали ће после.

/Песник се сећа тог дана када је у подневу плакао воз и није знао
да и то може да се деси. Од тада зна како изгледа корак према
нестанку, када се не осврће, јер не остаје ништа/.

* * * (Умрећу сам као они пре мене)

Умрећу сам као они пре мене
једнога дана
када не може да се нађе реч

У пет поподне Лорка
умрећу сам у пољу
као звер са раном
речн ненађене

нкао сам да постоји.

2.

Осетићу пад сунца у поље
поломиће се зидови палате
од стакла и паучине сна

Сећање на траве уклониће
непознати стражари смрти

Живот је био и прошао
после се само не зна.

3.

Пепео битке у пољу стоји
Обећану наду разноси време
после славља на дно жита

Тако земљу измишља смрт да дарује живот

4.

Били смо близу неба благи
и видели тела да их знамо

Сада се речима посипамо и
бисер градимо од свега
што смо имали
имали и изгубили.

ЛЕПИЦА СТАНИШИЋ (1930-20..)

И УСНИХ ПРАЗАН ГРАД

Још су на јастуцима лежали млаки
Отисци људских глава у постељама
Се брачним свијали мириси сведоци
Љубавних игра и заносних пића
А нигде људског бића
У дечијим собама у осами су туговале лутке
Још топле од детињег стиска
И заборављени пајаци и плишане меде
Напуштени су клонови горели у сузи
А нигде дечијег вриска
У угловима пустих соба на верандама
Расути осмех згуснута суза ехо притајен
Трагови меких стопала на ћилимима
Цвеће у вазама сањало о ветру далеком
Град се грчио у чежњи за човеком
Баште су личиле на заборављене приче
На пустим трговима метални су лавови рикали
Над празним градом висило је тешко небо
Беле белутке ваљаше бела река
А нигде нигде човека

Звала сам и оглухнух од зова
Плакала сам уплашена тишином
Бауљала од путог трага до путог прага
Тонула у мир без облика и дна
Постајала мртва бескрајно мртва
Као сам град тог ружног ружног сна

ПОТОП

Кад опет небо се натушти
Земља добије боју воде
А вода продре у све отворе
Хоће ли Хам потражити опроштај
За оца свога
Ноја

На засмољеном ковчегу
Хоће ли оставити прозор више
Времена су протекла
Од онда

И кад низ пустош водених поља
Набуја риђи песак
Хоће ли настати нова цветања
Пре него што Хаму
Умине рана грдна
Што доби је
Од брата свога Сема

А ако небо заборави
Па прецветају кринови
И озелене стабла маслина
Хоће ли успети Хам ватру да подигне
За свога сина Ханана
Хоће ли послати камен
Тамо где су очева стада
Због сећања на дане ковчега

Или ће сасвим да потамни
Лице Хамово

А МОРАЛА САМ ЗНАТИ

А морала сам знати о Сапфо
Да тај пут на коме се ловац
И дивљач изједначују смрћу
Треба оивичити цветовима

Да на голим рукама треба
Небо нетакнуто пронети за неког
И за нечије срце чувати далеку птицу
И за горко биље миомирис о Сапфо

И морала сам знати да градови дишу
Срцима тек рођене деце о Сапфо

Да не смем изгубити ватру у себи
И присутност руку за додире

Знати сам морала сунце не чека
Са оне стране реке
Да иза туђих прозора струји
нека моја вена
А нисам а нисам о Сапфо

ДИМИТРИЈЕ БАЦИЋ (1930-1969)

БАЧИЈАРКЕ

Најлепше су од свега у завичају.

Преко целог лета не силазе
са Бусовата и Бељанице
и као расцветане руже порумене
кад их погледаш у лице.

Дивљакуше - кажу им.
У ствари
нежне су и питоме
као јагњад њихових стада
као звуци меденице
као мелодија чобанске фруле...
И нимало не зазиру од рада.
Вазда су насмејане
И ведрa лика.
А витке
витке као оморика.
Раздрагане ко јагањци
и умиљате.
Створене су
горе хомољске да позлате
и лепотом својом
свет да оплемене.
Очи би неодољиве
хитрином престигле ракету.
Немирна им прса у цвету.

А образи
бељаничком свежином бриде.
И далеки преци наши
живнули би
само да их овакве виде.

Шаке им тврде и жуљевите
сваког би срећом да оките.

СРБОЉУБ МИТИЋ (1932-1993)

СОКО

Циља ловац
Рањеног
Сокола

Соко кљуном
Себе
У сред срца

Кад је соко
Да згине
Ко соко.

ВУКЦ ОМОЉСКИ НИЗ БЕОГРАД ОДИ

ветар би злобац студни ноћи те
низ скадарлију носио те као
латицу руже беле
ветар био порочник лудац ноћи те
увукивао ти се под шарену свилу
љубио те огњенку румену
грлио те грлио клетник зелени

а ја био ко вукц планинац љут
и играо ми срдац испод ребара
скакао ми срдац болео ме
мозг и зуби су ми вучији у
цвокот страобни и руке су
ми и очи вучје и ноге су
ми у дрхтац и у брид и од пића и
одио сам одио тужник и пцовао
пцовао тог ветра пца пцоглавог

а после смо се на улици
а после смо сс пред зеленом радњом
а после смо се на четвртом спрату
а после смо се небројено и

махнито и љуљали смо велеград
љуљали љуљали небо и земљу

**

опет вукц тужник омољски лутам
оним нашим трагом тражим
оне твоје покрете онај особити
положај твојих прстију у мојој руци
ал нема те више нема на
местима знаним
далеко си и туђа и ја ћу послати
оног пца ветра да те обљуби

МРТВАЦ СРБИЈОМ ОДИМ

I

Ето ја самртник опет рукама
Као кукама
Као чакљама
Као бакљама божијим
Ја црник земни
Ја тица разјаћена
Ја мукама вично пцето
Опет разапет
Опет избоден лето челом милујем

Ето ја опет зубима стење дробим
Сунац једем
Сред Србије пободен прут сам зелен
Као врба жилорастан
Као чемер као пелен горак и мирисав
Пуст сам јелен али јелен
Али ричем
Али сија око моје

Ја огубан
Ја окрастан
Али златан у грудима
Самац уклет али вичем сред Србије

Међ брдима
Међ глувима
Звук сам јасан
То ли бесно срце бије
То ли грми мозак смуњен
То завијам ко пас гладник
Ко вук рањен
Ал урличем
Ал не цвилим
Али звони бешња моја

Срци дајем да извали моје зубе
Да углуви моје уши
Да развали моју главу
Ето лајем сред Србије
пце дозивам да ме љубе
Мени сличне пце по души
Мени сличне пце по срцу
И по крви
И по чежњи

Ја последњи или први
Или стоти пас по скитњи
Пас по сили да је веран
Свом племену
Пас одметник
Да је нада у чопору
Пас самотник ал пас душом
И костима
Само с пцима
Само с пцима

II

То ја самртник опет руком воштаном
Као фрулом коштаном
Црна свирам слова
Грозну цртам слику
Ружно мислим време
Сред Србије сињи сам камен
Лубања гола

Ћеле Кула жива
Очи ми купине суве ал сјајне
Вилице сиве зуба ми пунане
Зуби ми од биљојеђе равни равни
Од српске проје зуби ми тупи
Али за угриз љути потаман
И за смеј љуцки

Сред Србије сињи сам камен
Али стамен
Али кремен сам
Гребен сам смеђ и понад жита
Глава сам бесна сред Србије
Над травом костур бео сам
Велика нога боса међ мравима
Ево сам самац сред Србије
Као колац
Као колац глогов
Као мрзни опсов богов
Сред Србије самац уклет
Али заклет

Ето ја самртник
Опет оком ко поскоком.

1971.

ЈОШ НИСМО ПРОНАШЛИ НАШ ЧУДЕСНИ ПРЕДЕО

за маму

Још нисмо пронашли наш чудесни предео
мила не смеш да одеш док не препознамо наше сунце
ми смо га тако дивно измишљали и толико очајно чекали
да је час откровења на домаку мисли

Ко би ме водио слепог ако се ти угасиш
грбавим путићем ко би ме преко провалија провео
ако ме ти напустиш ко ће црној вољи
пут да ми препречи
Ко ли ће да ме скреће од беспућа под челом

од смртоносне истине ко ће да ме одмени
кад се с лудилом спанђам ко ће да ме разбуди
ако ти одеш

Шта бих са собом иза тебе је празан простор
ни влакно пута а ја никада нисам одрастао
с деформисаном лобањом никад нисам умео
да измислим ни један добар свет без тебе

Иза тебе све је низбрдица ка смрти
нема ничега тамо где би те само памтио
мој искидани мозак без твојих топлих нада
никада не би испевао ниједну веродостојну бајку

Још нисмо пронашли наш чудесни предео
Мила не смеш да одеш док не препознамо наше сунце

ЖУТА ТИЦА

Иде господин кроз вашар
Носи тицу у кавезу
Жуту тицу

Стоји Папиша на вашару
Продаје краву млекуљу
Дебелу шарену

Стаде господин с кавезом
Поче тица да пева
Јао небески небески

Даде Папиша добру краву
Даде млекуљу за тицу
Даде озбиљно

Насмејаше се сви Цигани трговци
Луд си Папиша као луд коњ
А до јуче си био карактер

Ћутите Цигани ћутите не знате
Ћерка ми мала воли тичиће
А сутра ће да умре.

САНОПИС ИЗ ЛУДЕ КУЋЕ

Они су мени ноћас опет наваљивали
На мозак
Светлећим прстима нишанили ми
У главу
Дошли изненадно
Донели своје страшно оружје
С opakим намерама искрсли су
Однекуд
Да би мени из ума
Моја слова пресудна
Моје бројеве и
Знакове тајне
Моје добре фигуре од
Сјајног црног камења
Многа знамења моја
Јасна и неописива
И све што јесте план и војска
За мој поход
Опипавали ме кроз чело кроз
Очи кроз
Уши
Нападали на моју главу
Нападали сву ноћ упорно
И на разне начине
И јатиле се око мене њихове
Шарене машине
Огромне зујале као зле пчеле.

Ја зовем у помоћ биље мелемно
И сјајне бубице
Скупљам нарочите каменчиће и
Семенке
Опрезно бирам ствари које се
Милостиво дотичу

Ако се умно поставе и
Распореди у оку
Може да се измисли мрвица
Чврсте мисли
У глави да се настави
Платно раздртог пута

Ал морало би се лукаво лукаво
Кад они опет дођу
У сну се учинити

Недотупаван и сирот
Можда на чело залепити динар
Ил дукат
У сан увући аута
Авионе и
Плажу морску
У душу натрпати
Велику робну кућу
Требало би се вешто одасвуд оградити
Стварима безвредним и
Сликама мртвим
Да не открију ме лако
Да се заварају и помету

У сну да им се учиним
Сасвим јевтин и шарен.

ВЕЛИКИ РУЖАН КОЊ

Теменом пипам једно небо, једно љубичасто
нежно око теменом рањавам, један ми очајан
патуљак-јаблан из очију расте, један огроман
паук ми око врата конопац плете. И опет
опстајем, као црн, тежак, отрован поток,
беспомоћно
опстајем са испруженим дланом, са горком
капљом
крви на длану,
са слатком копривом чежње

на срцу.

Ја сам најружнија животиња на зеленој
пољани, али ме сунце не избегава и зато
верујем да сам маслачак.

Ја сам најпакоснија ругоба у чопору виловитих
коња али ме сунце не заобилази јер имам
велике, прозубљене уши за сваку његову
топлу
жуту реч, јер имам велике зажарене очи
за свако његово румено јављање
на небу.

1961.

ЛИЧНАКАРТА

Чак и зломе сам себи опростио
Узалуд ножем на све што ме клаше
Тек јед на уста кад јоргован мирише
Тек бег у душу - мај ме заробио

Узалуд ножем
На све што ме клаше

Црни алкохол на дну црне чаше
И црни сни ме прогањају зверје
Даномице ми кости у иверје
Дробиле мисли неке пустопашне
И црни сни ме
Прогањају зверје
То мене маме врата у безмерје
Ума баченог у таму пратајног
Да се између руменог и плавог
Развејем у црно и немушто перје

Ума баченог
У таму пратајног
На паучини међ часног и срамног
Између жита и љутог пепела
Презреног тела усијаног чела

Између јаснога и непојамног
Између жита и љутог пепела

На гумну мржње опакога села
Одродник селски селу веран пасје
Грлио шљиве јасење и храстје
Био ко лептир ко пас и ко пчела

Одродник селски
Селу веран пасје

Доброту хтео мржњи у сагласје
Од траве хтео силу да измолим
А венчао се са каменом голим
У трње заљубљен огрезнут класјем

Од траве хтео
Силу да измолим

Кога би л могао и како да молим
Коме да кажем сунце сам пијано
У часу позном кад све је прерано
У себи самом собом рањен болим

Коме да кажем
Сунце сам пијано

ОГЛАШАВАЊЕ ПЕСМЕ

1.

Неки очајни људи кошчати црни
Рукати неки очајни људи
Из биља се обликују
Изговарају се из камена
Неки бесни људи
Зубима се
Немушто злу под грлом
Оимењују
Под леву сису страха тихе
Сабље смисла подмећу

Ноктима расту око себе
Неки окати људи зидају
Бистар говор бруше
Кристалне речи.
Неки очајни људи
Довикују се
Запаљеним очима траже се
Међ помереним стаблима
Надлећу
Сами себе и распадају се
Од напора
Неки очајни људи
За хиљаду година у круг плачу
Настале из доброте дрвећа
Речи им
Ветровима распарене
Кад се загрле потону
Кад окрилате
Стото их небо одмами
Требало би да се ископају
Речи од камена
Па ватром на камен
Да проговори
Неки очајни људи
Зидају бистар говор
Бруше
Кристалне речи.

2.

Окамениће ућутаће се смрт
Нешто чудесно исклијава
У страху
Нешто недокучиво нежи
У мозгу
Тешко велико се помера
У памћењу
Нешто се лепо догађа нешто
Значајно се дешава
Иза коже
Речи се више не осипају
Не одроњавају се

Слова сна
Нешто драгоцено се зида
У души
И осветљује

Нешто се дивно збива под кожом
Иза вида
На тој ће страни нешто разговетно
Да се појави.

НЕКИ ЛЈУДИ БИЈУ СРБОЉУБА У КАФАНИ

Величанственом Брани Петровићу

Шта је с оним што нам
Паре обиље дали
Њих су убијали
Њих су убијали

Шта је с оним што ће
Још обиља дати
Њих ће убијати
Њих ће убијати

Где су они што су
Лепоту чинили
Све су их побили
Све су их побили

Шта је с оним што ће
Лепоту чинити
Све ће их побити
Све ће их побити

Шта је с оним што нам
Лепоту сањају
И њих убијају
И њих убијају

Шта ће с збити с оним
Што ће лепо снити

И њих ће убити
И њих ће убити

Па кад је последњи
Патник да нестане
Вавек биће тужних
Вавек биће ране

Неко има камен
Неко има главу
И сви су у праву
И сви су у праву

Лепота над хлеб
И пијани знају
И њих убијају
И њих убијају

Морам да вак кажем
Мора да чујете
Зашто ме бијете
Зашто ме бијете

Очајни у себи
На себе не смете
Па себе бијете
Док мене бијете

Ребра моја вита
Сто пут сте ломили
После сте се крили
После сте се крили

Зашто ли се кристе
Ако победисте
Ил вас више нема
Ил ни били нисте

Ал ја сам вам дао
Све што сам сањао
Ви сте од сна гори
И мени је жао

Ево сам и песму
Већ на писмо свео
Да би разумели
Да сам разумео

КАМЕНОВАЊА ПЕВАЧА

Испред очију сан иза главе ту су тице
Каменован утекох јак страшило сам што теши
Са пола крви цео сам главом и ево се смеши
На хиљадустоти промашај крв виде моје лице

На челу ми се груша крв посекотине ветар вида
Шкрипим сломљеним ребрима загађен ал лечи
Овај зелени ваздух прељуто је ал скида
Тему с очију ово сунце налик на моје речи

На дну неба нија ми се лице као мрља од крви
Добро је - и док лежак ми би на ногама
Каменован потрајох смрт не додирну ме тама
Иза очију из чела сам нетакнут свет где црви

Зла мртви зађу - каменоваше ме као да лађу
На суво потапају затрпаше ме шљунком и бесом
И ударише ме колчевима островљеним крвавим месом
И сву ноћ нити из мене душу нити из беса да изађу

У зору пуче лобања али одоле мозак и без очију
Видео бих и безрук досегнућу безног стићи
Ево стојим и знам: у глави ме неће сустићи
Бикови што мегданима хране развратну историју

Јер ево стојим са пола крви цео главом и без лица
Каменован ближе ми је памћење вечне материје
Каменоваоцима шта њима - ништа већ и сувише им је
Испред очију ми је сан иза главе свет ту су тице

БЛИЖЊИ

Чекали ме на свакој окуци
У чопору - где би на мен сами
Чекали ме, чекали ме вуци
А ја сам се купао у тами

Шибали ме гурали ка стиду
Гонили ме да идем куд иду
Лавље силни у своме привиду
Миш је ситни у мом цркли виду

Мучили ме страхом ватром камом
Резали ми језик уши секли
Умуко сам ал' и даље тамом
Мог говора потоци су текли

Цели век ме злим кужили оком
Дан тровали мржњом неизмерном
Куж би мелем болу предубоком
Отров би мед човеку чемерном

Батинама ломили ми главу
Крхали ми ребра у иверје
Летеле су у висину плаву
Моје речи као црно перје

Заклаше ме али не заклаше
Убише ме али не убише
Време песме вечно крилма маше
Свеприсутно као душа кише

I ТРОПЕВ О ОКУ ВЕЛИКОМ О КОРЕНУ ПУТА И О ПРОЛАСКУ

1.

ЛЕТИМО С ТИЦОМ СУНЧАНОМ ДИВНОМ

Говори тица огромна говори тица сунчана
Говори велика тица од злата са оком зеленим
Што трепери

Као све што трепери у капљи овој кристалној
Капљи летећој у капљи овој што нас носи

Трепери и увија се и подрхтава
Док путујемо

Она говори говори она говори

О проласку говори кроз црnilо најтврђе
И о корену пута

О почетку одласка правог
Да дошла би к нама
Да вратила би се нама
У давно тајно

ПЕСМА СТОВЕЧНИЦА

Песма говори говори
О одласку који долазак јесте велики
О излажењу из сна кроз сан
Као из ране љуте

И нити падање је то
Ни узлет

Као пливање је и као трчање у сну
И брже

Као лет стреле сунчане невидљиве
И као мисао јака

Као велика сила главе хитнута
И као зрно умно

Да оде и да се врати

И никад да се распадне не може
И никад да се поништи

И никад да се угаси
Од гроба отета
Жишка душна

Проћи ћемо као добро око
Као голуб преко јаснога неба

Кроз опну времена пролетећемо
Као кроз душу песма
И као што пролази
Снага очију које воле

Ево од судбе смо земне одскочили
Одскочили смо попут искрице
Испод млата

И као срце полена летимо
Продиремо неуништиви
Као муња и као време у сну
Али умније
Као око љубавно

Ево нас у величини својој
И лику неначети

Ал незамисливо ситнији
И огромнији
У исти мах

Као семе семена свет
Као пуцањ воље велике разрастамо

И као небо у небу

ЛЕТЕЊЕ У ПЕСМИ

Ево летимо и летимо у даљине
А ни помакли се нисмо

Бржи смо него што трен је онај
Кад смрти коса фијукне

И тврђи јесмо

И проћи ћемо у облику без облика
Који подсећа

О проћи ћемо ко муња невидљива
И као прст
Сна Великог

Одједном и Тачно

Као Велики
Кључ право и
Непогрешиво

Као звук који се
Не чује
А
Јесте

И тако дубок је глас
И јасан
И у јатима долеће
Глас што оком голим види се

У речи која
Кључ је

Види се као око и
Као срце што
Иза себе памти и
Изнад
Унапред и око себе
И у свим правцима
Све дивно разуме
И може све
И даје

МИЛАН МИЛОВИЋ (1933)

Очи моје на прозору
по неки пар
пролази друмом
ноћне игре зрака
црне дуге сени
високих јабланова
гипко
грање се помилује
испреплеће.

Одмах затим
умири се.
Уживам
две силуете гледам
две сенке
две ватре.
Од две ватре
постаде једна
и к'о кроз сан
осетиће Љубавну страст.
Њихове усне ће се спојити
руке испреплести
к'о грање јабланова.
Очи моје на прозору
ослепите.

На крају ништа
као мехур од сапунице
што опалесцира
у најразличитијим бојама
и претвори се у кап
што пада.

Зашто се месец
само појавио

са њим се угаси
сва моја чежња.

Зашто се не претвори
у снажно жуто тело
да продужи да
нас води.

СМРТ

Како не дише овај осмех
Тешко
Ко изгубљено присуство
Седе беле жене
Смеј се смеј
У кезавокрезаве
Ретке зубе
Ко то ужива над вриском
Младунчета
Што мрака се плаши
При уласку у тунел
Живота
Скинут је поглед са мрље
Која је упила живот
Смеј се смеј
Колико мрзим тај осмех
Што не дише
Кроз белу жену
И живот

НЕ ОСЕЋАШ ЛИ

Не осећаш ли да
бунтовна је досада
пуна струјања
дивље радости,
јер помрчина болова
суморним смехом
натмурене туге

нема снаге
да следи
свежину сокова
луде младости
којом одише
и њено јутро свеже
и подне дремљиво
и вече нагнуто
очима,
смршено косом
и заточено
шакама
неумитног живота.

РЕЦИ

Реко -
црвена и жељо океана!
Уставићу све
затоне неповрата
Љубавној игри риба
вратићу и камичке и вирове.
У зору ће пресахнути
све мутне воде.
Испод камена
и змије
и мрене
заспаће од
месечине.
Сребри белутак.

ДОБРИВОЈЕ МИЛАДИНОВИЋ (1935)

ЛУКИН ВИР

Јелици Радисављевић Лели

Стојим овде попут пастира
О стаду свом што се стара
Поред негдашњет Лукиног вира
И са сећањем разговарам
Успомене ме овде вежу
Као сијалицу жице пуне струје
Ослушкујем како закон земљине теже
Таласима Млава рецитује
Са жубором њеним осећам како
Жубори и у мени нека јака сета
Ту некад је река неосетно текла
А текла је и педесета
И ту су тада таласи Млаве
С левом обалом у свађи били
И као мени успомене у глави
Песак су на њој таложили
А са обалом десном још и већа
Свађа сваког дана
И тако је кроз столећа
Таласима била оглодана
Лукиног вира више нема
Прогутала га потреба и техника
У сећање моје трајно урамљена
Остала је његова нема слика

ДРАГОСЛАВ Ч. СТЕФАНОВИЋ (1936-2013)

ИЗ „СУНЧАНОГ ОПЕЛА“

IX

тек мислим те покретом или у бескрају
тамо где ниси пре би се ледно
кише свиле око мога ока
ископали би те ножеви туђих птица дубока
би те рана показала да си на моме вриску
и гутали би те ветрови док у стиску
сањаш о каменим крилима којима нећеш полетети
а сазнаш ли уклету звезду нећеш више штети
да се покораваш неверним законима предсказања
и као пустоловина горка изгубљена реч ће да те гања
и нећеш снити али нећеш тада снити
крхке просторе где се ломе светлости моје
али нећеш снити али нећеш снити све одјеке крајне
зваћеш само ћутање које је једини говор
и птице које простор празне

X

свега још увек има да време се топи ћутљива
нека озелени ноћ јер после тебе нико не може доћи
ни твојој се сени предати без ломљења крви
можда ће да се оплемени и приближи ми те вода
не ти више ниси то варком само се прикрадаш
онда све окопни и ти
бар сенком да ти се окамени лик
кад враћаш се где више ниси.

АНА ДУДАШ (1936)

ОПСЕНЕ ЖЕДНИХ

У пустињи изгубљен, свиту водоноша сања,
из дина пешчаних што вид му муте
види ли то извор - срмена вода да израња.

Водарица с пуном чабреницом воде на глави
опсене разбуктава, у ватру, у воду мами,
у песак упада а мисли жустри га слап плави.

Уз воду - песак последњом снагом узводно плива
између ватре и воде к'о испод жрвња
истином разлаган, с неверицом од ње се скрива.

Ако јој у очи гледа, мањи му рез по телу прави
са капима воде-наде и жеђ гаси
а пенушави поток жубори целебну моћ да прослави.

Крилати Пегаз благонаклоно на путању слеће.
Озориће када се трећи петли огласе,
јер само истином тиха вода и кам-брда покреће.

ПРИВИЂЕЊА

У пустињи човек жедан
неукротив као извор
кроз камен би
до муња би
за кап воде на уснама.

У пустињи човек жедан
сав у ватри, челик слама,
биље сања
појилишта на њивама
у стопама
жубор реку кроз свитања.

Пробија се маглом сивом
за тај извор недокучив,
зрнце песка - санта леда,
свуда жубор - хлад свежина,
празан простор и сивило
кад прогледа,
кад прогледа

ИСПОВЕСТ

Саломљен је светлосни лук дома.
Ја, пламена стрела у лету
путањом простор дубим,
да драге ми рањиве не раним,
већ да им празнине ублажим.
Да крајеви лука напрслог
ма на којим меридијанима били
једно другом стреме,
кроз непроходе,
кроз даљине и невреме.

Ја, пламена стрела у лету
витлана к'о белутак у морској пени,
распета између два различита света,
између патријархалних корена
и калемљене светске културе,
између идиличних односа и научених манира
у земљи Вердија и Вергилија
као да губим тле испод ногу...
Ја, пламена стрела у лету
летим, а да лета свесна нисам,
падам збуњена противречностима.
Помно упијем сваки осмех, пламичак зена,
скоро окамењена,
не би ли се две најдраже руке спојиле
светлосни лик исцелиле
да ме из бура изведу,
да ми опет светлоказ животу буду.

У залудном чекању једино ми преостаје
да кичицом у животе светлост уцтрам
која ће будуће дане спашавати
или макар ублажавати.

ЛЕТ АНЂЕЛА СА ЛАМПОМ

Ово је чаробан лет кроз огањ љубави Божје,
ово је звезда додир
где кроз простор к'о голуб прхну
да пламен из лампе живота огњем напојиш,
узнемирене путеве обуздаш
пурпуром чисте љубави ојачаш.
Из судбинске орбите кривудаде у земљи Вергилија
додирнеш ли огањ свети
и стопе осветлиш прогнаног Овидија
ватром смираја обасјаваш
да опет искрснеш изнад јутрењем преливене
пожаревачке калдрме
и камење детињства пребројиш.
У некој будућој ноћи која ће тамо клијати
опет ћеш очима препуним ватре искрити,
к'о добра вила да време вером обремениш,
да снагом оновременог ојачаш
да корени зоројутра гранају се.

Ово је чаробан лет кроз огањ љубави Божје,
где омче судбине
на нежност, на невиност не намичу,
где се сећања висинама утискују.
Усмери светлост светиљке ка нама,
свраћај чешће изнад груде родне
да нас посрнуле храбриш,
жедне светлошћу напојиш
да шкриње тек зачетих клијања штитимо
од разорне пролазности.

ИЗА ЗИДА

Не мораш више мислима грлити
малахитне стубове Ермитажа,
ни крадом пролазити мостове над Невом.
Не мораш више одгонетати
када ће Петар Велики испод гвозденог гуња
оживети
и у галоп покренути бронзаног вранца.

На путу где светлост пламени тајни нема.
Златоуст, срменог гласа
ублажаваш време које таласа.

Сада знаш да светлост од таме долази
да само једном варницом притајене жудње
кרותиш немирне воде, жустар водоток вира.
Овде си, ал иза зида, иза рањивих додира.

Ако је земаљско време телу истекло
ако је само још један затворен круг,
у вечном кретању
смрт је само привид, обмана чула, крви буна
распуклог круга разиграна струна.

Не мораш више мислима грлити родни крај.
До неба се успињати уским степеницама
Исакијевске цркве
да по крововима зграда звезде труниш.

Видом севати по затвореним капијама
Лавре Александра Невског,
Петропавловскаје...
У димензији где све ћилибари злокоб престаје.

На прагу бескраја Ана Ахматова стоји.
Опет те путањом ка новом почетку води,
да из тајне, из речи и беседа, живот проклија.
Смрт не постоји.
Мисао човека новим рађањем вавек ћарлија.

Санкт Петербург, 1996.

ОЗАРЕЊЕ РЕЧИ

1.

Ако је сан ломан у дубине тамне
ко вихор слетео
у звери преображени пријатељи
глади помамне
зубима прете,
неверу и јерес продубљују
пут праведности сујете.

Већ сити и дно глођу.
Гладнима своје устоличење
уз фанfare најављују.
Опијени победом заборављају
да мудрост је у корену,
у доброту људској
у сваком семену.

2.

Има те, Господе, има!
Тајновита сила истине покреће.
Универзумом ври.
За њен доток треба знати
своје душе отворити.

Има те, Господе, има!
У свима нама.
У неком светлост твоја тиња,
у неком је река набујала
пуна плама.

На хоризонту душа
из озарења речи
заборављене вредности
вером оснажене клијају.

УСНУЛА ФРУЛА

(Србољубу Митићу, незаборав)

Срп ти у чеаној кости
уснулу мисао срмени.
Као неуморни морепловац
ратохода
са звезданог брода
стреле светлосне одапињеш.
У бразде убачене
Стигом клијају.
Нека падају.
Чемерни
сами се сатиру.
Земља разлаже неисказане речи
Гордијев чвор живота.
Испод ње небески анђели
за наду више
растачу замке космоса.
Знам да из безмерја ослушкујеш
како Млава жубори.
Гледаш
како дуга над Стигом боје расипа.
Сни неумља света не одајући се.
Гледај, Србољубе!
Небески пастир са фрулом у души
мук у звуке преображаваш.
Тако је светлост са тамом у складу.
Све је у сунчаном кругу
сном заштићено,
несклоно паду.
Свирај, Србољубе!
СМРТ ЈЕ ПОЧЕТАК ЖИВОТА!

МИЛИВОЈЕ ИЛИЋ (1937-1999)

ЕТИТАФ ЧЕСТИТОМ ЧОВЕКУ

добро кад си успео да умреш
ни роде ни помозбоже
најсигурнија моја антиподо
добро кад си успео да умреш
и однесеш са собом кљекаво име
цак мяса торбу црева мало одела
уображавају (наравно песници) да си тајну закопао
најлепшу причу на овом и оном свету

добро кад си успео најзад да умреш
и не разочараш празне тикве
самоникле
ни роде ни помозбоже

МУТИМИРОВА ИСТОРИЈА

у улици незнатних на тужној мансарди
животари старац мутимир без занимања
његове грозне руке чудне очи луде ноге
нису биле подесне за људске послове
нису се покоравале ни чекићу ни оловки
ни најлепшој варошкој жени кад му се нудила
он је само даноноћно пешачио кроз улице
и смешио се загонетно на пролазнике
пешачио некад журно некад лагано
а нико га чудом за лудог није огласио
само су деца циктала бежи бежи иде мутимир
завлачила се у мишћу рупу па горко плакала
а људи су од његовог непобедног ћутања
отпочињали да дрхте да цвокоћу ратоборним зубима
отпочињали су да напуштају кафане дућане и улице
кријући се по малом ружном гробљу сна

ВЕЛИКА НАДА

чуваш жељену дубоку варош у тамном језеру сна
последњи куршум слатких дозивања кроз брезе
чуваш једину цомбасту реч на мансарди малој
звезде не скривају своје благонаклоне осмехе
изнад свилених вода
оне пијано њишу кружећу јаву око псећих глава
и нежно навлаче копрену заборава
тим широким од прашине путем
ту чуваш жељену дубоку варош у тамном језеру сна
и још дуго верујеш одлуталој песми кроз паперјасту ноћ

скакућеш за чопорима напуштене деце
са очима верним очима бистријим од смисла
и мислиш вратиће се у прво предвечерје

ВОЈИСЛАВ С. МАРЈАНОВИЋ (1937)

ХОМОЉСКА БАЛАДА

Лаку ноћ бачијари
другари стари с хомољског брега.
Ваш је дом појата стара
лепша и белја од лањског снега.
Све је ту од исте букве:
кашике, кревет, сланици стари.
Лаку ноћ бачијари.
Једино ви сте вечни сањари.

Око те куће мирис се шири
од белог слеза, од жалфије жуте.
Кад падне ноћ
хибридно зрно опије душу, замете путе.
На зиду тад почињу игру
и песму своју хајдуци стари.
Лаку ноћ бачијари -
чувари трава, шумски стражари.

Точак се врти у круг
и меље време.
Хибридно вино кроз ноћ
пулсира теме,
док гајде испредају нит
као паук стари.
Лаку ноћ бачијари.
Лаку ноћ... бачијари.

БАЧИЈА

Април својим дахом запали велике ватре.
Небо се позлати црвено.
Земља се упали зелено.
Планина по жар дође до очију.
Пролећна ватра хоће да сатре
остарелу чобанску бачију

што уснула у том огњу дрема.
Никога још нема.
Само он, као утвара
сам, около појате, глувара.
Ко ће да укреше кремен и огњило?
Ко да припреми крупице и појило?
Ко да зажеже сребрно кандило,
да прикупи сита и карлице,
цедилке и платна бела?
Појато бела - кућо опустела!
Где се кријеш лепа водарице?
Што те нема дивље млекарице
да изнесеш губер и поњаве
да пропева кревет од звоњаве,
да у њему, после вина,
запали се маховина?
Ко задржа чобанче Дамњана
да донесе мирис од тамјана
и растури урок и све чини?
Да л то чује или му се чини
Како бушин поцепа тишину
и позива људе у планину?
Као сенка иде шумом.
Шуња се кроз мрак
и липову кору деље
за чобанску свиралу -
за велики знак.

ЗОРКА КНЕЖЕВИЋ (1938)

ВАШАР

Извади из сандука кошуљу белу
Ноћима дугим од снега испредену
Лахором пролећним изаткану
Сашивену зрацима сунца
И обуци је празнички.

А онда
Пре изласка сунца
Волове упрегни
Торбу пуну жеља о ступац окачи
И на вашар ме поведи.

Мирисом детелине на откосу
Слушаћемо како срп
У житу сунце реже

У вашарској вреви
Што жеђ клакером гаси
На шареном рингишпилу
Надлетаћемо врисак земље
Под коњским копитама.

Уз звуке добоша и труба
Циганско коло извијаћемо до неба.

Води ме на вашар
Иако знам
Да ће после првих киша и ветрова
Остати празно вашариште
Луди врисак боја на сунцу
Биће од нас далеко.

ЋУТАЊЕ

Не жалим
Не надам се
Једноставно ћутим
Руине у којима се опстајало
И сутрашњице којих није било
Терају ме да ослушкујем своју снагу
Да не тражим милост.

Само се у борби може измерити
Докле човек може.

Учим језике немости
Има их на хиљаде
Само ослушкивати и ћутати
Оставити да разум говори
Време не сме бити узалудно утрошено.

РАША ПЕРИЋ (1938)

ВИДОВДАН

Прво смо сусрели светога Вида
носио је водицу у шакама
и видовчицу за увом
И указивао нам на страшну судбину
коју смо и ми већ
по сновима
слутили
Ал куд би наш Цар но на Косово
ради чуда
које се заиста тамо и догодило
Милош је мачем
отворио Султанов трбух
а син Султанов
(не гледајући у оца већ у престо)
нама је ханџаром отворио небеса
Свако је своје
по усудном кантару
доблио

Не зна се ко је прави победник
Они су узели пет векова Србије
а ми - причу и вечност
Њима припаде диван
и харем са играчицама
а нама место за трпезом небеском

Да су знали не би нас горе слали
И сад капљемо одозго као шљиве
зреле и плаве
на њихове купусне чалме
и на главе

28. јуни 1997.

БЛАГОСЛОВ
(1389)

Ко сад дође у рв на Косово
светитеље с Косова довео
под кров родни, уз пуну трпезу
да му свевек пале славску свећу
да му деца уз свећу цвркућу
са ластама испод кућне стрехе

Ко с две руке дође на Косово
а врати се са једном у другој
шеснаест руку нек му бране кућу
шеснаест руку из осам синова
и две руке из кћери најмлађе
да му свагдан подмлађују наћве

Ко брзоног дође на Косово
а Косово одгризе му ноге
па га мајка носи у наручју
ко рођенче још непроходило
нек све к њему надохват притрчи
хлеб вино и јутарње сунце

Ко осмехнут дође на Косово
и ту глава врцне му у небо -
човечице из његовог рода
девет пута нек пуне колевку
девет пута с девет Југовића
да чувају косовске храмове

Ко на вранцу дође на Косово
нек на белцу пође са Косова
с венцем цветним око цветне главе
с врчем вина из косовске лозе
да тим вином причешћује младеж
док је дана док је Видовдана

КОСОВКЕ ДЕВОЈКЕ

Иду...

из њива, из винограда, из гороцвета,
са котарицама пуним мајчине душице, липе,
смиља и слеза -

за старе и нове ране.

Са врчевима пуним вина и свете водице.

О како су лепе!

Како златоусте!

Боже, јесу ли то Косовке

или небеске девице?

Иду...

Све је у њима животно! Све лек:

и длан, и око, и груди...

Млеком видају очи.

Мелемом скидају красте.

Дахом у мртве бризгају живот.

Вином у рањене крв.

О, колико из њих светлости бије!

Боже, јесу ли то Косовке

или сестре Светог Пантелије?

Иду...

не иду - оне лете, лепршају.

Божанске анђелине!

Размичу жита, булке, препеличина крила...

Из земље, из воде, из неба

слећу на Косово поље.

О, колико их је!

Зар нам заиста њих толико треба?

Боже, пробуди ме

из овог ружног сна!

ЗИДАЊЕ ЉУБОСТИЊЕ

Шта ћемо у темељ? Коју жртву?
Хоћемо ли Царев мач или Царичину круну?
Или јагње, или зеца, или пчелу...
можда голуба или жуну?

Ма какав мач! Какву круну!
Зар то што тамни и рђа, што трули?
Јагње је у небесима а зец у пољу,
у шуми – биће нам темељ ко на нули!

Узиђуј светлост! Љубав! Младе душе!
То што се не захвата шаком, вргом, зделом,
већ бубри, ври, и вазноси...
и чини порту светлом а цркву целом!

СРБИЈА И ХИЛАНДАР

Овде јесте српског рода Кућа
тамо кући заче се Огњиште
Овде јесте пламен живе Ватре
тамо Дах је што жишку оживе
Овде јесте Свећа на трпези
тамо Рука што свећу принесе
Овде јесте Видело на путу
тамо зрака и светли Источник
Овде јесте у башти Босиљак
тамо невен-босиљку Жилиште
Овде јесте Хлеб и хлебно зрно
тамо колач и славско Кољиво
Овде јесте Вино за здравицу
тамо вином Причесник се цели
Овде јесте Звоно капа храма
тамо звоно светогорско Небо
Овде јесте Љуљка насред куће
тамо љуљка Јасле витлејемске
Овде јесте Чедо крстоносно
тамо Син је с крстом и васкрсом
Овде јесте човечица-Мајка

тамо вечна Дева тројеручна
Овде јесте Народ православни
тамо темељ од свете Србије
Ако свене Србија на земљи
њој Хиландар спомен је и семе

СРПСКА МОЛИТВА ТРОЈЕРУЧИЦИ

Матеро вечна ти нашем чеду
које у љуљци Творац обожи
не дај да свене већ његов листар
трећом руком умножи

И нашем оку што сузом зари
а капљом крви густо мрачи
ти млечним бризгом пут озари
трећом руком озрачи

Са обе шаке ове неумне
у мраку склоне земној злости
опери грехе Савином водом
трећом руком опрости

Стопала с прага често гоњена
ако заведу ђавољи скути
на светлу стазу врати тамњаном
трећом руком упути

Језика немир и свето слово
врцне ли мудро кад смо најтиши
за српски спомен у свету књигу
трећом руком упиши

Ум наш избистри од нас одагнај
крстом Голготе све што не светли
чела нам тмурна у глуво доба
трећом руком просветли

Срце нам смртно наш пехар земни
у који капљу јади и греси

када опрости неопростиво
трећом руком узнеси

И гроб нам српски с китом босиљка
испред злотвора у небо скраси
а младо семе нашега Рода
трећом руком огласи

МЛИН

Меље!
Меље и Стиг и Звижд,
и дан и век.
Мирише жито,
брашно,
хлеб...
А Млинар
ћутљив,
и ћудљив,
и љутљив... прек -
ујми,
ујми,
ујми...
и дрма тег.

А и Дунав, а и Пек
мељу и дол и брег, и мрве ручак, вечеру,
и погачу од ујма, све!
Тресе се Зем
и тресе Људ,
и тресе и Млин, сав,
јер
испод времешног точка
Млинца
никад
нико у бег!

МИЛИСАВ МИЛЕНКОВИЋ (1939)

НА КРАЈУ ЛЕТА

Растку Петровићу

Слутиш ли још плаву свилу словенског ока?
Ил' топлину мајчине утробе летњег доба?
Можеш ли да ћутиш испод пролећног водоскока,
Док стишава те тама и чемер у чељустима гроба?

Знам да зашао си у тугу лета и раног свитања,
Али бодеж твоје смрти у лепшој рани не прецветава.
У сну и сад су будне твоје очи мутније од постања,
А глас ти ливадама пијанством живљења не јењава.

Веруј да над ратарским завичајем звезде још горе,
Пољима и шљивицима плоде се и зру словенска руна.
У Стигу, који походио ниси, ватре се бокоре,

Деца те ишту као Словени моћног Перуна
И уче мудро љубав поезије до задњих покољења,
Што се слуги као љубав жене и тајанство откровења.

МОЛИМ ВРАЧЕВЕ ПАКЛА СВЕТЛО ДА НЕ КАЖУ

Молим врачеве пакла светло да не кажу
Ужљебљено у спирали оморине којом дамар бије
У слепом мозгу кога будне мисли обдан лажу
А да он иако пресвиснуо још клонуо није
Молим врачеве пакла светло да не кажу

Ужљебљено у спирали оморине којом дамар бије
Помодрелом утробом моје касно рођене мајке
Прекласавам биљем проказану трулу пожуду
змије

Заклињем се верношћу изнедрене хајке
Ужљебљено у спирали оморине којом дамар бије

У слепом мозгу кога будне мисли обдан лажу
Преполовљеном лобањом побуна се болом јави
Прокисли смрад и нада једно преко другог се
слажу

Нема у овој пустињи присуства ни да заплави
У слепом мозгу кога будне мисли обдан лажу

А да он иако пресвиснуо још клонуо није
Још свестан лажи која ни обноћ да га озари
Заробљен човек у прозор тамнице времена бије
И модрим ноктом пожар црном пределу запали
А да он иако пресвиснуо још клонуо није

Молим врачеве пакла светло да не кажу
Ужљебљено у спирали оморине којом дамар бије
У слепом мозгу кога будне мисли обдан лажу
А да он иако пресвиснуо још клонуо није
Молим врачеве пакла светло да не кажу

ПРЕД АУТОПОРТРЕТОМ НИКИТЕ СТАНЕСКУА

Угледао сам опет
Онај твој аутопортрет Никита
„Ја сам само
Једна мрља крви
Која говори”

И док сам пред њим ћутао
У луговима поред Млаве
Чух тишину крви
Која не уме себе да обзнани
Чух врисак који би и дамар у гром
У муњу или бор у јаук да преточи
Чух Никита Станеску мени далек а знан
Глас као прекор ил' аманет

Никита ноћ је на Балкану
На Дунаву се мешају граничне воде
А Панонијом и Стигом биљни ваздух

Као што се мешала крв
Могуће твојих и мојих предака

Па смем ли да те повредим
У гробу ти мени непознатом
Чију тишину нећу разумети
Ако ти поручим
Јесмо мрље крви
Које јецају
И подједнако љубе
Оне изненадне ветрове
Испод кошуља новорођених потомака

9. новембар 1996, Мало Црниће

ПОЖАРЕВАЧКА ЦРКВА У СЕНТАНДРЕЈИ

Кад су пре три века Срби кренули или сан
уснили
Премостивши олују верни десној обали
Дунава
Наумише да православним благовестима
И рођењем синова и кћери у Сентандреји
Зачну другу судбину

На месту старе цркве брвнаре сеобни народ
Узида своје жуљне руке и свиљу душе
У памћење Арсенија Чарнојевића
И чемер свога нестајања
Српски зографи Недељко и Георгије
уђоше у сан
Бежећег народа и осликаше иконостас
српске саборности

Тако би

А под сводовима Пожаревачке цркве у
Сентандреји
Данас је туга иако неосликана
Већа у срцима ретких и преосталих Срба

И све малобројнијих њихових пријатеља из
завичаја
Са којима неминовно тону у заборав

Случајни путник ће можда свратити у
Пожаревачку цркву
Пре уласка у здање на њеној источној страни
Угледаће повучену црту
Изнад стаса и висине високог српског младића
Могуће плавих од чежње очију и косе
Која сведочи о високим дунавским водама
Које 1838. године од 2. до 14. марта
Поплавише Пожаревачку цркву у Сентандреји
Али је не потопише

Високе и мутне дунавске воде још теку
Са проређеним Србима на десној обали
Дунава
Које потапа време и сопствени заборав

Срби раста младића који је одређивао висину
плавних вода
Тешким и мутним језиком предака
Перовођама своју судбину данас нејасно
изговарају

Високо над Панонским биљним морем
Српском руком дохваћена звезда
Још светли на недохватном своду
Пожаревачке цркве у Сентандреји
У оку свеца Архангела Михаила

Крајем лета 1990. У Сентандреји

НА ОБАЛЕ ШИРОКЕ РЕКЕ ХАН ГАНГ

На обале широке реке Хан Ганг
Долазе девојке
Сличне птицама које слећу
Заоденуте хаљинама

Од цветова дивљих трешања
И белих магнолија
Долазе измешане са месечином
И по плитким газовима
Испирају таму очију
Ласерским сузама
Воде реке Хан Ганг
Огледају се у ноћној игри
Потамнелих светлости

10. априла 1997, Сеул

ПРОЛЕЋНА ЕЛЕГИЈА

Јутрос је у Београду процветала трешња
Невина и бела као лабуд у виолинској пени
Молерова улица ми се учини тешња
Од снова и љубави из пролећних повесми

Јутрос док су се неопрезно увлачиле препелице
У тек свијена гнезда усред младог жита
Испод лука омлечале равнодневице
Ветар је рањавао жудњу и чула несита

Несташно као у елегiji прхнула је гугутка
Из шуме на Авали поред Незнаног јунака
Слична скриваној мисли иза завијутка

А у сумраку чији бол једино Јесењин разуме
Сабља сирене амбис озиди од ватрених метака
И заомча трешњу да више ни цветати не уме

24. март 1999. - Вече прво Пожаревац

УМЕСТО ПЛАЧА МАЈКЕ

Над Србијом у раздање
Крвави Ускрс опет свањива
Да настави незаборав и предање

У коме су јунаци рана жива
Над Србијом у заранке
Јаук отвореног гроба запева
Да не онеме од плача мајке
Док син ка смрти не оклева

Није застао ни нежни Љубиша*
Сав од бриге за оне које воли
Страху није веровао да одасвуд јуриша

Можда је хтео да војника осоколи
Те га је миловао тихо речју и дахом
Одлете занет животом погођен смрти прахом

13. јуни 1999. Београд

**) Љубиша Величковић, генерал-пуковник, рођен и ахрањен у Црљенцу. Погинуо 1. јуна 1999. године.*

ОДИСЕЈ СЕ НИЈЕ ВРАТИО

Нећу на згариште
Ни у задах и дим
Над попаљеним краљевством мојим

Нећу да гледам
Здепастог
Сина трбушастог Телемаха
Великашима како се удвара
И распродаје ми
Оно мало преостале творевине
Тргује златним и сребрним
Кашикама и ножевима
Дарујући пастире и коњовоце
Не би ли покорност од њих
Измолио

Нећу ни Пенелопи да се надам
Превремено потонулој
У омаму и сласт
Владавине без краља

Нећу и нисам се вратио
Да потонем и ја у власт јело и пиће
У већ охлађену постељу брачну
Милије ми је да нећу
Него да хоћу
И да се непрекидно напајам
Лажном надом
Да ће се повратити она Хераклитова река
На чијој обали ме Хомер лаже
Песмом и љубављу да ме очекују

Напуштам заувек таласе
Варљивог мора Јонског
И полазим за стадом
Већ далеко одмаклим ка врху
Брежуљкасте заравни
Где се вечни мрак спрема
Само се надам
Неће ли се обрести крвожедни вукови
А ваздух неће одисати
Смрадом и пепелом
Издајом и лицемерним осмехом сина
Као ни јаловим загрљајем
Давно извикане Пенелопе

Лојалне и разборите поданике
Поплавише тамни таласи злотвора

9. децембар 2013. Пожаревац

БРАНИСЛАВ ПРЕЛЕВИЋ (1941)

ПОВРАТАК СТВАРНОСТИ

Губим се у бескрајном средишту часовника.
Тамо где нестају вољена бића.
Непознати ми прилазе, померају казаљке.
Биће то ново време, кажу и одлазе.

Пролазим бескрајним ходником вучјих зидова.
Мирише бесконачност, мирише промена.
Најзад постајем вук прождравши самог себе.
Остају рука и хартија.

(Ви што својим лупама
проматрате честице времена,
пронађите ме изгубљеног
у свевременим непогодама.)

Не налазим се у детињству,
ни у старости ни садашњости.
Престају сва времена ту где сам.
Раздвајајући рукопис од разгледнице
сечивом сумње – ништа не добијам.
Остаје дубоки рез у пути љубави.
Продирјући кроз ноћ самога себе тражим.

Коначно сам заточен у неком огромном бићу
које ми не дâ да препознам
у његовом лицу – своје.
Све ради уместо мене.
И мада сам још у средишту часовника
он гледа у њега и говори ми које је време.
Часовничари померају завртње, опруге,
(Опет ћу бити избачен у космос.)
Тек би требало да дође моје рођење.
Ја сам у средишту општег ја
обузет поновним заузимањем простора.
Тамо где живим вечно – нема ме.
Моје највеће бивствовање је краткотрајно.

Мој сан је:
пробудити се у другоме,
заборавити своје тело,
бити промена промене.

У човеку уснулом на сред улице
назирем тачно време.
Остале видим ван њега,
у колотечинама које не служе ничему.
Њихови снови су бескрајни ланац истоветности.
Бити у њима
чисто је губљење времена. Мој сан је:
изаћи, макар на трен,
бити обасјан зраком вечности,
бити песма!

Ја се устима служим
да изговорим време.
Да га ништим
и оживљавам.
Речи су бројке.
Неко у њима чита време.

Ја читам ноћ која увек неочекивано пада на мене.
Из неког далеког времена светли воз сећања
који сваког часа треба у мене да уђе.
На његовим прозорима гомила насмејаних
радује се строгом распореду вагона.
Из будућег вагона машу оном прошлом.
Вагона садашњег нема ни испред ни иза.
Њега сви превиђају.
Ипак палим зелено светло да уђе.
И он ће једном да се изгуби
у средишту моје слутње.

Остаћу космички празан и гладан
док не дође неко да ме навије.

РУКОЛОВКА

Тежим једино оној руци
која би могла да сазда
другачији лук
између мене и вечности,
руци самообнављачици,
ткаљи сопствене вечитости,
заумној колико и стварној,
која у сваком камену налази врата,
у зиду своју очигледну сврху,
у рукопису процвалог нарциса
који исписује себе
на бесконачном огледалу:
препознаје хиљаде својих живота,
препознаје језик у језицима,
препознаје говор камења,
његове речи, његову судбину
под небеском капом која се скида
само у часу опроштаја,
мапу његове обле тишине,
његов онемели крик;
препознаје очи свевидеће
у мноштву, у свима, у свакоме, у мени,
препознаје се бесконачно,
зеница зенице, око ока.

А дотле, док се не оствари оно
чему потајно тежим,
повлачим се у свој поглед,
у његове дубинске воде,
у сударне таласе,
у његову мисао
коју тка на разбоју зенице.
Повлачим се у његове шпиље у
којима хиљаде очију читају
рођајне књиге,
испод којих је рука
која увек остаје иста,
распета између рођења и гроба.
Та ловљена рука,

та ручна ловина,
та рука оловка
која исписује трагове жртве
који воде до њеног извора,
бележи сваки свој дах,
откуцај, трептај, дамарање звезда,
дисање ноћи... плускање вода,
соптање ветра, мрморе дрвећа,
чуљење ушију.
Руколовка, у реч прогнана,
бездомна страсница.
У њеним је песмама тресу грознице
од саме помисли на друге светове.

Рука која помера
 месец
 земљу
 сунце,
која размешта звезде,
уводи у свет,
 гони у мајчину,
зида и руши градове
 за наше људске вечности,
разбија носеве,
 откопава дијаманте,
пљачка робове,
 богати богате,
скупља изникле ножеве,
 баца неиспушене опушке,
отвара срце,
 затвара гробнице,
испија коњаке,
 прави чаше,
крши се,
 ваја кипове,
зауздава коње,
 убија недужне,
кује паре,
 шири заразе,
лечи болести,
 нарушава здравље,

пише књиге,
пали градове,
гаси пожаре,
успаљује срца,
вози авионе,
одржава тамнице,
разбија врата,
прави кључеве,
укршта речи,
заводи тишину,
прети прстом,
плете плетива,
ровари сметлиштем,
чува смарагде,
диже револуције,
лаже сиромашне,
лаже саму себе.
Тој руци тежим, оној која
ускаче себи у уста непрестано,
руколовки која се ништи
да би у сопственом пепелу започела
опет своје детињство,
руци која ствара и које нема.

НИКАД У ЈЕДАН ГЛАС
Октавију Пазу

Падам у реч.
Њен бездан ми нуди руке.
Невероватна љубазност простора
који нема ни самог себе.
Онда сам ја тај понор у који падам.
А реч, измишљена, ублажава пад.
Уништио сам је
да не бих разорио себе.
Да бих изнова створио реч ништим се.
Реч ме је, посуновраћена, запамтила,
сачувала, заштитила пакла.
С проласком мог уништења
реч се расцветава у мене.

Подарио сам јој пола живота.
Ми смо дужници једно другом.
Запевамо ли у један глас
задесиће нас једна судбина.

Бирам друга времена за песму.

БЕСКОНАЧНИ ВЕК

Харту Крејну, у спомен

Твоја је опсесија била и моја, Херте Крејне,
а не знах за то.

Море ме није хтело.

Нисам имао среће.

Продужио сам свој век у бесконачно.

Непојмљиво ми беше
светлуцање честице једне

у многошуму тамном,
њено искричаво беласање
које казиваше да ЈЕСАМ,

а хтео сам да ме није,
да уместо обестељеног
и обездушеног мене
живи море.

Хтео сам пун дна
да лебдим над сном снова.

Да никада не кажем да је тло
довољно тврдо да ме прими.

Хтео сам да се клатим на омчи вира.

Да оснујемо видљиво лебдеће царство
које ми открива лепоте двојства.

Какве ли радости,
никада нађен
почивати у дну свачијег мора!

БОГОЉУБ ЈОВИЋ - БОГА МАЛИ (1942-2011)

ЛИК У ЗОРИ

Успламти крв руменилом јутарње зоре
ватромет плама најави,
простор усталаса
немо,
без гласа.

Проклија клица додире нове Ауроре
пробуди душу успавану.
Оластарен преображај
светлост усталаса
нежно забеласа.

Све је у ватреном кругу, у крету
подложно клијању
великом лету
по свету,
у сплету.

ВЕРА БРАНКОВИЋ МАЈСКА (1942)

ИЗ ОВЕ ГЛАВЕ

Тако желим
да одскитам
Да зађем
У пределе чудне
У предео где цвату
Руже црне

Да одем
Из ове главе
Да одем
Из овог ока.

ИЗ ДАЉИНЕ

Зову ме високе траве у тајној гори
Умирућим криком ме дозива самртно море
Да л' си несрећан галебе кад небо мрачно двориш
Замара ли те висина танки боре

Шта ми то мисли одваја од ватре
Што ме гони сенка из мене прадавнине
О нећу да се вратим све док снатре
Звездани предели глуви од дубине

Тражим једну птицу да моћним гласом
Најлепше испева ону неизбројиву страну света
И све недозвано овим ужасом
Да ружу мртву заувек расцвета.

ВОЛИМ

Волим. То је као пролеће у коме нисам живела.
Као место које не постоји и себе снива,
у немогућој даљини.

Само ти живи, пун света у преобилној светлини,
радостан што си човек, што те земља узнела.
Ти си нада у пут и одазов високој планини.

Волим. Тако се градови граде да вечно трају,
тако извире време у слатким водама кружним.
Само ти путуј, од своје даљи ка снима јужним,
стварнији од своје мисли у којој небеса блистају.
Ти си одмориште на свим путањама тужним.

Волим. То је као рудник у метал претворених гора,
као чекање среће о којој не знам ништа.
Само ти гледај, очима пуним светилишта,
источно окренут сунцу и белом одјеку извора.
Ти си чудесна снага до последњег пристаништа.

КРУЖЕЊЕМ ПЛАМЕНА

После свега остаје само тишина.
Само зеленкастотамни непробојни мир снова
кроз које си пролазила или свеједно ниси.
Зато сада отвори прозоре
и позови незнанца у кућу.
Нека уђе с харфом.
Нека уђе босоног с венцем ситнога лишћа
и да пева лепо.
Нек светли гледа те и верује
да те има.

Затим
нека ућути и смести се у кут собе
да неприметно
ишчезне.
Као заљубљеник давни у давној некрополи.
Као древно насеље покривено прашином.

Ти онда устани да струјиш да клецаш
и да се зачуђено
гледаш у малом огледалу.
Да уместо себе видиш

распукли бездан плави.
Да имаш звезде у срцу и тајне звезда у срцу
и да све памтиш.
После свега остаје само тишина.
Само зеленкастотамни непробојни мир снова
кроз које си пролазила или свеједно ниси.
Зато сада оствари слободно
намеру своју велику:
пред свет разнобојни
стави на сточић тањир и ружу
свечано се одени и чекај.
Он ће сићи с висина.
Он ће сићи раскриљен
бедара плодних у пламену
твоје да заузме јутро.
Као освајач коме предајеш
недовршени свој двор сећања.
Коме се чудиш док гледаш га
и коме верујеш да га има.

Кад сване
треба да зажмуриш сва осенчиш се
па да постепено
ишчезнеш из светлости.
Ко прамичак магле у стварности туђој.
Као лептир спаљен на врху жеравице.

После свега остаје само тишина.
Само зеленкастотамни непробојни мир снова
кроз које си пролазила или свеједно ниси.

РАСЕЧЕНА ЈАБУКА

Данас доиста није тренутак
да размишљам о плоду јабуке
о густини сунчеве светлости
у слаткастој садржини и мирису
сувишно је што се питам
да ли поседује самосвест и тако даље
требало би да бринем о светском комешању

Али шта могу кад ми се чини
да сам располутила Земљу
пореметила облике стварности
безаконно и лако

Узалуд покушавам
да поново спојим делове
између половина глатко клизи празнина
глава ми клоне на тањирић и нож

ОФЕЛИЈИН ПУТ

Риба би говорила најболније речи
О води која је тајна
Можда водено биље најбоље лечи
Од туге кад слутиш да је бескрајна

Путања си што одувек води у празно
(Ништа и ништа различито од било ког сна)
Прошло је прошло време ал непролазно
Шири се из незнана ваздух, птици неопходна

Даљина! Ово време да л ће знати да се врати
Ове смерне воде што себе одводе
У пределе празне где не могу стати
Тим путем бескраја стигнеш у неходе

Зар слутиш да те гутају дубине?
О тај прадавни сан без покрета и вида!
Кад доспеш у неповрат бићеш мудрост тишине
И црна тајна иза звучног зида.

ДОБРОСЛАВ ТЕПАВЧЕВИЋ (1943)

КАМЕН

Драг је камен и кад није драги,
Он је за нас универзум један,
Небодарје нашем поднебесју,
Судњи заклон, спаситељ живота,
Сила сили, да се не пресили.

Кад је камен на дохвату руке
Без одбране потпуно нијеси,
Ни надања без мало покрића:
Змијурину каменом у главу,
Хитром шврљком грабљивог јастреба.

У рукама камен процвјетава:
Мијењаш му лице и наличје
Према некој сопственој потреби,
А душа му остаје његова.
Рђа камен нагрести не може.

Темељ куће, древна богомоља,
Стуб под мостом у води студеној,
Крст под гробом, надгробни споменик
Камена су тијела камена,
Свет је камен кад си му посвећен.

ОДБЈЕГЛА РИЈЕЧ

Као птица из грма
Одбјеже ми ријеч испод језика,
Неизговорена,
Без крика
У простор неизвјестан
До ризика.

С надом да ћу је дорећи
И са страхом да можда нећу,

Уочавам вјетроказе кроз сновиђења,
Исцртавајући могућу беспутицу
Њезиног трага.

Жалије ми је прхнуле ријечи
Него да ми је дукат испао из џепа,
Мада то у мом џепу не звечи.
Та ријеч на дохвату слуха
Бјеше ми,
И усне лизну:
Ал зашто и куда и како
Склизну?
У ком и каквом правцу
Ломивјетри је тутњавом занијеше?

Као да је прогута антитијело,
А већ ми је усијавала чело,
И у ватромет би се расула
Лансирана снажно
Из дубине чела.

И како да то размаглим и утувим,
Кад има и тутњаве глуве,
И тишине да оглувим,
И сировине има суве,

Кад ријеч одбјегне
Остаје празнина,
Простор за муку.
Била би то ријеч од ријечи:
Имала би и боју свјежу,
И звук њежан,
И висок сјај,
И мирис трајан,
Ал авај!
О, чиме да те дозовем одбјеглу?
Слети на љубичице,
На трешње узреле,
На изворе у гори,
На лица дјечја,

Заплети се у косе дјевојачке -
Само се пунокрвна створи.

Бићеш казивана
С нечијих румених усана
И тиме
Уплетена у риме.

Докрилај у руменилу праскозорја
И буди матица роју ријечи,
У пјесму пуноћом стани,
Живот се дао у потрагу за тобом,
Васкрсни, заискри, грани...

НЕМАЊИЋА МАНАСТИРИ

Сред врлети, крша и камена
Духом плодни, у вјери истрајни
Истрпјеше чудо од времена -
Немањића манастири сјајни!

И никакве нечастиве силе
Мржњом, огњем нити безбожношћу,
Које су се на њих обрушиле,
Не могоше својом суровошћу

Помрачит им свјетлост којом зраче
Пут Вишњег уз усрдно бдјење -
Православни да се не опаче,
Већ у Христу да траже спасење.

Сред врлети, крша и камена
Духом крепки, у вјери бескрајни
Кроз будућа светљеће времена -
Немањића манастири сјајни.

ОН ЈЕ ПОЧЕТАК ПЕСМЕ

*

Он је кубура за појасом Србије,
Сабља у опанцима,
Он је журиш у огањ и вртлог
И мета њихових громава!
Он је пакао у души злотвора,
Мрак пред њиховим очима.
Њихова несаница!
Он је пламени коњаник,
Олујни пешак;
Лук што споји Рудник с Авалом,
Мишар с Мирочем.
Он је почетак песме,
Укус слободе,
Он је путовођа историје,
Илити једним именом - Карађорђе!

**

Црни Ђорђе јутра сеје бела
Неумором, тврдом несаницом
По Србији од села до села:
Из недара расипа десницом!

Ниче свугде од горе до горе,
Васкрсава почившу Србију,
Оживљава пресахле изворе,
Растирује таму од очију.

Осунчава земљу и човека,
Од ропскога одвикава хода:
Пет векова га Србија чека
Да с њим севну узлет и слобода.

Не би у нама страсти киптело,
Сем у сновима пустим у тузи,
Да див није пресекао смело
Широке прилазе српској музи.

Венули су пупољци у нама,
Пет нам се векова каменило
И ватре нам тињале без плама,
И није, није, није нас било.

Да л' би се чуо до данас и плач
Српски, а камоли радостан смех,
Да није он тада тргао мач
На њих огрезле у бестид и грех?

Зашто се неки зблануло чуде
Што у нама наплима, надође
Пред сумраком сваким "којекуде"
Слободар бесмртни - Карађорђе!

ДУШАН М. СТАНОЈЕВИЋ (1943)

ПАРК

Те ноћи у Петровачком парку
на клупи у мраку
у љубавном заносу
најлепшим стиховима
китио сам ти косу
Била је на мом рамену
док сам горео у неком пламену
Млавом су плутали лампиони с друге обале
Љубио сам ти усне слатке и мале
Цигани су свирали испред старе Касине
Летео сам у Хомољске висине
Застајали су закаснили шетачи
загрљаји су бивали све јачи
Умирала је летња ноћ
рађао се песник

ОБРЕНИЈА

Обренија девојко моје маште
погледај ме још једном
црним очима што ми душу копају
Направи ми од ње дубоко орање
По срцу ми посеј сунцокрете
нек се стално за тобом окреће
Дао бих ти очи да их испијеш
да и ја будем слеп
кад си ти слепа на моју љубав
Обренија њиво моја
њиво љубави
Пусти ме да по теби орем и сејем
љубав моју високородну
Онај наш комшија Радисав
облеће око тебе
њега ћу у помрачини коцем
Не волим кооперативну љубав

Обренија пролећни пљуску мој
покваси ми вреле усне трешњама твојим
дај ми да помиришем георгине
на грудима твојим
Обренија сименталко моја
да опијем срећом и лепотом
лутам по сокацима мрачним
док ти обнажена
на миришљавом сену спаваш
Обренија њиво
још неузорана

ЈА

Испуцала сељачка душо
топла си ко земља у августу
ореш мртвицу, гребеш пескушу
посићен и килав због тога
'бем те лудога

Не поштујеш младе недеље
ни летње сунце ни Бога
утеха су ти женске груди најбеље
па чекаш зиму због тога
'бем те лудога

Мрзиш кад падне киша и кунеш сушу
печеш најљућу ракију и погачу ко душу
кад ореш дубоко, кад љубиш у око
накривиш шубару срећан због тога
'бем те лудога

ДАРИНКА НЕДЕЉКОВИЋ (1945-2013)

ТУГА

Упијаш се у мене
као мемла
у решевину зида
озлеђујеш тело
и убијаш душу
без обзира, без стида...

Мислила сам да је ово
само тренутно
да неће потрајати дуго,
што ме тако мучиш
што ме не оставиш еј - туго?!
Што су ми мисли
овако ружне
зашто су ми песме
увек тужне.
Кад тугу Боже
пером на папир излијем
кад је обележим
и запишем
боље се осећам
лакше ми је.

МЛАДЕН БРАНКОВИЋ (1945-2010)

СВЕТЛОСНА ГОДИНА

Тек нешто мало светлости смо потрошили
А час је када напуштамо ову ризичну скалу
По којој се пењемо у васиону велику и малу
Трајање нисмо ни дотакли а још мање трошили

Меримо бројимо одржава нас година и дан
Ми смо тумачи трајања и страха
Али време нам прекрива жестоку јаву и сан
Живимо као животиње из истог се рађамо праха

А тек даљина и простор какве ли су тајне
Где знање спава када га бесконачност исмејава
Час је куцнуо да одбацимо и мисли бескрајне
Да би нас празнина испрала и смртна појава

Светлосно за ткиво за тело за бића и биљке
А мрачно за исто јер се трајање отима
Хоће ли да се смрачи и погасе светиљке
Због светлости што се даје никоме и свима

ЗБИРКА СНОВА

10.

Са листе снова стари сан салеће ме...

У спомен мајци

Овде је све исто као кад си била и ништа се променило није
Све улице твоја кућа и тротоари суседи и дани исто небо киша
која лије
Пијаце и продавнице семафори и раскрснице све не желиш ништа
више
Доста си све носила и дане вукла а време гурала и одмотавала
превише

О како си сада на сигурном месту где се ништа велико не догађа
Поглед доле или горе свуда само бескрај нема циља и све се
одгађа
Само ти знаш ти ћеш да се сетиш моје молбе кад сам те заклео
Да на пола пута дођеш да ми пружиш руку ако будем сам себе
проклео

Да бар дођеш до звезде Данице да препознаш моје лепо лице
као твоје
Пут да наставимо кроз звезде и метеоре црне рупе све даљине
своје
Никад да се не вратимо више ово овде нека опет и још даље
склизне
Све да заборавимо да будемо неимари ничег што не пада нити
се оклизне

Ја знам да ме чекаш да се јавим и ево јављам се по жељи и
обећању
Спасла си се мука и несрећа а и ја се ево ослобађам сваке патње
у нашем сећању
Кад заплочи лађа пре нашег рођења неће бити ничег да одјасни
Нирвану и ништа
А камоли живот који напуштамо из долине златних мора и
Вечитог пепелишта

МОГУЋНОСТ РАЗГОВОРА КОЈИ ПОСТАЈЕ ПРЕПРЕКА И ПЕСМИ И МЕНИ

Схвати овај смер који је једини
(пролазност)
Осети га ако је у твојој моћи
да осећаш
(свет).

Ако можеш изиграј своју сенку
(која је увек на земљи)
Себе уздигни до врхунца
Сенке
(бити видљив ако има СВЕТЛА сунца).

Види овај отров што те мами
(показујем ти пролеће)
Не дам му да те сахрани
(Молим га уместо ЖИВОТА).

Обазирем се на појаве ван погледа
(оне су у речи)
Дајем ти интерпункције осећања
(направи распоред песме).

Повлачим те у поља бола
тебе ради
(види: ПЕСНИК)
Сâм сам и напаћен песме ради
(нађи: ЗИДАР РЕЧИ).

Скупоцене појаве мозга групишем
у пределу песме
(скупа је поезија)
Затварам самостане туге
и заборављам молитве
(свестан сам духа натчовечности).

Помажем речима да баце штаке
у мој пламен
(пут у мозгове омогућен)
Дане храбрим да помирено прођу
(воле ме: зато и мене воде у НОЋ).

Обасјавам пределе смрти са
својом муњом
(брзо планем ал засеним).

Затварам улице љубави због
реновирања
(љубавници негодују због простора љубави).
Прилажем за крај недореченог десанта
на мозак кап сузе
(песма каже: ПИШИ).

Одлутали корак чини се нечему
ближим
Од срца до ножа само неумешност
Један дан у љубави са безброј
речи.

ЉУБИЦА СТОЈАДИНОВИЋ (1945-2008)

ПРОЛЕЋНА НОЋ НАД МЛАВОМ

Пролеће. Ноћ. И мај.
Како ноћас бајно миришу липе!
И кестен тај!

И док ноћ сребрна
са звездама сјајним
покрива воду Млаве
и огледа се у њој
ко одора под месечевом круном
ја постајем личност из бајке.
Носе ме мириси липе
на сребрним нитима Месеца.

Још сам њихов заробљеник.

ТРШКА – МИТ И ЛЕГЕНДА

Тршка као привиђење
на водама узбурканим стоји.
Радознали човек увек ту чека
да неуспаване жиле нетока
расветли ноћима
поред догореле свеће.

Остајеш мит и легенда,
вековима одолеваш, будућности...
Не буди престрога!
Прозор успомена отвори широм –
звоњавом звона огласи се,
заједри надом набујалих обала.

Поистовети се са људима и ћудима,
исплови низ Млаву
и своје неречи претвори у речи.
Остани мит и легенда, недокучива...

Утиснућемо све планетарне цветове у душе
Да вечни јесмо као на рођењу суђенице

Јабука је почетак пољубаца а пољупци зрна
Из којих букнуше жива срца и непрегледно
мноштво
Изаткано од првог жара две голе прилике

Пићемо опет вино из напуштених пехара
Ловићемо тајну у рибама и кључ у реци
Доћи ће Истина по нас, ићи ћемо и ми по Истину
Да увек у нама Један буде и ми у Једноме

ДРУГИ ПУТ С ДУШОМ НА ЈУТРЕЊЕ

Григорију Синаиту

1.

Ближим се крају свом
Ко да одвоји путника од судбине
Сплео се и последњи чвор
У завичају.
Слава је ипак најодређенија.

Прво су Хомољу
Колевку запалили
Невидом и крвљу
И девет рабоша на девет страна
Разаслали
После смо се по кривом мачу
И мртвим главама
Васкрсли распознавали

Овде у Хомољу
Где се господњи и људски путеви секу
Рушни је спокој и стврдла осама
Киптећа будност и натрули сан
Сусрет двеју патњи
Као сусрет селица над Средоземљем

2.

До зла смо знали најбржу пречицу
До слободе најдаљу странпутицу
У оном што јесмо били нисмо
У оном што нисмо светлост нас откри саме
У заборав гурнусмо више од целог памтивека
Почетку нисмо дозвољавали да узрасте
Свршетку да оконча своја пунолетна градива
Оста правда недођији верна

3.

Оно што не може историја
Може душа
Свака искра њена

Земаљски крај беше нам
Чудотворни успон
Ка звездама

4.

Ако све има свој траг
И печат
И ход
Наше је мастило препознатљиво
Чим памћење све налете издржи
Душа душом
Опет започиње

Као пре рођења

5.

Између неба и земље
Корен је стогоди
И траје док светлост
У лепоту не зађе и згасне

И буде лепота савршенство
А савршенство божански сјај

И дођеш до врха планина
Кад ништа ИЗНАД нема

Само се лице Његово
Може наслутити

ПАНАРИЈА

Свесвета
Пробуди, преосветли предање златном нити
И Бесмртним учини огањ божји

Пре него душа Јелице ка небу крену
И пре него је коњи разапеше
Мајка је ћерки пару у руку ставила
Превоз да плати са овога на онај свет

Где је пара пала
Извор вода за свагда потекла
Благословена као чисто срце
Као невина душа

И чим дођоше монаси из Свете Горе
Извор Панаријом прозвале
И њихова се благодатна молитва
Вину небу у висину

БОЖЈА КЊИГА

*Србољубу Митићу, песнику,
поводом десетогодишњице смрти*

Шта је иза смрти, која димензија
Неминовност у зрењу стравном, граница беспутна
Истекла душа, Захумни белег
Слобода са хиљаду катанаца
Дирљиве степенице које у непојамне висине воде
Мукло време коме нико не пише поговор

Шта је иза смрти, црна фрула заборавом откана
Метеж чекања пред иконом закаснелог свеца
Мишје грознице, набрекли кртичњаци, јалови пепео

Сморени атови с копљем пободеним на горе
Да зло буде мноштвом потписано
Да ноћ буде сан искежених лобања

Шта је иза људи у доба и недоба
Хајке, хорде, двоглави орлови, троглаве аждаје
Гробови који се надмоћно лешевима ругају
Отети прагови где се прерани завичај зачео
У свешир и свеудиљ

Шта је иза збиље, да ли универзум дивљи
Ђавољи накот који лавиринте проветрава
Прецртано примирје, прекопана осама
Беле капице које цртају мапу света
Откупљеним грехом и расплодним удовима

"Само црна Божја књига на грудима"

НА КУЋАМА НАШИМ

На кућама нашим, на ћерамиди
Осташе гугутке питоме
Јата врабаца
Крештаве вране
И по која ластва
Зов и цвркут пролећа

На димњацима нашим још стоје
Велика гнезда белих рода
Некадашња стара птичја гнезда
И сеобе, сеобе, сеобе
У неке друге не баш топлије крајеве
Где анђели не плачу где лелека нема

На вратима нашим вињаге
Урасле свуда чак и око браве
Грожђе нема ко да бере
Мртви су момци
Одбегле девојке
Пукла васељена

ДРАГИША ЖИВАДИНОВИЋ (1947)

ЧЕМУ СТРОФЕ

Кад лице обала сунчаних
у мени засија,
кад се у латицама кашмира
мени медена младост оснажи,
тад слушама како ветар
песму испевава,
тад зора у мени заплаче,
тад тишине златне
као греси и казне
у мени заиграју.

У стиховима
различитим од ваших
тад тугу
прстима пакујем
и строфе несавршене
као тајну
просјацима нудим.

САМО ПОСЛЕ

Само после позне олује,
само после облака градоносних,
само после киша модрих,
слободно и дубоко ведрина дише.

Тад ливаде предвече
на руке моје мајке миришу,
тад звезде земаљске
удаљене планете греју,
тад ја судбину
у чвор везујем
и од тренутка до тренутка
поново живим.

КУЋУ ГРАДИЛИ

Кад су нову кућу градили
грлали су
грлатили
ровокопаче подмитили
зорама хукали
ноћима јаукали
крв бљували...

Кад су нову кућу градили
стару су порушили
до темеља
и мало ниже.

Из темеља,
из камена зеленца
жута змија измилела,
чувар кућа дедина -
нит куће
нит кућишта...

Само прашкаста прашина
сива прашина у небо...

Само црно црnilo,
само жуто жутило
креч и плева.

Насред куће порушене
стари шпорет још је врућ

као да се поново пали,
као да ровокопаче не види,
као да то није ништа.

Око њега
нови зидари руке греју,
у старом лименом лавору
воду подгрејавају

са промрзлих ногу
жуљеве да покидају.

Поново урлају и ударају
до бабиног ћупа у ћошку,
до лилавих ребара његових,
до дуката и босиљка.

Поделише,
продадоше,
растурише
до последњег,
до оног малог пробушеног
што се око гуше качи
кад се у свет пође.

Као усамљени стубови
порушеног манастира
сад димњаци стоје,
црне тице гнездо гнездују
за нове тичиће
и пород њихов.

На уморна рамена
нових градитеља
тице голошије
у јатима слећу

Главу черече
и све у њој,
месо ружичасто
до кости забеле.

ДРАГОСЛАВ МИШИЋ (1948)

РАНОРАНИОЦИ

У пет ујутру
сваког божјег дана
у мени преци
на хитре ноге скачу:
стоку да нахране,
на њиву да крену.
Једва их убедим
да се посла ману.
Навикли да не седе
скрштених руку
лаћају се мојих књига,
читају Хинија - ништа мање,
и дискретно ме опомињу
да их у песме ставим
као што је Шејамс своје.
Кад се из кафане
вратим у ситне сате
питају ме брижно:
зар се тако касно -
у ноћ копа?

ПАРКАМА

Добривоју Станојевићу

Још једно ми лето допустите, ви моћне!
И јесен, близнакињу му рујом бујну,
Да неистрошену снагу не цицкам у ад,
На стишки олтар руке да принесем,
Мотиком ко сабљом пољем да машем,
Бријач-косом трави да дам име „сено”,
Наором кукуруза коње да причестим,
Добру душу шљиве у ракију да преселим.
Онда нек биљног пауна Стига
Опроштајним погледом обујмим,
Крст мотике носих до Голготе
Четрнаест станица равницом стишком.

СТИШКИ ЦИГАНИ

Моми Димићу

Цигани су буђелари
Душе пуни.
У беспарици душе
Никад били нису.
Коме је позајме
Не траже да врати.
Циганчићи имају
Своју за џепарац.

С КОЛЕНА НА КОЛЕНО

Живораду Недељковићу

Мој отац и мој деда...
боље речено: сви моји
очеве по вертикали,
као археолози земљу
копају. Некад пронађу
мазулеј зрелог жита,
некад палату кукуруза,
а новчићи пасуља
незаобилазни су. Кад
на терме наиђу
окупани у свом зноју
узорно се захвале -
понуђени као почашћени.

МАЈКА ДАНОБДИЈА

Мајци

Под суначним жезлом мајка данобдија
лепезом мотике око себе нија.
На крсту мотике као црв се вије
да искупи што Христ искупио није.
Са стишкога лица коров-браду брије
и оживљује што Исус оживео није.

ДРАГАН Т. ЈОВИЋ (1948)

ИЗЛАЗАК ПЕСМЕ

Играм ли страшну игру са омчом око врата
Заљубљен у две ноћи
Ил можда лудим кад камен љубим
А маслаци плачу

Место још није нађено да се дефинише простор
И смрт љубоморна у свом чину пати
Како да те пустим птицо без крила
Кад небо што узме ништа не врати

Ископати очи без страха да те више нема
Само је напор да се оде даље
И свака ноћ ми нова дилема
Где мисао да скријем док ми зора на очи капље.

Београд, 1972

НОЋ КАО ПЕСМА

Ноћи моја најлепша игро
Испих ти сву росу ја жедан
Па и не приметих кад ме мрави походише
Неразумно у твоју црнину згледан

Моје су очи сањале док сам патио
Заљубљен у твоју одору сјајну
Сањах ли то нежне руке жене
Или сам само дотако твоју тајну

Нека се умире и оду распевани попци
Некој другој трави која зна да воли
Песмо још безброј речи те чека
Кажу се нека се и пакао отвори

Ту смо удружени певамо страшно
Том јутру кога ће сунце да сагори
Па и ако у зори опљачкани будемо
Последњу молитву мирно изговори.

САЧЕКАЋУ ТЕ НА ПЕРОНУ НЕКОГ ДАНА

Пријатељу Вукадину Јосићу

I

Сачекаћу те на перону неког дана
С осмехом на лицу у знаку пролећа
Као кад се чека исцељитељ рана
Као кад се дочекује срећа

Сачекаћу те на перону неког дана
Кад задњи воз без опраштања крене
Да после дугог путовања не будеш сама
Кад те неко далек из сна прене

За тобом ће остати тополе и врбе
Испратиће те поветарац лак
Воде ће нечујно свој увир да љубе
Због тебе у срцу цвета маслачак

Раширићу ти само ружне руке
Јер младост ми је пре цвета убрана
Изгубио сам из сећања све своје луке
Али сачекаћу те на перону неког дана

Нећу да ти приђем јер ме траве вежу
Чвором кога време никад да одреши
Ја сам паук који плете своју мрежу
А смрт га у напору теши.

II

Сачекаћу те на перону неког дана
Због свих опраштања и виђења
И да растанак не буде рана

Сачекаћу те
Да ми чекање не буде мана
Да твој пртљаг прошлости
Кога носиш од рођења
Понесем са мном
Са перона неког дана
У моју ризницу самовања

Сачекаћу те

Да збогом не буде одласку храна
Дођи
Дођи кунем ти се

Сачекаћу те

На перону неког дана.

Београд, 1973.

Б. М.

Све ће један трен да избрише
и осмех и сузу зауздаће грубост
ако заслужимо да нас време запише
оправдаћемо порекло ватре и њену мудрост

Нисмо знали за тајне које су постављене
и где се крије ишчекивана нада
само смо речима веровали у исцељење
да песма опстане у времену које страда

Јутро нам је оставило поруку нестварну
ни за радост ни за муку
да ли ћемо се песми оправдати!

Ако одговор спремим
плашим се да смрти стремим
јер исто је певати и умирати.

СЛАВИЦА ПЕЈОВИЋ (1948)

ЈЕДИНОМ

Ти
што светлост дајеш
лед отопи...

На вратима светим
невид погледај
и зуј немих чуј..

Истину
кажи
беспутним...

Ти
знаш !

ПЕСНИКОВ ОДЛАЗАК

Сакривена
бол
обави
кораке...

Заустави
дан...

Оте
речи...

У
вечности
чекање...

И
Глас
без
одјека...

ПОГЛЕД

Дођеш ненадано
с' осмехом,
а онда одеш
јагорчевини!

Смеха нема
док око
безнадно
тражи слово,
оно
што осмех даде,
или оно,.. оно...
оно што зари...

Научити га
Да л' ?

Оста
само
поглед
упитни...

ТОМИСЛАВ Ж. ВУЈЧИЋ (1949)

ВАТРА ЖИВОТА

Пече ме једно бодљиво ишчекивање
На раскрсници живота, смрти и мене
Постоји на мом челу раздирање света
Усамљеност која се ничега не боји
Река која је раздвојила људске мисли
Гутајући месечину и њено надолажење

ТАЈНА

Ти никад нећеш сазнати
шта је ветар мени ноћас шапутао,
очекујући месечину
у крошњи столетног храста.

То ти никада неће рећи
ни жубор зеленотоке и пенушаве реке Млаве,
ни бисерни хомољски врбаци и топољари,
ни гломазни и утихнули долапи,
ни мирисаво цвеће у стишким баштама,
покрај стаза мојих снова.

Ти никад нећеш дознати
колико сам те само пута дозивао
и тражио по небеском своду,
међу најсветлијим и најтоплијим звездама.

Само полегло пољско цвеће
шапнуће ти у сну,
да сам га миловао
и да сам њиме пунио
мојих хиљаду очију.

МУЧИЛИШТЕ

Распињем се између истока и запада
Између севера и југа
Између истине и лажи

Нечујно су ми украли моје Сунце
И натурали су ми туђе Сунце
А ја непрекидно мислим на моје Сунце
И назирем га и дању и ноћу
Кроз челичне баријере
Између правде и неправде
Између мира и рата
Између добра и зла
Између вере и невере
Између два различита света

Цепове моје душе
Напунили су лажима и неправдама
А ја једино и само са истином и правдом
Од свог рођења стално другујем и живим

Туђе Сунце не прихватам
Моје Сунце је много лепше, светлије и топлије
Не прихватам ни челичне баријере
Између јаве и сна
Између светлости и таме
Између дана и ноћи
Између два различита света

Моје Сунце хоћу!

ЗЛАТИЈА РАДОВАНОВИЋ (1950)

РАДУЈЕМ СЕ

1.

Тог зрелог дана, у часу потпуног
озарења радости моје
знаћу:
Живот има смисла!

А до тог чудесног испуњења
грцаво срце,
попут Земљине чежње,
трепереће унезверено.

И не једном
опхрваће ме слутње,
и чемерне смутње,
лицемерја, преваре,
честољубља ситних душа.

2.

О, како је тешко
разлучити кривду од правде,
прекрасан осмех од гримасе!
Све је у грчу тескобе
ил' надљудске борбе.

3.

Шта је човек?
Болник и патник,
али и смиони горостас.
Уплашени миш,
али и лав поносити,
(истовремено).

4.

Човек је космичка луталица.
Бачена твар,
што бесциљно плута

на слепом путу.
Без љубави и милосрђа,
да ли је уистину потребан?

5.
Не, не постоји
уистину издвојено
бело-црно.

Нити осамостаљено.

Универзум је у двојству,
двојство је целина,
хармонија!

6.
Како је тешко бити Човек.
О, како је дивно бити Човек!
Радујем се, јер:
видим човека у људима,
видим Људе у човечности!

Радујем се свом
и свеукупном постојању!
Радујем се даровима Господњим,
којима ме је штедро,
(без моје праве заслуге)
обасуо и обасјао!

14. 08. 2005. и 28. 09. 2006, у Батуши

МОЛЕБНИ ТРИПТИХ СВЕТОМ САВИ

1.
Светилниче наш, Свети Саво,
призивамо Те, ми болни у немоћи, молитвама усрдним:
слети са небесних висова,
спусти се поново у род свој!

Извидај ране наше, видаоче,
помири (као и пре толико векова)
завађену браћу, што хоће ножевима,
опаким речима и свакојаким злостима
немилице, једни на друге да ударе, горопадно!

ПреблагИ умниче, праведниче оштровиди,
заусти Молебно Богу Оцу, Богу Сину и Светом Духу,
да уразуми и сложи Србе,
не би ли се у братској љубави узвисили!

2.

Ти си Србе православљу, врло давно привео, Свече!
Писменима разборитим научио,
унео светлост у избе, међу зидине,
како би лица своја у умљу видели.

Касније: и моштима Твојим мироточивим
пред ужасном навалом Османлија,
упркос Синан-пашиној бахатости,
моћан бедем и штит био Си народу српском.

3.

А данас, потребан Си нам више,
него икада пре,
да нас штитиш од нас самих!

Заведени светским испразностима и глупостима
безверни, малокрвни, или отупели,
идемо заслепљени, као узицом вођени.

Утонули у грехе и таштину,
клањамо се лажном сјају новца.

О, за колико ли би сребрњака
данас, неки Срби Христа издали?

Молимо Те, Светитељу Саво,
смилуј нам се, спаси нас од различитих пошастИ!
Љубављу и самолошћу својом, измоли:
да народ српски нађе спокоја, и да се у царству
нађе небеском!

АРИЈАДНИН ПЛАЧ

Коме ја, Аријадна претужна,
да бацим клубе спасоносно?

Кога да извучем из тмине
лабиринта на обалу дана?

Кога?

Јадовника неког убогог.
Зар сам ја, неутешна невредна несмирница,
икоме потребна?

О, зашто нас Боже створи
(недовршене и очајне)
слепог погледа и муцавог језика?

28. 09. 2006, у Батуши

ОПЕВАЈ НЕПОНОВЉИВ СЈАЈ

Пожури, пре сумрака опевај
шароликог лептира и дете,
што му се осмехује радосно.
Старца искуственог, о чворноват штап
ослоњеног.

Сваки сунчев зрак,
птичији пој, дуњу и липу мирисну,
море набрекло у таласима,
опевај!

Дозволи нади да те походи,
лепоти и љубави у усклику,
јер дан се ближи крају.

Пожури, пре коначне таме,
опевај непоновљив сјај!
Кад на заспало ти тело падне земни прах,

да се са космичком плавети сједини
и твој пламтећи дах!

28. 09. 2006, у Батуши

РАЗГОВОР СА ПЕСНИКОМ СРБОЉУБОМ МИТИЋЕМ
(поводом његове поеме *Нови кључеви*)

Отвара се пулсирајући простор
Попутчовекове нутрине, штедро.
Или се, као шкољка, затвара у љуштури,
Унутар себе самога.

Све је у моћи кључа - шифре,
Кључа над кључевима,
Да астрално се објави обиље.

А човек - самотник, гази кроз трње и богазе,
Међ црнила приказе, у невиделици.
И усуд - првотан, као жиг на челу,
Укаже се свакоме.

Против але и свакојаких злости
Бори се човек - патник, и див заносни!

Путник није свезналица, свесни трагач.
Нити има кључеве од свих двери.

Ипак, трагалац се азуру ведрине осмехује,
Вилиним коњицима у сусрет хита.

Светлосни извори шикну изненада,
Кад сјај срца
Земаљске и небеске пределе,
Млечне белине, откључа.

На Васкрс, (8. априла) 2007, у Батуши

ПРЕЛУДИЈ

Дамара биће природе
Бујно се
будном
отвара
Лелујаво лишће
на жубор потоке
на јасике шумно
се просипа
Лелујаво лишће
У грлу
стиснут
глас
Шикнуо би
Треперав
да се откине
и слије са звуцима
природе
Бео глас — чежње дрхтај

ЈОВАН Д. ПЕТРОВИЋ (1950)

ЗРНО

Оштримо раонике и земаљске ножеве
купимо рђу
и прашину лањску с плугова
нагоном и интуицијом маленог зрна

Јер још материна матер знала је
да каже

Децо боље ви чекајте Сунце
него Сунце вас

Што је зрно мање хлеб је већи

И заиста
што ме мање волиш већи ми сан
дарујеш

ОДБЛЕСЦИ

Невидљива су врата пољане без птица
У спаваоницама
на оцветаним длановима пружених руку
Па ипак
испеван из коренова можда је баш поток
недопевани
мој лепи изгубљени лик

Јер познавао сам те Нарцисе...
Летовали смо у истој врлини и камење је
мирисало на древне табане

Зато нас сад сустижу одблесци
неподрезаних ноктију
мој лепи Нарцисе
неразвијене слике и потрошене оловке

кутије попијених лекова
и сто препун исписане хартије

Сад ћемо ми то читати и читати и читати
мој лепо Нарцисе

РАЗГОВОР ЗА НЕКИ ДРУГИ ДАН

Облачим свечано одело
у потрази за почетним словом
Дан је тако леп пред залазак Сунца

У омиљеној кошуљи елоквенције
с осмехом попут одбеглог инсекта
отпраћам веома посећен суседов
спровод и сам препун туге

Дан је тако леп на заласку сунца:
птице се фотографишу груписане
у бисерним барицама после кише

НЕЗНАТНИ ПЕСНИК

Необично: зора ко колач од песка
расипа се и дроби
на мом длану скитачки гласови витлају
и круже
нећу се снаћи против самог себе
једино река зна путеве вечности
једино вечност не зависи од своје будности

Не умем да препишем душу
своје срце љубљење своје
није то песма којом се прашта у име
будућег
у име недошлог

Ја ходам усијаном жицом над понором
свога грла

знаш ли бар како се пада када се пада
у сопствено грло
нећу се снаћи против самог себе
на мом длану скитачки гласови витлају
и круже

Ја незнатни песник са села дођох
мотику у замену за перо дадох
погачу своју белу ко невесту у белом
за горки хлеб трамних
тако је почело љубави моја
у најмању руку
невероватно

Београд, 1974.

МОГУ БИТИ

Испод затвореног рајсфершлуса
прсти дишу ко трава.
Усањани нокти урањају и
израњају из болесног меса.
(Нема питања).

На гранама јутра неколико птица.
Оне које сам ту поставио
да ми буде пролеће кад отворим прозоре,
и да се храним њиховом песмом, а оне
мојим очима.

* * *

Све је на истоме. И не брине ме
што ће ме неко писати малим,
а неко великим словом.

Ја гледам у воду,
која отпоздравља мојим ликом
са безброј провидних бора.

ОТВОРЕНА ВРАТА

1.

певајући стигли смо на острво тишине
о како је тамо све у препевима и зачетим гласовима
и у ћутањима која невешто казују немоћ одлуке

огрнути тешким годишњим добима
певамо белином зиме и сањивошћу пролећа
напојени врелином лета и тугом јесени

предивне боје ћутања

заправо острво тишине настало је од нечујних
слогова певача њихових лековитих грла
и времена које нема цену иако га је на претек

па ипак своје нечујне песме певамо гласно
кроз птице којима је важно тек да певају
и кроз шумор лишћа наизглед помирљиво
или кроз крик олује која нема очи
да бисмо избегли миљенике
а посебно кроз реку без повратка

јер другчије се не може из лицемерне ноћи
која се стара о острву тишине
на које смо сасвим млади давно бежећи од себе
певајући стигли

2.

не почиње се песма речима *можда ако уколико*
нити прилозима за тугу *љубав заборав даљина*
о добро отвори очи ову прашину не смеш заобићи
мало је заиста простора остало неправди за човека

кајање без туге је као мост без реке као суза без ока
као повод без руке на себе
а ти си изабрао пут који је без путовања
а ти си изабрао избор без избора

не почињи песму ако си сам на свету
ако си без рођака ако си без пса
ако си без цвета у реверу

не почињи песму ако ревер немаш
јер се ревер не може на голом телу имати
не почињи песму јер шта би с њом попут птице
у шаци вечно

не певај с громом јер згромиће те
не певај с морским коралом
благоданоклоним само док песма траје
нити с каменом који се само каменом бруси

о како је благодатна та тишина
о како је благодатна та насмејана тама
о како је вечност чедна док лагано јој истиче време

али зар само зато им поверити своје тело
једино које ме годинама и годинама трпи

30.11.2013.

ДРАГИЦА МАКСИМОВИЋ (1950)

СЛИКАР И ПЕСНИК

Продајем снове. Ко даје више?
Што неће боје, реч ће да напише,
Још уздаха, бола, вапаја и крика?
Може. У облику стихова? Илч слика?

Распродајем тугу. Радост немам више,
Нестала. Минула уз јесење кише,
Хоћете ли пејзаж? Ево сонет вијем...
Са кишама сивим и ја ћу да лијем.

Исцурећу тихо, све по вашој жељи,
И док мирно лежим на одру - постељи
И чују се моји уздаси и ропци,
глођите до кости, светино и копци.

*** (Мрак. Прве сенке...)

Мрак. Прве сенке.
Тело – сасушене евенке.
Тишина. Самоћа овија.
Глава – празна буклија.
Ваздух к'о тесто.
Гуши. Године – рупе у души.
Живот - двориште без капије.
Пут све краћи до провалије.

МИРОСЛАВ ЛУКИЋ (1950)

ШУМСКА КРАЉЕВИНА

1.

Брегови, брегови, брегови! Не видим никог
близу, осим сјајних зелястих сапи кобила.
(Јесам ли тужан због самовања толиког?)
Као безбројна огледала, после пљуска, капи,
оживљују блесковима лице света виног,
засићеног, посувраћеног, свеколиког.

Смешим ли се, можда, у даљини,
облацима изнад Ртња? врховима Карпата?
Смешим се наивном надању своје
и бреговима у залазак, од злата.

Смешим се облику што занемарен лежи,
ал' и даље у будућност сеже:
смешим се свему оном што упорно тежи
да ме чврсто за судбину веже...

2.

(Од врела Млаве до Сувог Дола)
Од Врела Млаве до Сувог Дола
не говори (речитији је хоризонт);
пластови по падинама, облаци, анђели,
забрани, формирали су удружени фронт.

Еда ли по разуму моме лете анђели?
Или шири крила побуњени враг?
Ко то нуди сифилис и сира?

Ишчезоше из моје главе стрепње,
као што вода потока камење спира.
Сад ме живописност краја дира.

Од Врела Млаве до Сувог Дола
ширином непоновљивог удруженог фронта,
пораз и победа, тежина радости и бола,
утапају се у блиску лепоту хоризонта...

3.

(Реквијем за Димитрија Баџића, 1930-1970)

Као буба, милиметар по милиметар,
милећи кроз расцветане сунцокрете,
сам као занесењак безухи Ван Гог,

ја нисам баш сасвим сам, верујем:
прати ме сенка Димитрија Баџића, ветар,
јутарњи, лајање паса, Суви До и Бог.

Какав, повремено, мук! Нека загрми, севне.
Нек' муња - пожелех - направи преседан.
И у истом трену, у црном, видех,
како према мени иде човек један.

Учини ми се познат, чак налик на мене,
кад, замишљен, изађем из собе у врт.
И ход нам је сличан, лаган.
Ал' очи његове! (из њих зјапи смрт).

8.

Био је мај. (Незабораван).
Одвајало ме од оног што волим
само долина, дан, стрепња и дах.

Био је мај. (Пун ишчекивања.)
Био сам толико тужан
да ме је због тога обузимао страх.

Што даље од маја, туговања, сени!
Кроз жбуње лештара, густе јорговане.
Кроз лавиринте шумске зачаране.
Кроз свечане дворане јесени.

Што даље од сећања на сећања,
од очајања, што се ко море пени
(доведено до белог усијања)...
Заборава, нову страницу окрени!

ЖИВОЈКА МИЛИЋ (1951)

УЗЛЕТИ

Светлост у грудима палаца.
Липе процветале, опише лето у класју.
Омамљени мирисом, узлетесмо у зоростасју.
Благост твојих очију расцветава ми небо.
Опитомили ветрови у наручјима.
Даљиине запупољише осмесима.
Ако ти жаоком злоречја запале душу,
не превари се, лажни је то сјај!
Убери пупољак на дрвету живота,
изнедриће пркосни трептај.

Сазвежђима се нежносања точе.
Љубавне ватре опет се жаре.
У вртовима наде, латице ластаре.
Бићемо жетеоци росе, кад свитање огрлице
проспе.
Ако су те као и мене загрлиле туге,
врати се стазом заборављене песме.
Љубави плам нек у срцима зри.
Украдимо делић стокриле среће
из сањалишта заљубљених.

ТИ НИКАДА НЕЋЕШ ЗНАТИ

Ти никада
нећеш знати
како душа
зна да заболи,
кад љубав нестаје
низ шљиваре старе.

Ти никада
нећеш знати
зашто се рађају
омађијане зоре,

кад сунце проспе
ружичасте зраке,
низ моравске врбаке.

Ти никада
нећеш знати,
зашто је суза заискрила,
када је ноћас
на мом длану
усамљена звезда затреперила.

Ти никада нећеш знати.

ПЕТАР ЈЕВТОВИЋ (1952-2010)

ЧОВЕК СА ЖИГОМ ОД СРЦА

Носачи Ужаса
и Стрводеље
ме верују више
у Сањање.
Проказани Сањари,
не верују више у своје време
(ту љигаву Ступицу).

Срце, (у Међувремену),
Дијаманте
и Повраћања
подједнако меље...

У Међупростору,
из Правремена:
(једине
жељене Јаве) -
ЈА ВОДИМ СВОЈУ ЉУБАВ!

Песма ми каже: љут је сам Бог!
Толико НЕЖНОВАТИ, а остати: САМ.

У мојим Венама
Кобре се паре.
Језик Славуја се
њиховим сиктањем ПРЕВОДИ.
Ево ме Невиног и Нагог,
мој Прељубоморни Боже!
Пред Пилатским Ћутањем.
Пред НАЈПОГУБНИЈОМ КАЗНОМ:

ја, другачије не умам, (кад год - волим)

БЕЗ ШТИТА НА СРЦУ

Сад јасно осећам:
све затрованији је и Ваздух!

Изиравам намерно
незаинтересованог Боема.
Лоше је Време.
Лоша ми и Глума.
Сударам се упорно,
Главом са Зидом.
Са логиком
безосећајног Мрака.
Са смишљеним Хаосом
(од Традиција и Нада).

Онда, бескрилан лебдим
муљним Небом.
То сам, коначно при Крају,
ваљда дотакао Стварност.

ПЕВАЊЕ ЋУТЊЕ

Ћутим, Господо,
јер је прегласно Време...
Ћутим зубато
далекозорно и каменито.
Ћутим уртикарично
(и нем сам моћно)...

Осим као онај Дан
(кад ми је отишао Отац).

Ћутим чичковито
(као Винсент-Ван-Гог у часу Смрти).

Ћутим уплашено,
попут Песама са "Индекса",

Слатко сам ћутљив, баш као љубав
(по самом сечењу Вена).

Обешен сам одавно, Господо,
о властитој ЋУТЊИ!

Засновно и загласно Вам
(још једино Крикове певам):

Господо! Господо!
(Мир већ једном у тој Судници)...

РАДЕ М. ОБРАДОВИЋ (1953)

ДВЕ КАПИ ВОДЕ

Цео мој живот је
слика мога лица
Земаљска благодат је
Роса мојих очију

Моја уважавања су
Неме усне
Моје скромности

Мој стабло је
Почело да дрхти
На благом поветарцу

Жедна душа је
Напојена с две капи воде
Свемоћног неба

НЕСТАДЕ САН

Ноћас сам хтео мир
немирнога сна -
разговор са животом.
Предачку слутњу учим.
Ноћни сати пене:
пред очима печат
вековног скелета.
Невидљива рука
затвара живот:
поток успомена
одлази у једној сузи.
Нестаде сан.
Ако ноћас победим себе
живеће прошлост.

ЗОРАН СТОЈИЋЕВИЋ РИКАРДО (1954)

СВЕТКОВИНЕ

Бели пешкири лепршају,
коњи се гривама додирују,
и подврискују,
на све стране музика се чује.
Славе људи. (
Блатњавим улицама језде кићени сватови...)

Пчелиња медишта по рају расипам,
гасим звезде репатице
и у фрулу свирам.
Веселим се.
(Прегазих туђе њиве,
замутих туђе воде,
љубих туђе жене...)

Заврших на небу,
своје дане предадох звездама,
а месечину сам заливао вином.
Животу сам се радовао.
(Одсањали смо своје игре...)

Пустопоље обелело,
ветрови ми заселак снегом завејали,
али у мом срцу још топлине има,
пева се и слави док сокаци плачу
за дечијим играма. Пијанимо се.

Јуче је био човек,
данас је сабласт,
а сутра ће бити трава...)

И опет ће многи да славе.

ПОЕМА КОСТОЛЦУ

Земљо,
овог брда што се протеже
над малим градом,
буди угаљ,
да те копам својим рукама.

Још од своје четрнаесте,
у јами и на копу,
ја се дружим
са угљеним громадама и прашином.

Гледам
како мој рад и напор
одлазе кроз високе димњаке електране
неповратним димом,
гледам светлосни сјај,
моје највеће врлине.

Рукама
својим, угљем упрљаним,
држао сам хлеб при ручку,
миловао дете и жену своју,
угљена прашина је кроз
поре тела, улазила у моју душу.

Зато земљо,
овог брда што се протеже
над малим градом, буди угаљ,
дса те копам својим рукама
и твоју црну моћ
плаћам својим радом и знојем.

ЗОРАН БОГИЋЕВИЋ (1954)

* * * (Чежња и данас има боју)

Чежња и данас има боју
Твојих очију, госпо,
Када сам одлазио од тебе
Чинило се на кратко је.

Али чему старој орлушини
Птица у кавезу

Још сам на овој стени
И немам срце победника
Још желим камен
Недремано око рибе
Соли, још соли за глину
За реч
За истопљено подне.

*** (Недељом одлазим на реку)

Недељом одлазим на реку
Да видим где сам
Потом се враћам
Да те тражим
Осећам а не видим
Ушла си у кост
Не знам како
Бржа од мојих година
Љубави.

* * * (Ниско...)

Ниско
Над земљом
Олуја птица.
Њихове путање су
Слобода дечјих цртежа.

Далека драга,
Са погледом ка небу
Лежим опчињен.

* * *(Осећам ноћ иза себе)

Осећам ноћ иза себе
И велику муку да пређем
На страну невидљиве обале.
Могу је добацити каменом
Али окренути се и поћи - не могу.
Вода је сувише мирна
За било који талас.
Много је незнања
За још један корак
У непознато.

МАНИФЕСТ

Ја који храбрости немам
А истим сунцем као и други обасјан
Свечано објављујем свој манифест

Све моје идеје
Све моје бесмислености
Сва моја незнања
Можда су и данас вредна стида

Сви промашаји који су остављали
Тешко зацељиве ране у мојој души
Можда и данас имају ожиљке

Све оно што сам започео
 А остало је недовршено
И оно што нисам започео
А могао сам остварити
Можда још освежава
 Маштање у сећању
Време кад сам био преварен

И нисам имао одговор
Време када сам плакао због одлазака
Које нисам могао одложити
Можда још траје

Али пустимо то
Нека сви експерименти остану
Само нагађања
Сви научници залудни људи
Смешних умова
Нека све остане Тајна
Тако још могу ходати градом
Тако још могу волети.

*** (Ти која дајеш)

Ти која дајеш
Млада, лажна крила
Постиђујеш неоткривеним
Када жалост постане светковина
Дарујеш боје ноћима

Ти која си
Увек друга страна
О којој се не може мислити
А да се не дозове свемогуће
Блага и опора
Нетакнута временом
У костима и крви
Поезијо.

*** (У потрази за стихом)

У потрази за стихом
(Да, некад сам желео, сада морам)
Дуго сам за појасом носио свиралу.

Потом је сазрела мисао о слици
Лакој и сажетој - прецизној.

Онда су гласови пуни исконске драме
Загрмели у новим визијама.

Као бродоломник почео сам
Одбацивати сувишно
Задржавајући само ритам
Те ледене воде.

ПОДИЗАЊЕ ПРЕСТОНИЦЕ

Престоница се гради са ликовима
освајача
На трговима вајари дижу кипове
Отишлих далеко
Колико год се спорили они су нам
потребни
Возови у магли, улице, занати, школе
По струкама, паркови, бордели, самоуслуге
Небодери
У привиду слободе
Све мора бити именовано
О, како је опасно владати душама
Држати проповеди, обећавати благодање
Најављивати Пречистог

А иза цигле и мермера, у сенци челика
Иза товара поврћа, у сваком излогу
Престоницу
Диже
Онај што Богу даје лик а тело црвима
Ил' диму
Онај који се куне у светиње а тигрове
Пушта из кавеза
Онај што душу трује да се из
Пене издигао
Онај који не пева а гласом му груди
Испуњене
Онај што очекује осми дан на
Раскршћу ветрова
Престоницу диже, обећање

Обећањем поништава

Речима прељубника у биртијама

Историје

На сваком месту где се двоје сретну

Где запалацају језици и мачеви.

ЖИВОЈКА ЖУЈКИЋ (1955)

ГОРДОСТ УСПЕХА

Звезде те понекад понесу
и будеш једна од њих.
На трен.
Позлата,
похвала,
вечност.
Не дужа од ноћног сна.
Наличје и лице неба
постане исто.
Кад слава прође
метеор си који
ни пред огледалом
нема траг:
сав изгори
већ у лажљивом звуку
који ствара пљесак
тапшања многих руку.

ГОРДОСТ

Ни најскромнија реч
није довољно скромна
пред лицем Божјим..
Ни најскромнија мисао
не може излечити срце
препуно гордости
где би требало Бог
да обитава.
Уместо осуђивања
прочитајмо шта пише
Пречиста рука
по прашини.

МУДРО ОСЛУШКИВАЊЕ

Кад прође педесета
тек ослушкујемо куцање
оног сата у венама.
Свет који смо ватрено волели
све више се удаљава.
Гледамо како се контуре ледника
нагло повећавају.
Или је то као да залази сунце:
сенке се продужавају
док неописива лепеза светлости
испуњава око
а трен касније
хладноћа нас сасвим обухвати.

ВАРАДИНА РАДОЈКОВИЋ ОБРАДОВИЋ (1955)

ИШЧИЛИ СЕ ЗРНО ФЕНИКСОВО

Ишчили се зрно фениксово
из пепела и костију црних.
Ишчили се и вину ка Сунцу.
Али Сунце затамне над гором
и гора ми оголе до подне.
Прегоре ми у оку зеница
и у срцу капља росе модра.
Разли ми се млеко у недрима
и преплави све видике редом.
Иструле ми мртва постељица,
затрулела, и оплоди земљу.
Из земље ми нови див се роди
да опоје развејане кости
да одене гору у зелено
да зеницу у росу претвори
да подоји чедо испилело.

Пругово, 15. 08.1992.

МОРАВИ

Однела си убоге летине
мојих прадедова,
потопила забачене засеоке мога села
и сатерала народ на друм.
Увукла болештине
у кости мојих родитеља.
Одматичила чуперке мога детињства.
У врбацима си ми сапела
све снене вилењаке редом.
Сада стрпљиво обрањаш
обале моје младости,
са хуком ми таложеш
грижу савести што сам те оставила,
вучеш ме себи као суђеног дављеника
хоћеш да ми затреш и семе и племе.

Пругово, 2.август 1992.

АЛЕКСАНДАР ЛУКИЋ (1957)

ШУМАР И ГУШТЕРИ У ЗАБИТИ

Плаћен добро од власти, у зеленом оделу, са значком пришивеној на капи да пресијава попут пређице каиша, шумар пре сунца излази у шуму. Доручак му се пуши у торби.

Стабла га дочекују као војска постројена за јутарњу смотру... Тамо су буквици, до њих четинари правилни и згуснутији од палидрваца у шибици, багрење чије врхове красе сврачија гнезда. Коприве плазе ресице са семенкама, купине као женске брадавице висе у гроздовима до земље. Ниједна секира не пева у шуми као кос.

Кад доде време обеду, Хомеров јунак, што свакако јесте, одмара снагу на камену. На оном истом где се најјасније дели шума од равнице. Препреден дочим је у служби државе, кад чује глас шумокрадица, звизне у прсте као судија важне међународне утакмице у фудбалу.

Око ногу му се окупе гуштери, са меховима у грлу, пристижу као маратонци на измаку снага. Он из торбе узима хлеб, гризе парче, а затим исто мокри пљувачком и ваља језиком. Мађионичар већ вади прстима, беле лоптице из уста, једну за другом, и пружа их гуштерима на гозбу.

Гмизавци се залећу, откидају парчиће као да су налетели на легло лептира, излетелих из чаура којима треба откинути крила, или на разрован мравињак у коме светли лонац мрављих јаја. Слободни као да послују са пријатељем, пецају се о врућу лоптицу подгрејану у шумаревим устима. Сумар зна да бучина скрива многе очи будне.

Невидљиве подсећају на гуштера који је пропустио порцију следовања.

(...)

Свака од жена, упадне у замку на један дан. Стога што би без учења да управља мравињаком? Само со не губи укус. Тој истини нису потребни сведоци. Зар постоје велики и мали догадаји у животу? Успомене којима се можемо умивати као мачка пред кишу. Можда би требало да им ставимо алку на нос и поведемо их на канапу у свет. Нек свака проба да плута као мртва риба површином.

Ниси сама ти што радо палиш стрњике терајући са њих голубе злаћане да им крила горе у ваздуху брже од звезда у ноћи. Ко помаже женама, каква снага кад наричу између неба и земље даноноћно? Ко их учи од речи да праве весло?

Не ово нису узвишена проповедања са пропланка планина! Одакле се не могу видети чуда, камење које се круни у прах, и умива - на чудном језику обраћајући се природи, као горд човек који најважније убоје чува у срцу.

Зена ми свраћа у сан, једноставно као да улази у родну кућу. Пева бестелеснија од ветра, са ноктима оштријим но лето. Њу не може победити нико. Предајем јој имање да бих лакше живео. Нек се окуша у обликовању достојног земљаног лонца.

Усамљен човек бива опасан по Империју. Да. Шта то чиним, љубави? Мокрим на раскрсници као да гасим обредну ватру, исписујем крштеницу имена по прашини. Не

очекујем да ме слушају црвене шумарице
и скорела земља.
Сума се осликава у језеру умирући као девица.

Гладуј. Као што вечност чини бесконачна.
Песма се неће верити са тобом доживотно.
Гледај где јој у очима расте ноћ, скривајућ се
попут семенке у воћу. Зар си дошла из
пустиње намерна ни пред ким да сагињеш главу -
да крунишеш љубимце испредајући
прећу, за богат улов испречен као крут човек?

Никад нећу сазнати да си се у постељи
ваљала као мачка. У кревету што подсећа на
суд за ноћно испирање. Окрени се у страну
да не видиш како умирем, говорила си,
а ја сам једва чуо те речи које крцкају као резање
винове лозе. Непажња је најбољи осветник.

НА РАВНЕ ЧАСТИ

Али, цурице, море је разбојника расуто по свету.
Један ће доћи да убере цвет који кријеш под
хаљетком. Ненајављен. Као што птица слети у
плићак реке да се купа у спарини. Доћиће и цвет
твој подигнути као бадњак на своја рамена.

Окрени, обрни, обред се понавља тривијално? Као
клис овсеног семена што клија у тресетишту неког
ушћа налик гуверналу бицикла? Граници свачијој
и ничијој. Где праисторијска стабла откривен
а кисну као заборављени шлепови.

Али, цурице, јеси ли спремна да се
хвалишеш својом баштом?

Да верујеш у сени што се љубе у уста, кад се
венчавају под дрветом!?

„Дивно чудо“ је лоповлук пар ехцеланце. Животиња
која једе саму себе натрашке од репа. Вере су

различите, што једна слави, друга оспорава. Богови другачије живот виде.

Разбојник хоће да се истакне аплаудирајући тангу твојих колена. Пусти га у корабљу, обнављање света има своје јутро и вече, дато једном за свагда, на равне части.

САЊАЈУЋИ О ФАРМИ ПОСКОКА

Мужа поскока је најуноснији посао данашњице

Хране за поскоке, хвала Богу, има: пољски мишеви (Купујем пољске мишеве на килограм, плаћам петоструко!)
Јер мени је важан отров. Килограм отрова поскока више вреди него издавање целокупног опуса Толстоја, Достојевског и Пруста!

Имамо доста отровница
довољно је имати стотинак поскока
и исто толико стаклених кавеза
и онда сваке седмице: музем поскоке
Сваки поскок пљуне најмање по грам
Продајом отрова решићу најважније животне проблеме
Сем тога, то је веома хуман посао:
од отрова се справља противотров.
Имам план будуће фарме поскока,
не тражим ортаке. Јер живот са гујама
и мужа поскока је посао за оне
са малчице више неопходне храбрости.

Попови су ослобођени осећања
која ме повремено гуше,
политичари су ђавољи људи,
официруше су змијски поднадуле,
поглед гује зрачи необичним магнетизмом
као мрачна, ратна еротика.

и расправе грамзивих наследника
над лесом од пружа.
О како су наказна, половична памћења
и одвратна као устајали расо,
саучесника што ударцима песнице
о прса устоличавају прошлост
поново и поново
пред будалама!
Шта је са судбином оних духова
који су нестали у врућем качамаку
подземне престонице?
Шта нам казују нове физиономије првоговорника
осведочених на усмереним колосецима,
налик на маневарке које стари скретничари
скрећу пиштаљкама?
Позивају се на балсамованог Оснивача
из тамног вилајета,
илити подземне престонице, што је исто,
помрчина је, ако узмеш - кајаћеш се,
ако не узмеш - опет ћеш се покајати.
Ево њихових установа - самоопсена!
Провинција основаних корачницом,
административних центара провинција
са обавезним изложбама победе.
Не мрзим провинције, ту су рођени виђенији,
и ту је подземље уочљивије него у великим градовима,
фалсификати свега увезени су са Севера
испод кафанског дима.
Како је дошло, тако мора и да оде.
То: породични промискуитет, међупартијски инцести,
уметници који одсликавају домаће васпитање:
овнове кривороге и наивне јарце
у иконографији обора.
Издаване су серије поштанских марака
на којима су одшкринута врата запада
где Сунце залази сваки дан.
Мртваци су се селили на исток.
Неки су умрли са осмехом,
тај осмех смрти
можда је израз континуитета,
не помирења.

Смрт не нуди помирење, већ суочавање
са оним што је обећано а није никада испуњено,
илузије су ко зна када, на време
склоњене што даље од Страшног Суда.
Судница Страшног Суда
одавно је постала тесна!
Пред њом је такав ред коме ја не видим крај,
као ни масовним егзилима,
терору домаће радиности и гериле!
О, ти мали пауче,
ти плетеш мрежу по целом свету,
уплео си живе и мртве,
провинције и престоницу,
погибалце и обешењаке,
села и селишта,
селин и купину,
планине и равнице,
небо и земљу,
Уплети ноћас светог Саву,
те ми га бар на сан доведи.

ПАСТРМА

Прва сувомразица окупи рођаке, као на какву
свечаност. Сједињени постају одлучни да
наглас причају о страху. Годину дана
ужировљују свиње на селу, да би
свињокољ сабрао различите генерације
расуте по градовима. Као око првотне
ватре. Кукуруз се претварао из дана у дан у
крв и месо. Свиње једу горе од најамника, не
штеде. Да би свечаност успела. О родном дому
свако носи другачије памћење. Родбина улази у
обор, као да бира час да се свети. Окупљени и
дрчни подсећају на државу у којој је заведено
ванредно стање. Најстарији држи нож међу зубима.
Старице пак стежу чиније у које ће се сацедити
свињска крв. Пастрма ришка око ногу целата
надајући се златним зрнима из порције, којим
се набијала јутрима.

Она не види поглед и позу домаћина самоувереног у снагу коју има, нити у родакне спремне да је живу деру. Деци треба ставити шаку преко очију, није упутно да присуствују свечаности у којој тријумфује крв.

Ваља савладати подгојену животињу. Једни је хватају за реп, други за папке, за уши, цимају је као да свако хоће да узме део што му припада. Домаћин се над савладаном животињом крсти, као да му божја милост треба припомоћи, цима нож углављен међу зубима и једним потезом зарива у врат пастрме, дубоко трагајући за њеним срцем. На ципелама родбине крв слика пупољке ружа. Ишчупан гркљан као да држи младу птицу у шаци да му не побегне, док се пастрма ослобођена менгела руку пуши, домаћин качи о грану, где се назире чиоде пупољака, за гозбу сеницама.

Историја животиње је поуздана. Годину дана провела је у истом обору. За који час почиваће рашчеречена у цегеру. Целина ће се расути заувек по торбама, бутке и лопатице упознаће лавиринт танких црева, градова. Њено место заузеће друга пастрма. У истом обору, златним зрнима кукуруза повећаваће сопствену тежину. До судњег часа. Свечаности чији ће датум пре повратка у ћелије градова одредити, једногласно. Ова се приводи крају са здравицама црног вина и печеним месом на ражњу. Зивот не оставља никог по страни. Руга се као што је речено по заслуги. Али чиме то нејака створења заслужују неславан крај. Хришћанска етика обесхрабрује са својим одговорима...

ДРАГАН ЈАЦАНОВИЋ (1958)

МИТРОПОЛИЈА ГОРЊАЧКА

Шта ли си згрешила Богу,
тако зарасла у купину црну,
часна ти трпеза обрасла у глогу,
кандила угасла vise ти о трну.

Хомољски ветрови љути
још памте одјеке звона,
још камен на камену слути
место владичанског трона.

Зар смо изгубљени толико у тами,
да светиње не видимо сами,
ни месец ни сунце, што на небу сија?

Оче, иже јеси на небеси,
зар су нам толики греси,
да у олтару змија круг свија?

ЦРКВА ЗАОВА

Залуд шапуће Шопот велику тајну о живој води,
Господске Дубраве пуне, преклани вранац рже,
над стишким небом колевка златна броди,
или то кошава хуји док свеци опело држе.

Сестре Јелице глава у венцу ивањских трава,
расплела увојке косе низ Браничевске косе,
око јој сузно и бистро - крајичак неба плава,
распукла невин поглед у капи ђурђевске росе.

Мирише босиљак Стигом, Јелица љубав иште,
над Заовичком шумом соколи молитве пиште,
док трне задња искра пред иконом нам у тами.

Беже нам мушка чеда низ мртво поље равно,
Стојани и Остоје, оставили нас давно,
ми растржемо још сестру и растржемо се сами.

СТИШКА ОДА

Дигни лице, сестрице Јелице,
са висина изнад Сестрољина,
и потегни звона из дубина,
нек зазвоне јаче са Брадаче.

Збери змије, оче Григорије,
и утишај Млаву и Мораву,
Пуштај Павле, коње у Дубраву,
од Заове па до Панарије.

Нек Обилић лук и стрелу мане,
нек тумарне Зосим у Тумане,
Царе Лазо, прошетај Горњаком.

Ноћас Стигом стигло жито зрије,
од Нимника па до Рукумије,
златна плева сева врелим зраком.

ДРАГАН МЛАВСКИ (1958)

НЕМОГУЋЕ ТРАЈЕ ЧОВЕЧЕ

Постојим на длану
Песмовит
У завесама од паучине
Хватам лептире из твоје душе
Топле

Вратило се плаво небо стидљиво
И ћутање с душом се рукује

Очи су твоје две звезде далеке
Из мога исневаног зева

Слагао ниси кошуте са зелене реке
Немогуће траје човече
Рече сребрни ветар

Уморна птица моја Ухваћена у бекству С
војим немиром Опија се твојим миром

МИОДРАГ МИЛИЋ (1958)

ПАВЛЕ

Ено га, повише мог оца,
опружио се налакћен у трави,
и разговарају.

Свакодневно загледани у Карпате:
Павле тражи прапостојбину Влаха,
мој отац прапостојбину бреза и разговарају.

А шта би друго:
Жетва је била добра
и кукурузи су јаки,
имаће кишу
(тати сева у крстима,
пред кишу).

И тако, свакодневно,
од Ускрса до Божића,
разговарају
Фрунзић Павле, пожив. 55
и мој стари.

МОЈОЈ ДРАГОЈ ШКОРПИЈИ

Посматрач као месец са ноћне шетње,
завирује у туђе снове (и слабости) и
израћа мистериозно као сунце из зоре,
приспело из ноћне скитње невидећег света,
супериорна и невина као јутро.

** *

Опчињаваш на чудан и тајанствен начин, т
воје вребајуће очи искрено ме гледају,
иако, Ти сама остајеш изван домашаја
људског разума.
Твој осећај за правду је исто тако јак

као и за освету. Многи то заборављају.
Ти не заборављаш ни једну љубазност
и двоструко ћеш узвратити. И супротно.

** *

Тако вам је то. Узмите је такву каква јесте
или је напустите. Вероватно ћете учинити прво.
Скоро је немогуће њу напустити.
Ако ништа друго, прогониће вас док је жива.
С обзиром на њене духовне способности,
то је лакше него да имате кошмаре,
а имаћете их ако је будете оставили.
Али нико још није напустио Шкорпију.
Не, заиста. Нисте то знали?
Они који су то покушали даће вам савет.

Ви знате тајну ваше љупке вештице
која кува прилично добру кафу
и никад јој тост не прегори (углавном никад).
Кад попијете кафу,
пустите је да вам гледа у шољу.
Она то зна – само ако хоће.
Хоћете рећи да нисте знали?
Упозорио сам вас да има ствари
које су необјашњиве и само њене.

У некој олуји твоји хладнокрвни
разлози,
мирноћа и челична снага биће сплав
на коме ћу се отиснути.

ДОЈНА

Било је време трешања
и два бела мачета на путу
ставила си у моју кошуљу,
Дојна,
у очима сам ти видео Олтенију.

Знам, било ти је тешко,
јер ја сам егзакт Србој-поет
(пуцин луд),
Дојна,
копала си тога лета кукуруз
да платимо струју
и било ти је тешко,
и било је време трешања
и два бела мачета на путу
ставила си у моју кошуљу,
Дојна.

ПОДНЕ У СЕЛУ

Уморно подне
Кокош кокодаче
У прозорском стаклу
Зунзара успављује дан
Стало је време
У лавежу пса.

НОВИЦА СТОКИЋ (1958)

О ЗЛОБИЈУ ИНИХ

Уз благослов богаљастих отаца
Разливајући јед из дупљи гледних
Развлагали водњикаво плодородност
У материце блудних јаловкиња

Ројили се нечастиви дуси
Ждерући небеснике очњацима трулим
Окићени ореолом месечевих мена
Клањали се зјапу чанка туђег

Покорни бљеску одсева заслепног
Птица головратих крилатих
Лепршали у окриљу дволика
Сводниди и свођени

Запахнути задахом бестида
Славопевно оргијали с лабудицама
У јужним водама сливним
Србистана прастарог

Нек им је
Нека им

Некада било.

1992.

ЉУДОЈЕДИ

Оплођени слузом прилепљивим
Изродили хајкаче китњасте
У чопоре букача блејећих

Семењаци шанкром окрастани
Извајаше бојнике оловне
У јаловце с чутурама празним

И тирана лавине јездеће
Обвијене осјајем светачким
Благослова братије безбожне

С панцирима од рђе прозуклим
Упрљани несојем пљунутим
Омотани невиности пасом
И угнаше уке у неуке
Развезаше учкуре умнима

1990/91.

БЕСНИЦИ

Вребно на кост чеону
Пси несити од незнани
Неумовима на умове непрелазне
На губнике злобљу свikle

Да затру грабно стрвинарски
Из неманије рђе безимене
Клицу племно животворну
Корен жилни питомуше милолисне

Рабни недоједи алосни
Угнути разливајући незакоње
Трагове утиру усковитлано
Људскости правдашке од вајкада

До мелема пелинскога Лелекања
Телалскога црнослутног
Нетрага недођије недовидне
У расуло.

1989.

НЕДУСИ

Веђе чекињасте им
Наткриљују браздасто дубно Г
ледељке свевидеће
У привид видика бежног

Мигом на миг милосевни
Намигушин левооки
Као Рахиље неутешни
Деснокрилно све у четри

У незнађе распасано дугобојно
Јуре зевом
Насатице безоблични
Хуче спевно

Брује грлно у осињаку
Благостању милолажном
Да л на земљи ил на небу
Ил у рају

Неком негде.

1987.

МИЋА АКСЕНТИЈЕВИЋ (1959)

ВИНОГРАД

Јутро је љубав, тајном руком послата у свитање
Изазивачу сунца, што се у вишку светлости њише
Према зрелом лету прстену првога зрења
Или младој јесени тихом власнику кише

Речи везане за земљу, изван ума
Преса од крви и меса, свесрдно римује
Стовариштем необучених девојака
Близнац крви кроз прсте ножеве протерује

Виноград је неухватљив стих
Што корен лепоте у ватри сунца сади

ПОСЛЕДЊА БАРИЈЕРА

Пред богом смо сви потпуно исти
ми смртници сви редом до један
с одговором послатим са неба
да је живот наш живљења вредан

Споменици тим именов зраче
Христос - рођај у епитаф срочен
сликом бога што говори немо
пролазнику кад се с њим суочи

Једину нам наду пружа вера
да је крај уствари почетак
гад се смртник на два дела дели
тад последња пада баријера

СЛОВОСЛАГАЧ

Ово је жица по којој клизе бела и црна слова
сна мисао се залеће и удара у једно чело

несрећа је срећа окренута наопако преко стола
у пламену тек словослагачу суди своје дело.

Тирилицом полазим с тачке ока према средишту ума
ватром између пепела и сјаја у сендвичу
али чим се ивице споје средина је мртва
старије за дан вечери нас затичу.

Само један остаје иза црте круга што се затвара
љубав је овде светлост тајна рука је шаље
преко своје воље извучен из пожара
прст на окидачу хиљаде гласова који ће певати даље

МИЛАНКА ГОЛУБОВИЋ (1959)

БУЂЕЊЕ

Човече, прени се из буовнога сна,
по тишини срца ко лабуд заплочи.
Кад се сунце рађа, тад нестају снови,
са сузом у оку чека се Истина.

Ко сен испред сунца мржња ће узмаћи
кад рођење душе понесеш ко знамен
и кад све заблиста као један пламен.
Тад капију дана Истина ће наћи.

Од срца до срца поруши зидине
и све их претвори у шаку прашине,
кроз оквир живота светлост нек провири.

Кад гнездо љубави у срцу се свија,
сјајем надсунчаним кад ти свет засија,
човече, са човеком ти се помири.

ПУТЕМ ВАСКРСНУЋА

Сенима Војислава Илића Млађег

Ево опет једно замириса јутро
на киту ђурђевка која није свела.
Замириса стаза којом закорачих
у завичај наш, све до на крај села.

Ал очинске куће твоје више нема,
тек двориште сећа да ту нечег беше,
голубови бели више не долећу,
уз гукања звуке некуд одлетеше.

Успомене чува ко сплет паучине,
на крају дворишта још само кош стари,

и као кад тебе скривао је вешто,
над данима прошлим сад гордо стражари.

А све неречено сад живи у мени,
у сенци што се с песмом гнезде,
и док ти корачаш путем васкрснућа,
на дно моје душе већ падају звезде.

05.10. 2007.

ТАТЈАНА ДРАКУЛИЋ (1959)

БРАНКУ МИЉКОВИЋУ

рекла сам му
да ме причека
док променим фармерице
уздем транзистор
и две наранџе за успут
па смо онда
отишли на реку
бранко и ја
сели на обалу
бацали каменчиће
и пљуцкали у воду
слушали топ листу

и ћутали
за сваки случај
да нас не убије
прејака реч

КАД МЕ БУДЕШ БУДИЛА (мојој маман)

ујутру
док ми будеш тихо
улазила у собу
доносила чај
прво ме погледај
па ако се смешим
значи лепо нешто сањам
 пусти јутро
 пусти чај
 пусти школу
знаш каква сам сањалица
нек отсањам
 пусти сунце
 пусти дан ако
лепо нешто сањам

ЧОВЕК И МУВА

човек се завалио у фотељу
дигао ноге на сто
и читао новине
мува је стала на нос човеку
и човек се нашао разљућен
па је јурио јурио јурио
док је није стигао
и убио новинама
а кад је убио
није се питао
како би се он осећао
да мува њега убије
кад јој стане на нос
док она чита новине

ШТА ОЧЕКИВАТИ ОД ЖИВОТА

од живота хоћу
да ми одвезује пертле
скида ципеле
и љуби уморне босе табане

од живота тражим
да ми на жуљаве дланове
нежно спушта јагоде
да их миришем
и да уживам

од живота желим
да ми понесе претешку торбу
придржи капут
уступи столицу

најпоштенија трампа
толико дајем и толико хоћу

ДАНИЛО РАДОЈКОВИЋ (1960)

РАИЧКОВИЋ

Горчина обузме одједном - нигде лек.
Ми долазимо и нестајемо као трава,
и дани се гасе попут лишћа заорава.
На усни мре уздах - Куда потону Пек?

Како неста воде, тока и обале,
и сва светлост што се у свет слила?
Само шупља јека - реч се изгубила...
Свуда око нас су црне сенке пале.

Овај живот губим, онај дал' сам стеко?
Све нестаје, у прах круни ми се век.
Нестаће јецај - Куда потону Пек?
Што ко стрела лети бесциљно, далеко.

РЕМБО

Тако бих радо пошао са ветром
и сунцем о боку,
удисао мирис топлих трава океана
и понео ноћ и мелем звезда,
као сан у оку.

О нек се распрсну пространства,
и вид неукроћен у зеници сјаја!
Нек таласи расту,
Нек се ломе, лете,
несаницом мора,
правцем до бескраја.

Нек ме прожме језа незнаног пијанства,
и нек нема лука ни бродова других.
Само светлост, пена и даљина!
Да жељан окусим саму срж тајанства,

небосклона, мора, тиркизних дубина,
ношен брзом струјом модрих суноврата.

Нек растројством чула платим нову јаву.

ПЕСМА

Шта је реч
која у теби одјекује?

Звучни отисак душе
на мекој подлози времена

ПЕСНИК

Ноћ у ножу што стражари
Икра звезда

Бучно море

Са ружама измирио своју главу
И са ватром
На папиру куле гради
Трајније од камена

ВЕЛИША ЈОКСИМОВИЋ (1961)

ОСВЕТА КУПИНЕ

Ускоро ће олистати ластари купине
и врло брзо нови плодови замирисаће
као вино или као млада крв.
Ускоро ће се опет избрисати границе
између смрти и сна,
орезани кондири научиће ме
да вас не презрем - јучерашњи пријатељи.
Док се дивите мојој кожној ташни
и неумерено хвалите моје песме,
ја се претварам да вас разумем.
Не мрзим вас, о блентави старци,
жао ми је што нестајете
и што ћемо вас ускоро заменити ми
чији порази нису мањи од ваших заблуда.
Из сваке трулежи ниче срце нове биљке
и живот понавља старе лекције.
Само купина зна да је страх од трна
болнији од убода.

ОДЛАЗЕ ЗВЕРИ

Шта желиш данас да кажеш,
док се поглед леди,
очи нису огледало душе.
Шта желиш да кажеш,
а ниси рекао јуче,
а нећеш моћи рећи сутра?
Сутра је већ касно да се баци
камен у реку,
много ће воде протећи
у овој глувој ноћи.
Прекасно је данас именовати ужас.
Ко је јуче видео зло,
данас не признаје дефиницију зла.
Данас шта желиш да кажеш,

зар јуче ниси знао
да се Сунце рађа и мре,
па поново рађа?
Шта желиш данас да кажеш?
Касно је за нове речи.
Одлазе звери на север, на југ,
на исток и на запад,
а њихова грмена зар остају празна?
Где год никне Реч,
појавиће се и сечиво.
Касно је за оштре речи,
оштрија су, авај, сечива.

ЗЕМЉА, РУКЕ, ТРАВА

Немам ништа против тебе,
земљо,
крв с језика
нек ти реке испирају.

Не, против тебе ништа
немам,
не кривим те што ћеш ме
једном прогутати.

Исте су ми руке,
твоја увела трава,
срце ми куца
као сунцокрет.

Земљо, ништа немам
против тебе,
све што имам
биће у теби.

Август 1979.

БАХЧИСАРАЈСКЕ ФОНТАНЕ

Ни Пушкин ни Мицкијевич
нису овде слободно певали.
Само су немирне дрхтаје
упоредили са бескрајним сном
о лепоти.

Али живот није само сан о лепоти
и није само један титрај.
Тражим изгубљене гробове,
просуте прахом татарских лепотица.
Дозивам по неповратима Бахчисараја
кости војводе Миленка,
Вождовог дисидента.
Опрости ми, војводо,
далеко су Стиг, Дунав и Кличевац,
ти и не знаш да је у Србији
заувек престало да куца срце буне.
И не знаш да исте уходе
још походе села и градове,
делећи уздуж и попреко жиле кукуте.
Опрости ми, тражим изгубљене гробове,
али ми се очи у фонтанама растачу.
Не, не одгонетам шум времена.
Само јуродиви верују да је живот
мирна површина воде.

4. јул 1998.

ВЛАДИМИР МИРКОВИЋ (1962-1993)

ИМАО САМ СУСРЕТ СА АНЂЕЛОМ

Имао сам сусрет са Анђелом
ближила ми се кома, смрт
јечао сам и знојио се
стењао и викао
Анђела сам молио за време
за главу у којој је све зујало

Имао сам сусрет са Анђелом

Осећао сам мучнину у стомаку
"Порађао сам се" на ивици аутомобила
И молио га
за време
за главу

Имао сам сусрет са Анђелом

Привијао се Ђаволу
љубио своју тврдоглавост
и трпео порађање
Анђела сам молио
за време
за главу

Имао сам сусрет са Анђелом

Имао сам сусрет са Анђелом
Један круг
Други круг
Двадесет седам кругова
и смрад ложе
која ми је куљала на уста
Молио сам га
за време
за главу

Имао сам сусрет са Анђелом

Имао сам сусрет са Анђелом
Дрхтавица је тресла моје очи
мој средњи прст на левој нози
Чуо сам пакао како ме зове
у нигдину
авај
авај нигдина
стрепо сам и молио га
за време
за главу

Имао сам сусрет са Анђелом

БЕЖИМ ОД РЕЖИМА

Бежим од режима
стилизоване крајности
Провинцијске

Кажњаван увек
пролазио сам свуда
Тражећи игру
Са анђелом у ноћи

На крхким ногама
вукао точак смрти
и осећао
и гледао
и умирао
и порађао се
и далеко
далеко у облацима
плакао са анђелом.

ЗОРКА СТОЈАНОВИЋ (1963)

ИЗВИНИТЕ ГОСПОДИНЕ

Извините господине,
замерите ми слободно
на дрскости и безочности,
али, ја Вама руку
десну и леву
на радост,
Ви моје снове
у грм пелина и драча.
Ја вама из душе
песму наде на верност,
Ви мени
неспокој и поглед груб.
Ја вама осмех
и звезду на длан
за срећу,
Ви мени камена гнезда
и мртве ласте.
Извините господине,
замерите ми слободно
на дрскости и безочности,
али, нећу....не желим...
Хвала за прејаку оштрицу
коју ми даривасте,
али последњи рез учините Ви.

ЗРАК ЗОРЕ

Сваке ноћи у сну
газим слабост,
да би зраком зоре,
била јача.

Одбацујем све сувишно
док спавам.
У сну се спремам

да ослобођена немира
устанем ведра и запевам.

Сваке ноћи
дозивам свилено јутро.
Верујем, да ће с првим
расцветалим зраком
зоре сванути.

ОПРОШТАЈ

Узвитлана између снова
и дубина,
неразборита и невешта,
нема као харфа,
кријем смех у топла недра
и грех што ипак волим кишу.

Као залеђени сан у пупољку,
побеђена жељама
тужим се небу,
јер понекад не препознајем себе.

У разуму се зауставио гром,
али, волим сребрни храст
и птицу на њему,
а времену које га бразда
гасим немире и праштам.

МАШИНА ТИШИНЕ

Листање ћутње ми помаже
да са мало воље
пожурим ка животу,
јер знам да могу више,
да могу боље.

Мами ме мирис новог слова
које је тек испало из машине.

Машина је такође нова –
то је машина тишине.

У страсном срцу машине
као у речнику,
постоји свака реч.
Одатле су ћудљиве тишине
почеле да мењају свет.

САША РАДИВОЈЕВИЋ (1964)

НА ТРГУ

нацртај
путању
пахуљи
која
тражи
капије поноћи

подари
свитку уснулог
ветра
искру с Постаја
свитања

додирни
појило сунца
нитима
(с) ткаоница
душе

изговори
реч
која се
увек исто
пише и чита

просута
ткаоница
сна

видици
пуног месеца

запис
кошаве

обала обалу
дознаје
кроз
прозоре
освита
што за
освит
живи

ткаоница

прва реч
дугог
топлог
лета

закорачење
обалом
видика

тополе
бирају
бројанице
сунца
за длан
дознат п
огледом
утиснут
као путоказ жеђи
душе

млад
месец
множи
галопе
равнице

прва реч
мирише
на
свитак

уснулог
ветра

први
поглед
оставља
отворене
капије
за време

први
кораци
сабирају
конаке
у
поноћ

зазорује

ЛЕЛА ЛИКАР (1966)

ДЕВЕТ КРУГОВА

Где су они часови моје патње,
девет крутова огњених,
од Месеца, од Сунца,
од пролећа у коме се расцветава
скривен у шуми брест?

Фреске, храмови, жртвеници,
на то се живот своди.
Крчаг шапуће на јакој ватри.

Колико постојим? У свом духу сад.
Треперим у непристајању на стварност.
Моја мисао, тек нит паукова док пада са плафона
је моје ја, довољно за овај живот, за овај свет.

Кријем, о да, своје лице
рукав огњених пламенова
планински венац, већ,
ко то зна,
како у мом бићу стасава чудовиште,
књига стварности.
Пре би се дало казати,
моја интимна светлост...

Ако ме напусте снови,
неки други живот који сам била,
на шта ће подсећати стварност?
То нисам више ја - девојка.
Пупољак у настајању.

ЗНОЈ И БЕЛА ПОГАЧА

У младости мог прадеде
још није био измишљен
пубертет, ни климакс, ни стрес,
ни психосоматски поремећај.

Стани за плуг,
запни,
озној кичмин завршетак,
ако хоћеш да ти жито роди,
па га жањи, као брата да шишаш,
врши, мељи, на суво склони,
у хлеб зној умеси.

ЋУК

Кад нестане моје тело
од меса, овоземаљски упитник,
хоће ли са њим нестати и бол?

Ако једне ноћи умрем
изненада,
као што прецвета бели багрем
преко ноћи,
не чуди се.

Ћук се огласио песмом,
па ућутао.

Лела Ликар: Ћук - Лела Ликар: Девет кругова - Центар за
културу Пожаревац, 2011, стр. 7

СНЕЖАНА МИЛАНОВИЋ (1966)

САН

Ноћас си био само мој.
Украла сам те из
празних обећања,
узалудног маштања,
неостварене жеље,
из туђе постеље.
Био си само мој.
Пробуди се!
Осетих празнину
зачете, нерођене,
скривене, а знане
наизглед тајне љубави.
Ноћас,
док зоре не свану,
док сунце не грану,
оставих времену
да ране залечи
или пробуди,
док душа жуди.

ВОЈКАН ИВКОВИЋ (1967)

ЉУБИЦА

Тија киша пада над сокацима
а ти палиш жита крај Мораве.
На твојим запупелим недрима
златни срп мојих немира.

Ластавицу једну малу носиш у срцу
испод стреха воденице повили се врбаџи.
Дај да раскопчам јелек твојих тајни
у нама зри љубав и погледи бескрајни.

Румена трешња цвета под твојим образима,
ваздан голубица од жита песму ткала,
свилен конач ти се повио око прегаче,
испод липе поздрављамо косаче.

На длану ти саће пуно меда дарује
сунашце мојих воћњака и ливада,
да разгранаш луг мојих песама,
да те љубим, Љубице, зоро моја рујна.

ЗВЕЗДЕ ПО СОКАКУ СЕЈАЛА

Киша умива твоје лице
разиграва се сокак од жудње
кораком небеских ходача
радујемо се пољупцу.

Речи сливене у загрљај
гледају очима тихим
пожурује нас нека слутња
а ја бих целе ноћи
косу да ти мрсим.

Ноћ загрљена, моја јабуко зарудела
моја песмо започета...

руке ти ко цветови шљива
ми бујамо од кише као река.

Одлазиш од мене ватрена
тихо капију белу отвараш
а мајка те већ чека на бунару
кажи јој да си
звезде по сокаку сејала.

ТАЊА БУРЂЕВИЋ (1968)

РАСКРШЋЕ

Лево од крста угледах улицу чедну
са личном гардом платана у ешалону:
бацила се како јој је била мила воља,
окруњена стаза лаког, кадифеног смера.
У шетача су лица највишег сјаја
и косе измијене у цветним кашама;
ходају кораком мере и лепог васпитања,
у ципелама од пене лакованих фазона,
ходају и смеше се, свако сваког зна
поносни на своје право отменог шеткања
по авенији платана једнакорастих врхова.

Десно је скретање на калдрмисан друм,
не могадох да случим му тежину пружања:
увио се лењ и стар око грба брегова,
го и бео посут васељенским искрама
дрема и давнашње трагове пребира
луд од шкрипања циганских таљига,
слаб на циркузане што чешу му слабине
и љубавнике, кријумчаре пољубаца,
вири под крошње к'о некад под сукње круг,
сам и обилажен, недовољно изгажен
к'о да је старошћу кужан а ребара здравих.

Да право идем, не премишљах одвећ:
на незнаном месту уставих се час
табанима кроз бласто понирући трпно,
месождерке разјапљене тргајућ' са жаром,
тарантула мреже из очију палећ'
раздерах штитове, без бола гребах се,
од спознаје смејох се како никад не чух се
јер удахнух мирисе поларно-ледне
да само рекох: знам, тај пут је, мој је.
И, смедох, кретох.

МОТИВ ТУГЕ И ЛЕПОТЕ

Видиш да на тугу миришем?
Пусти да прођу секунде, минути.
Не реци ништа, ођути.
Некл прођу сати.
Склони ми ту сенку с лица
нежно, пријатељски, као онда
кад бејаш обамрзла птица.
Покриј ми очи шаком.
Спаси ме тим топлим мраком
у коме су садржана зрења
и катанци откровења
овоземаљског живота,
ту је сва моја лепота.
Још један трен се смеши!
Дете сам, ти ме теши
дахом окрепе јер је тако мек
душек душевни и благ лек,
зрнце људске доброте,
оваплоћење лепоте.
Некл прођу многи сати.
Да се туга не врати
грли ме још пар минута
као толико, толико пута.

У ЛУЦИ СПАСА

Ево ти у осмеху ширим луку:
пристани, укотви тај исцрпљени брод,
ускладишти лутања у моја пространа
блуђења, окити ме брезлетном
од шарених опала, цветало ми јутро свиле
у саксији да омекша ту наслагу неспокоја
с твог потиљка, не плачу ми виногради
још за бербу - ти пучину точи у буриће
кад надође плима, ево ти кротим копно
у стегама недара, око врата везан паламар,
баци сидро - буздован, не љуљај се,
коракни у широк дан, спашен да си...

Ево ти од уздаха тепих - стазу ткам:
не нећкај се испред порте до олтара
срдачнога, те ширите адмиралске
тежају ти до колена, у кошуљи простој,
белој, истегни се до јарбола у ребрима,
родиле ми нектарине у подбрђу до запада,
не клоне ми жито да га жањем, да га вршем,
ти острвље збирај у амбаре и чардаке,
ево ти сигнали у ноћи, мирују нимфе луде,
видно је, мирно је море до рта срца мог
где ти очи моје светионок пале у ширине:
њина светла - теби лука да се скрасиш,
да се спасиш.

СПАЈАЛИЦЕ

Погледај свет и његових безброј лажних лица,
огледала се крију навлачећи копрену стида.
Зар те не боде игла презашиљених потпетица
која нам, док шије, истовремено конце кида?
Погледај покидане конце, то више није пређа
и нас, гротескни пар, одевен у набацане нити.
Зар те не плаше ветрови који нам прете у леђа
знајући да нашу нагост немамо чиме скрити?
Погледај како смо голи прегазили тупила поље
бежећи у једно од оних безброј лажљивих лица.
Признајеш ли умор на маргини похаране воље
кад знаш да нема даље јер маргина је граница?
Погледај гранични прстен, стеже нас око груди
као тек ухваћене птице у кавезу од рђавих жица.
Зар не видиш да је тешко а ипак се сунце труди
да се из кавеза нашег распукне разгледница?
Погледај разгледницу, како са бојама плеше,
зове нас у румбу са плесачима касног лета,
моји ти хитри прсти усекле конопце дреше,
нека остану ту, у позоришту марионета.
Погледај марионету и очи њене без сузица,
гасе се од засићења ко фењер уморног свица,
вређа их невиђена смелост слепих пузавица -

волела би да је гипка, та дрвена Маријица.
Погледај пузавица пипке, пипају на све стране,
попут језичака гладних, желе окушати свод.
Гужва је јер радилице стижу, незване и зване
да журно се укрцају на укотвљен Ноев брод.
Погледај Ноев бродић, спас је на видуку стваран,
како пророчанство каже, за путнике новог света,
чекати на нас неће јер није то катамаран,
однеће спајалице све. И лист надиног дрвета.
Погледај надино дрво, голи му дебло и гране
и нас неодевене што прешли смо тупила поље,
како се саплићемо по жилама на све стране
не признајући да нисмо прешли границу воље.
Гледај у ширину, у висину, где мирише ванила,
небо нас презриво гледа и осветнички дражи,
може ли у задебљалој кори да свили иста вила,
исте нити заробљена снује - и исто тражи?
Погледај покидане конце, то више није пређа,
огледала се крију, бране се од наших лица,
као од потпетица трајно погрбљена леђа,
као барком однесена, недирнута спајалица.

ПОГЛЕД СА ТВРЂАВЕ

Трча ли ми ти то маратон преко поља
у догорелој бакљи носећ' грумуљицу ватре -
па паде, издахну ли од стреле, копља ил' коља,
од мача ил' корбача,
у жбуну трња ил' крај оборене кладе,
без парица за очи
да те на капији раја чувари пусте ући?
Полете ли ми с виса
у балону пуњеним гасом
додајући му гас
без страха да би пренапрегнут мог'о пући?
Пуче ли, ипак, тако лудо гоњен
у твојој потрази за спасом
и нестане са тобом у грлу,
поразбијан на милионе капи?
Из Бездана, крете ли, парајући Дунав

свикнут да све носи, унапред ка мени,
јашући летећег сома и бијући му сапи...?
Ухватиле су те русанде,
имаш њин венчић у коси од алги и травки,
у гриве су те заплеле и заточиле у вир Казан...
Кроз ходнике,
црњу слутњу вучем од хаљине тешке боје чађи,
на терасе, да бацам још један поглед зрео
а он да пукне празан
и цвеће оно пољско свето, свело,
пошаљем ти по наишлој лађи...
Са бедема, чух ли, злослутницу птицу,
како разграктава сама?
Да ли се то иза птичјег гласа,
ћуд злохудог смеха разоткрива?
Сестру зови Кошаву љуту, реко,
да пустим косе све до Рама,
надвијена над тобом
да се сломим ко проклета врба крива,
прећути очит предумишљај врата
да се тако слама,
и безлично слије
ко све одапрано што се у те слива...

РУЖИЧАСТА СО

Алхемичару,
дај шаку ружичасте соли,
сипај ми по коси, нек' ме ђаво носи,
да изцигљам у вис, у вис,
да ме небо воли
безусловним даром, да не морам да просим.

Баци ми у очи,
не марим да плачем;
у галопу коњица ружичастих капи,
јурнуће у саће,
ко мед да претачем
у слепило свога данца што за бојом вапи.

Посоли ми јастук где ми глава тоне
као да се дави
кад море тишине око ње захуче.
Сред срца тишине,
нек' звонца зазвоне
омевши је у науму да ме у се? вуче.

Потруни ми тесто хлеба, слано нек'је, нека.
Обоји ми чашу воде, кобајаги, вино да је,
не шкртари, више сипај, ко ће да дочека
чаролија да започне а желим да траје.

Алхемичару,
дај цак ружичасте соли,
сипај по облаку и роси, нек' те ђаво носи,
обој у ружичасто свет,
мање ће да боли,
слажи да је леп и тајанствен ко ти што си.

Пружи ми слани длан.
Узећу га у своју шаку, да видим, заправо, ко си.
Човек и тајна - очи у очи.
Одмеримо хемије снагу, нек' нас ђаво носи.

БРЕМЕ

О, неизречен, тежак ли је сваки глас
онемелом што рад је да га неко чује
па повија се као врежа, као клас
у наклоне тешке у правцу сваке струје
што купује му мир не продајући му спас.

О, некрикнут, тежак ли је сваки крик
оном што удављен је а хтео би даха,
о сламчици легенда, обичан је трик
ко лаж свака лака када узме маха;
и ова је сламка тешки утопљеник.

О, невиђена, тешка ли си свака боли
што никад, нико, не виде ти право лице,

што умишљена клијаш у хлебу и соли
а да ти никад, нико, не посеја клице.
Лако ти је клијати кад те суза поли.

СРЕБРАНКА ТОМИЋ (1968)

У ДУБИНИ ОКА ТВОГА

Из прикрајка,
иза плота, јоргована,
док по шрави, босоноги
и младићи и девојке
осмесима разговоре,
крадомице,
и од других и од шебе,
подизаћу очи мили
и жудећу
да несшанем,
да пошонем,
у дубини ока швога.

ЛЕДЕНИЦЕ

Сећаш ли се
дугих зима, мрзлих суза
дуж кројева кућа белих,
светлуцаве игре сунца
кроз прозирну ту чистоту.
Жудњи мојих дана прошлих,
уписаној у том сребру,
још се дајем и још сањам,
да у овом чудном свету
нисам једна;
да у болу плачеш и ти,
од срца се срећи смејеш,
пријатеља волиш дуго,
посрнулог крстом дужиш,
чистог чела и образа,
кроз године и кроз зиме,
стамен стојиш
као чипке, леденице,
дуж кровова кућа белих.

ОКО МЕНЕ

Ако маске носе,
а ја косу пуштам,
лепа сам.

Ако опал траже,
а ја Месец сањам,
чудна сам.

Ако други беже,
а ја тебе чезнем,
луда сам.

Ако осмех пружам,
а очи јад памте,
јака сам.

Ако блистам,
а око мене мрак је,
звезда сам.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ (1972)

ХОДОЧАШЋЕ

тати

Под Острогом сам ти свеће палила,
у гнезду чудотворних сила,
у камену небоземног мира.
И у Тврдошу, међу гроздовима,
у Херцеговини мојој и твојој,
сурој пештери којом си ходио
у младости са поскоцима и зрикавцима.
И на Цетињу, међу лепим митрополитовим монасима
где Претечина рука морем крмани,
мреже ветрова поткива и крштава.
И у црноречкој пећини, пред средњовековном тајном,
сомотском плаштаницом и хладном понорницом,
крај мирисног пустињаковог кивота,
у пукотини сјаја ћилибарског мишара.
И у Сопоћанима, код светих лекара,
звоником бојадисаних очију непознатог сликара.
И на Ђурђејевим Ступовима,
светилнику немањићких краља,
Савиној сузи без завичаја.
И у Студеници, мраморној, раскошној,
од злата пламеној, од наде сиротољубивој.
И све, све сам ти казала,
што нисам стигла, нисам умела,
твоје доброте и блакости се стидела.
И где год је до облака кула нека
и узбрдо тече река,
од силе, од љубави, благотворног жара,
ја знам да ту и душа твоја спава.

* * *(Обуци се само у мед...)
Даринки Јеврић

Обуци се само у мед,
свих ћеш векова отопити лед.
Мој глагољашу из прадревног сна,
што сам ти даровно платно спремала
и снегом га белила,
сердару и краљу,
стави у врх софре две златне јабуке,
да већамо коме ћемо краљевство да дамо,
да се не огрешимо и не обрукамо.
А кад све на равне части поделимо,
барјактару и хазнадару,
за севап и за хазну стару,
теби и мени по један конак оставимо
између Европе и Азије
у сваком граду где се
ждребе крилате кобиле.
Када јауци помету трагове,
избришу се светова границе,
нек топле јасле чувају
наше жеђане пољупце.

ЗА ТВОЈЕ ПРАГОВЕ, РАВАНИЦЕ

*Помени, Господе, у Царству своме,
све прахове на црквама
(Г. Здравковић)*

За твоја врата, Раванице,
само педаљ виша од турске коњице,
за зид са седам кула
и сунце што кроз розете
целива калпак и свете ратнике.
За сребрне и златне сасуде,
за Непознатог Раваничанина
што спава под крилом голуба
на твојим каменим грифонима.
За тролист и уписани крст,

славонски храст и дрво крушково
за кнежев кивот резбарено.
За калуђера Стефана, што горе уз Дунав
пратише мошти свога цара.
За исцељење Слепога, анђеле и пророке,
чуда и страдања и велике празнике,
за клесаре, везиље и драгуљаре.
За косовске мученике што
миришу у твом младом босиљку
и расцветалим пахуљама у вишњику.
За кандила и певнице,
за кључеве од цркве и ризнице.
За твоје прагове, Раванице,
што их вековима тару
танки рубови монашке хаљинице.

БОГОРОДИЦИ ЉЕВИШКОЈ

Среле смо се још
пре овог преумљења
док си живела само
у зеници Михаила Астрапа.
И још један век
пре тог века,
и пре свих векова,
кад си се Агнецу
на поклоњење упутила
и сву земљу преорала
и пресејала
танким сандалама.
Онда си из сна пренула
многоградитељна краља,
и Никола ти начини
куполу крстообразну
са Чуваром призренским
уз само ребро и кошуљу

Окружили те велики празници,
а ти, Туго сутрашње радости,
њишеш на грудима

Хранитеља сиротих,
чедо Светодуха и плама
и живиш иако те више нема,
спаљена и сажежена.
То је било тада,
а по земљи
нисмо се среле никада.
Срушише ти јуче,
гдна невољо,
оно што беше од дрвља и камења,
ал' срећа те имаш два темеља,
па док ти тело ломе
ти растеш још виша
на небесима.

РУСКИ ХОР

Сотворшему небеса разумом

Руски хор
из Новотихвинског манастира,
великог као град,
дошао у моравско малено село
да пева Господу Хвалебну песму.
А, оне, монахиње, алабастерске лепотице,
високих јагодица, светлих
размакнутих очију и обрвица,
још девојчице, нежне, нестварне.
Певале су звонко, високо, високо,
као да су четворопрегом летеле однекуд
из Новгорода, Самаре и Јекатеринбурга.
Небо цркве се заљуљало
и звездицама сјајним осуло
са њихове расе обрубљене
тамном, меком самуровином.
Тронуле су ме, као из старе скаске
изашле и слушала сам их немо, изненађено.
Како су успеле, тако ломне,
тако малих стопала и танких глежњева
да донесу целу Русију, као јабуку

и спусте је у моју руку.

(у Четерешкој цркви)

ТЕБИ, СВЕТИ

Ја, потоњи човек од белокости и гордости,
нишчима податна и себељубљу склона,
молим те, ружопрсти, убијени, уснули,
буди благ моме кајању.

Хтела сам да трпим што трпиш,
да убогом бришем стопала кошуљом од мрамора,
у средогруђе положим најдоњи камен манастира,
на усне чемер из твог путира.

Ја, урокљива, недостојна, маловерна
твој терет да понесем, у љубави се узнесем,
трнови принче на престолу од оштрих клинаца,
са косом од меда по крхким плећима.

Опрости за часове очајања и безумља,
уставе презрења и ефемерних људских жеља
и што сам више волела патњу од смирења
сузама звезде читала, очи изгубила.

Ја, лукава, јуродива, преварена,
рањива од укосница и прибадача,
у великој нагости косом се покривам
да се не постидим кад те прободеног видим.

Подај, многомилосни, прво сужњима, силнима, невољнима,
па чистима, кроткима, праведницима и путницима,
ја ћу стати на крај тих врста,
мени једно зрно песка испод твога крста.

АНА АНТИЛЕТА ЖИВКОВИЋ (1973)

СТРЕПЊА

Шта се то десило са нама
да ли то љубав умире
или чини ми се.
Не знам да ли да те
питама или одустанем
и пустим време да каже.
Твој додир исти није као пре
твој глас мекан као раније није.
Хоће ли све хладно остати
колико ћу се још
твојом драгом звати,
о, месече ноћас кажи ми
док звезде око тебе трепере
исто као срце моје.
Како да од стрепње побегнем
и сакријем се,
не могу,
не, не могу од ока твог
хладног да се склоним
Нека живот током тече,
питаћу те зашто додир нема жар
онај животодарни сјај
остаје само кајање,
навика
и празнина што траје.

ИРИНА МИЛАНОВИЋ (ЈАНКУЦИЋ) (1974)

ПОМИРЕЊЕ

У данашњој штампи
није речено ништа
о мом помирењу са светом.

Самотна сам сен на ивици прозорских окана уз звук чембала
подрхтавам како ме ваздух изгубљен помера.

Било је ветрова и кшпа,
и лета топлих уз цитре,
али данас једино Бах може померити стене,
растопити их.
Једино Он.

*** (То што су ми дугмад на кошуљи камена)

То што су ми дугмад на кошуљи камена
не значи да сам срела изумитеља точка

У небеској тоги
Живот је нем и слеп
Илузија без премца

Цртам те ствараоче
Но не повређујем злонамерно

Чиста сам и нема
Тек жена и сен

СНАГА

Ништа нас више
не може претрашити.
Давно нам у можданој кори
заплакаше преци.

Давно нам кандила
осветише умове
и помало угланцане иконе
засветлише пределе сна.
Можда Ирска и није тако далеко
када осетиш мирис вреска
и сланог мора.
И сунце кад увучеш у плућа.
Ништа нас више
не може престрашити.
Ни трава која с мучником расте
зелена од једа.
Људи који утрпаше
знање у себе
и само им безлична уста
понављаху већ мртве речи
нису само они
постали од камена.
Ирска и није тако далеко
ако се увериш
да постоји ту
у корењу вреска.

ИВАН Ј. ПЕТРОВИЋ (1979)

ДВОРИШТЕ

у сутону шарм
кариатура - јединство са апстракцијом
оптичка варка конфликта и пакта шале и ироније
умарају ме мисли о изгубљеном времену

наелектрисане осе читав дан бране
присвојене цветове
птице разбежане пред помахниталим дрвећем

у сутону само шарм
зова чуљи беле уши ка небу
цртеж из ког је немогуће побећи

БУЛКЕ

булке као осип на кожи
ветар у трави трзаји гудала
конци понадани ткању

тек левитирати бих могао негде између
ко штене на млечним грудима
тек левитирати бих могао
ко неохлађена вилица подвезана

АКВАРЕЛ

чудесан акварел вина на белом чаршаву
испод чаше скрио се бели месец око зеница
тахикардијом описујем своју еуфорију
тако једино и могу
срцем колибрија
што не знам да ли је птица или инсект

МОСТ

река се згрушава под носећом конструкцијом моста
прстасти отисци воде
подсећају ме на фасаду дневне собе
на дифузно ткиво људског ожиљка
површина цвета крилима мртвих буба
сребрни кленови пободени као успомене
клонови садашњости
трепераво се удаљавају и приближавају
и три пса спавају на обали
као одојчад
један хлади ноге у плићаку

ВИЛА

девојчица из комшилука носила је на леђима
велика крила од картона
трчала је по улици као надчовек гласно
а када би људи пролазили постиђено би се
сакривала иза паркираних аутомобила
или би одјурила у своје двориште
и гвирила би кроз рупе на капији док не прођу
после би се све изнова одиграло

ШИРЕЊЕ ГРАДА

Костури зграда
Слепљени као неопрана коса
Свуда околу отисци стопала - телали
Стешњени у хрскавицама будућих небодера
Деца надувавају балоне и бацају их да се празне
Смеју се
Трче за њима
Вукући за собом вишак пертли

ХОД ПО ВОДИ

Немам времена,
Празнина је истинска.
Читава поглавља недостају.
Уплетени кораци,
Ход по неравном огледалу,
По застрашеној води.

Изокренут лик
Савршен постаје,
Овако, одвојен од власника.

ВЛАДИМИР БОГИЋЕВИЋ (1980)

* * *(Нема више танких опни...)

Нема више танких опни које садрже Велику експлозију,
Али има експлозија које разносе таму
У милион црних домина;
Новчић који прави пируету
На отвореном длану,
Зенски & мушки додир,
То је механизам који нас увесељава.

Поштеди нас, сетно Сунце,
Сентименталних часова,
И богова што зуре у разлог:
Лимени петлови промена
Јесу севери на нашем компасу.

И богова што зуре у разлог:
Лимени петлови промена
Јесу севери на нашем компасу.
Али не довољно ниско да разбијем љуску
Личим на кицоше са слика
Које се стављају на споменике
Немам довољно отрова да ме то кошта живота.

*** (Мој глас теби иде, ко изнемогли путник...)

Мој глас теби иде, ко изнемогли путник, Очију мутних од књига
и ђумеза, Он теби иде, под надлежношћу Месеца, И задимљених,
барских, алкохолних бакљи.

Мој глас теби иде, ко Паунд Венецији, Ко Џојс Трсту и Данте
Беатричи, Мој глас-фашиста петом о пету поздравља Рођење
Луне,
Док гвозденом железницом, и тананом струном сребра Теби иде,
Теби иде.

Мој глас теби иде, ко поларна чигра, од Антарктика до Арктика,

Ко златна звиждовка, од Аљаске до Хаваја, преко Тихог океана,
И небеског белог свода, од најфинијег порцелана,
Мој глас теби иде, кроз пустиње јутарње,
И низ Голфске струје плаве,
На ураганима и циклонима,
На камионима и сновима,
Мој глас теби иде,
Теби иде.

* * *(Завидим мртвима, јер немају љубави)

Завидим мртвима, јер немају љубави.
Немам је ни ја, иако, понекад, мислим да је имам.
Завидим мртвима, јер немају живота.
Немам га ни ја, иако, понекад, мислим да га имам.

Не знам куда ћу отићи, кад отворим врата,
Као што сам некад отворио, да изађем у дан младости.

Страшни су, страшни су спрудови, на које се
Моја душа насукала.
Страшне су празнине, које мој дах не може да испуни.
И сестра, којој име је невиност, на својим небеским
Увојцима, и млечним грудима, мајке,
Не може ме изнети даље,
Из сна о раздевичењу, и болу,
Из бескрајне моје покварености.

Вања је била у праву.
Ја нисам способан, да волим.
Отекле су ми наде, као снег кад се отопи,
У пролеће.

Сада ме гледајте поцепаног, како цветам
Под стакленим звоном.
И не желим да изађем.
О, лагао бих да кажем да ме привлаче
Даљине, и мора, и хоризонти,
Земље у сјају Сунца,
Гондоле и гондолијери.

Потоци моје крви
Су каљуга.
Ја никога нисам казнио, и никоме
Нисам опростио.
Од деце, која ме гледају,
Моје тело дрхти,
у грозници.

* * *(Плаво море с девојакама плавим...)

Плаво море с девојакама плавим,
И њихове сузе као песак, у пећини
Руку које грле.
Како ја доспех у ово краљевство?
Ново лице
Стоји изнад невидљивог.
Лажни кондор чека избељена тела.

* * *(Сигурно је да нешто се...)

Сигурно је да нешто се
Спремам да урадим.
Знам то по начину на који
Не могу да мислим.

Отварају се врата,
Она прилази да ме покрива.
Ох, срећнији сам био
Док сам татулу узимао,
Давно, давно пре тога.

Волите ме, као што ја волим вас,
Улице опуштене.
Треба одвојити речи од мрмљања...

Тужно је што нема гувернанти,
Ни добрих стараца с белим брадама,
Ни мајки, ни очеве, ни домовина.

Тужно је што при свакој телесној потреби
Човек и нехотице помисли на смрт.
Ставите то, као паркет,
На под своје лађе,
А онда шетајте по њему, пушећи
Помамно, и ударајући потпетицама.

У суботу ћу добити
Хероин, о боже, како да преживим
До суботе?

А онда недеља. Па понедељак.
Па уторак.

У један уторак сам и ја био дете.
Том уторку до овог уторка
Није стало.

Обнажени, потпуно голи,
Као кртице ријемо
По подземним лавиринтима.

Тужна је моја коса, моја колена, моје цеванице.
Тренутке, само тренутке скупљам,
Као лептириће.
Опијам их, а онда их
Прободем кроз груди.
Они се трзају још дуго.

Било је лето, сакрио сам се
У њен кревет,
И покрио ћебетом преко главе.

БИОГРАФИЈЕ ПЕСНИКА

ДРАГОЉУБ М. ЈОВИЧИЋ, рођен је 1901. године у селу Велики Поповац, код Петровца на Млави. Завршио је студије историје и књижевности у Београду. Објавио прозне књиге: *Косовске жртве* (1975), *Књезињица Оливера на ломачи* (1981), *Трагедија царства, Властела се отима по царству, Избор Карађорђа за вођу устанка*, као и књиге поезије: *Данки посмртница* (сонети, 1981), *Ход кроз младост* (песме до 1941) и *Ход кроз живот* (песме после 1941). Упоредо, бавио се критиком. Дrame су му извођене у позориштима широм Србије. Умро је у Београду, 1994. године.

МИЛИСАВ ПАВЛОВИЋ, рођен је 1905. године у селу Црљенцу, у стишкој равници. Завршио је два разреда основне школе. Отац му је био трговац, између осталог и књигама, тако да је имао и књижару у Петровцу, у којој је, тада млади Милисав, једно време, двадесетих година прошлог века, радио. Поред књижевног рада, бавио се и новинарством; био је члан Савеза новинара Србије. Објавио је књиге: *На самртном часу*, приче са села, 1926, *Брат-небрат*, драма у једном чину, 1927, *Зов дивљина*, песме, 1968. и *Химна њиви*, песме, у три издања, 1975, 1986. и 1996. године. Заступљен у три антологије песника са села. Умро је у Пожаревцу 1998. године.

ПЕТАР БРАНКОВИЋ МАЈСКИ, рођен је 1904. године, у Клењу, код Голупца; објавио је збирке песама: *Црни таласи* и *Дебата с класјем*. Умро је у Пожаревцу, 1983. године.

МИЛАН ДИМИТРИЈЕВИЋ, рођен је 1920. године у Пожаревцу; радни век је провео као службеник на Железници; објавио је збирке песама: *Немирни колосеци*, *Возови пролазе*, *СТИШКИ СОНЕТИ*, *Заљубљен у моравска јутра*, *Детињство и звезде*, *Залошка места*, *И сретe човек жену*, *Станица на крају света* (постхумно), као и више књига поезије за децу и монографијана тему историје железнице у пожаревачком крају. Био је члан Удружења књижевника Србије. Умро је 2010. године, у Пожаревцу.

ДРАГОЉУБ МИЛОСАВЉЕВИЋ ГУЛА, рођен је 1923. године у Петровцу на Млави. Познати драмски уметник, дугогодишњи члан новосадског Српског народног позоришта, а потом и Југословенског драмског у Београду. Остварио низ запажених улога на филму и телевизији и оставио неизбрисив траг у југословенској глумачкој уметности. Објавио је две књиге поезије: *Очи у баити* (1977). и *Песме о реци, војницима и позоришту*, 1994. године. Умро је 2005. године, у Београду.

БОРА НАУМОВИЋ, рођен је 1923. године, у селу Макце, код Великог Градишта. Многе године је провео као сеоски библиотекар у свом родном селу. Објавио је збирке песама: *Срнаста земља*, *Свет је земљи трава*, *Поваздан за сунцем*, *Листање багрема*, *Искрице проклетства*, *Акрополски хоризонти* и *Чигра бескућника*. Умро је 2008. године у Пожаревцу.

ЖИВОРАД МИЛИЋ ЖУЧНИ, рођен је 1926. године у Поповцу, код Великог Градишта. Радио је као наставник српског језика и књижевности у Кличевцу и Мајиловцу, одн. као директор основне школе у Мајиловцу. Песме је објавио у збирци *Нимнички монаси*, заједнички са Зораном Љ. Милићем и Миодрагом Милићем. Умро је 1987. године, у Поповцу.

ДРАГОСЛАВ ЖИВАДИНОВИЋ, рођен је 1926. године, у Калишту, општина Мало Црниће. Објавио је збирке песама *Дно ноћи* и *Тица араратска*. Године 1976. добио је награду *Златна струна*, на конкурс *Смедеревске песничке јесени*, за песму *Тица араратска*. Објављивао је поезију и прозу по многим часописима и листовима Југославије. Неке песме су му преведене на шпански. Последњих година се бавио прозом и објавио је романе *Судбине* (1979) и *Унук Михајло* (1994), за које је добио награду из Фондације *Драгојло Дудић*, као и романе *Спалиште* и *Повратак Јакова*. и збирку приповедака *Сан и прича*. Био је члан Удружења књижевника Србије. Умро је 2012. године, у Калишту.

СТЕВАН РАИЧКОВИЋ, рођен је 1928. године у Нересници, код Кучева. Истакнути српски песник, овенчан најзначајнијим друштвеним и књижевним наградама и признањима за остварено књижевно дело. Објавио је збирке: *Детињства*, *Песма тишине*, *Балада о предвечерју*, *Касно лето*, *Тиса*, *Камена успаванка*, *Стихови*, *Пролази реком лађа*, *Варке*, *Записи*, *Записи о црном Владимиру*, *Случајни мемоари*, *Точак за мучење*, *Панонске птице*, *Монолог на Тополи*, *Свет око мене*, *Стихови из дневника*, *Фасцикла*, као и више књига поетско-прозних записа, књига за децу, есеја и превода. Умро је 2007. године у Београду.

БРАНКО МАНАС (Бранислав Лазић), рођен је у Петровцу на Млави, 1929. године; детињство провео у Свилајнцу. Објавио књиге поезије: *Долазак у Лудо поље*, *Лудо поље и његова харфа* и *Кантилена*, роман *Лето Драге Машин у Петровцу на Млави* и монографију *Дућани - медеља времена*. Постхумно му је објављен роман *Турко Тилар*, монодрама *Бирта* и прозни записи *Мали есеји*. Био је члан Удружења књижевника Србије. Умро је 2010. године, у Петровцу на Млави.

ЛЕПИЦА СТАНИШИЋ, рођена 1930. године у Црљенцу, Мало Црниће. Објавила је роман *Отворена врата* и књигу поезије *И усних празан град* (2001). Умрла је у Београду.

ДИМИТРИЈЕ БАЦИЋ, рођен је 1930. године у Сувом Долу, код Жагубице. Постхумно му је објављена зборка песма *Бачијарке*. Умро је 1969. године, у Пожаревцу.

МИТИЋ СРБОЉУБ, рођен је 11.04. 1932. године, у Црљенцу, општина Мало Црниће. Објавио је књиге: *Велики ружни коњ*, *Војнички крајпуташи*, *Озарење Сизифа*, *Људске речи*, *Каменовање певача*, *Черга на утрини*, *Пети јахач*, *Орфички цртежи*, *Расип пустињака*, *Муке*, *Фрула у црној свили*, *Алин зјап*, *Семе*, *Једанаеста заповест*, а постхумно *Стилити*, *Нови кључеви*, *Див Стигу* и *Лична карта*, а постхумно приповетке у књизи *Јака крв*, као и избори из његове поезије. За поезију је добио више значајних књижевних награда, међу којима и награде *Драинац* (Прокупље, 1971) и *Смедеревски сусрети песника* (Смедерево, 1972), као и *Октобарску награду* општине Мало Црниће (1969); превођен је на више страних језика; покретач је и први уредник часописа *Стиг* (Мало Црниће), а радио је као секретар *Дома културе* у Малом Црнићу; *матична библиотека* у Малом Црнићу носи име *Србољуба Митића*, а у трајно сећање на великана писане речи, у Малом Црнићу је установљена књижевна награда, која се, у организацији *Општине Мало Црниће* и *Удружења књижевника Србије*, додељује за најбољу песничку књигу, објављену између два ФЕДРАС-а (Фестивал драмских аматера села Србије), манифестације која се традиционално одржава у Малом Црнићу, а чије је покретање такође везано за име Србољуба Митића; умро је 1993. године у Црљенцу.

МИЛАН МИЛОВИЋ, рођен је 1933. године, на Цетињу, Црна Гора. Дипломирани правник, радио је као судија. Објавио је збирке песама *Збрајање растурених жичи под огњиште мрака*, *Испод Чачалице*, *Писма без препоруке*, *Разблуде*. Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Пожаревцу.

ДОБРИВОЈЕ МИЛАДИНОВИЋ ДОМИЛ, рођен је 1935. године, у Добрњу, код Петровца на Млави. Професор биологије, сада пензионер. Објавио је збирку песама *Јубилеј ћутања*. Живи у родном селу.

ДРАГОСЛАВ Ч. СТЕФАНОВИЋ, рођен је 1936. године, у Брежану, код Пожаревца. Објавио је збирку стихова *Слике*. Умро је 2013. године.

АНА ДУДАШ, рођена је 1936. године у Ковачици. Објавила је збирке песама *Свуда ме прате мрави*, *Трагом недостижа*, *Човек на увратини*, *Жена травка* (са Дамјанком Чизмић), *Ватра биља* (хаику),

Пртина у снегу (хаику), *Дуга над Стигом*, *Буђење светлости* (са Љиљаном Предић Јоксић), *Страсна недеља*, *Трагом светлости* (са Дамјанком Чизмић), *Записи из бесаних ноћи*, *Читање будућности* (избор из поезије у преводу на словачки језик), као и више књига есеја *Реч о речи*; из области стваралаштва за децу: роман *Зузанка*, кратке приче *Чаробни ветар* и *Пусту ме да полетим*, као и књиге песама: *Лахачи птица*, *Купале се чарапе*, *Зорњаче православља* и *До неба вас волим*. Приредила је Монографију српске православне цркве Св. Игњатије Богоносац у Малом Црнићу (са јерејем Слободаном Станићем), књиге поезије стишких песникиња *Ирис у оку Стига*, Антологију словачке поезије за децу (коју је превела на српски језик). Члан удружења књижевника Србије. Живи у Малом Црнићу.

МИЛИВОЈЕ ИЛИЋ, рођен је 1937. године, у Малом Црнићу. Бавио се новинарством. Објавио је збирку поезије *Милош у парку*, *Главни варошки трг*, *Земаљска трпеза*, *Заточеник на мансарди*. Умро је 1999. у Пожаревцу.

ВОЈИСЛАВ С. МАРЈАНОВИЋ, рођен је 1937. године у Београду. Објавио је збирку песама *Слике*, роман *АС-5-01 Александер - (1): прислушкивање*, годишњак *Дубока - два срца у једној души: 130 година Основне школе у селу Дубока* и књиге *Иван Бабејић - горски цар Хомоља - хајдучије у Хомољу и Звижду* и *Иван Бабејић - последњи горски цар Хомоља*. Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Кучеву.

ЗОРКА КНЕЖЕВИЋ, рођена је 1938. године у Орешковици, код Петровца на Млави. Завршила је Педагошки факултет у Риједи. Дуго се бавила културном делатношћу у КПЗ Петровац на Млави, КПЗ Србије и Савезу аматера Србије. Добитник је *Вукове награде*. Објавила књиге поезије *Небо над огњиштем*, *Птица модрог ока* и *Пнгвин и маслчак* (за децу), као и прозну књигу *Предела сећања: Петровац на Млави* (казивања других о Петровцу на Млави). Члан удружења књижевника Србије. Живи у Београду.

РАША ПЕРИЋ, рођен је 1938. године у Гареву, код Великог Градишта. Објавио је књиге песама: *Молитва за парче неба*, *Ветрометина срца*, *Рука биљног анђела*, *Зелени престо* (песме за децу), *Гост у белом*, *Судњи камен*, *Земљаци*, *Дечја душа*, *Вага и босиљак*, *Косовски рв*, *Српски пут*, *Гареж и суза*, *Србија у Грчкој*, *Фрушка звона*, *Живи траг*, *Запад над Србијом*, *Плави путир*, *Камена таблица*, *Светачник*, *Светли вилајет*, *Виноградац*, *Бели монах*, *То сам ја* (песме за децу), *Тројине*, *Човечац*, *Земни плач*, *Дан у слову*, *Знам човека*, *Плави уздах*, *Лирски бокор*, *Добро јутро, јутро*, *Азбучно перо*, *Мој Нови Сад*, *Јесења сетва*, *Опасан век*, као и изабране песме,

аутобиографске књиге, посебна издања и трисетак тематских зборника поезије. За књижевни рад добио је више значајних друштвених и струковних признања. Члан је Удружења књижевника Србије. Живео је четири десеније у Новом Саду, а сада у Петровцу на Млави.

ДРАГОМИР МАТИЋ, рођен је 1938. године у Табанцима (Босна и Херцеговина). Објавио је зборку песма *Лептирица и Молитва у Тополи*, књигу кратке прозе *Неупокојени и остали* и романе *Јованка Токина* и *Тајна јерничког гробља*.

МИЛИСАВ МИЛЕНКОВИЋ, рођен је 1939. године у Малом Црнићу. Дипломирао је на Правном Факултету БУ и на Академији за позориште, филм, радио и ТВ, одсек драматургије у Београду. Објавио је књиге поезије: *Тамом речи заклет*, *Пакао*, *Ране*, *Милена или Венера са лампом*, *Родна кућа*, *Град на рамену виле*, *Небеско чедо*, *Ваздушна опасност*, *Невесте на Црвеном тргу*, *Пенелопин дар*, *Провала облака*, *Више светлости*, *Род*, *Стриљенови на Велику госпојину* у *Заови*, роман *Болест брестова*, драму *Миленин сан са лампом*, есеје *Истим рукописом*. Приредио и објавио *Откровење Растка Петровића* и *Поезију Милене Павловић Барили*. Добитник је *Вукове награде* и других значајних признања за друштвени и књижевни рад. Члан Удружења књижевника Србије. Живи у Београду, Пожаревцу и Малом Црнићу.

БРАНИСЛАВ ПРЕЛЕВИЋ, рођен је 1941. године у Зеленику, код Кучева. Објавио је књиге поезије: *Ниоткуд сна*, *Играч у ваздуху*, *Брава на светлости*, *Антиатлантида*, *Распад обличја*, *Шесто чуло*, *Аријаднане нити*, *Посвете*, *Ткање истог*, *Ватроустом*, *Чуваркућа*, роман *Самуров камен*. Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Београду.

ВЕРА БРАНКОВИЋ МАЈСКА, рођена је 1942. године у Пожаревцу. Објавила је збирке поезије: *Место где те нема*, *Загледан у слободу*, *Водопад*, *Светлине*, *Раселена јабука* (изабране и нове песме), *Душобоља*. Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Крушевцу.

ДОБРОСЛАВ ТЕПАВЧЕВИЋ, рођен 1943. године у селу Казанци, код Гацка (Херцеговина). Завршио Вишу педагошку школу у Пожаревцу, на групи за руски језик и књижевност. Објавио је следеће књиге: *Између редова*, хумористичко-сатирична проза, *Кад одрастем бићу дете*, поезија за децу, *Ватронога ждребе*, поезија за децу, *Камењаче*, *Капа за безглаве*, и *Шећерни шок*, 2011. За поетски циклус *Камен* добио је књижевну награду *Момчило Настасијевић* (1996). Бави се писањем хуморски и есеја. Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Петровцу на Млави.

ДУШАН М. СТАНОЈЕВИЋ, рођен 1943. године у селу Каменову, код Петровца на Млави. Један је од оснивача и покретача часописа за књижевност и културу *Орфеј са Млаве*. Објавио је збирку песама *Отишао сам за облацима*. Живи у Каменову.

ДАРИНКА НЕДЕЉКОВИЋ, рођена је 1945. године у Заблаћу, код Чачка. Живела је и радила у Петровцу на Млави. Објавила је књигу песама *Ехо моје душе*. Умрла је 2013. године, у Петровцу на Млави.

МЛАДЕН БРАНКОВИЋ, рођен је 1945. године у Пожаревцу. Објавио је књиге песама: *Тренуци истине*, *Тумачење трајања*, *Супротно време*, *Место даљине*, *Заузета тишина*, *Ватрени тестамент*, *Простор речи*, *Велико слово*, *Пробна смрт*, *Споредан излаз*, *Отворени простор*, *Лични странац*, *Потонуле мреже*, *Збирка снова*, *Соба осаме*, *Летећи мозаик* и драму *Жена са укусом земље*. Био је члан Удружења књижевника Србије. Умро је 2009. године, у Пожаревцу.

ЉУБИЦА СТОЈАДИНОВИЋ, рођена је 1945. године у Изварици, Жагубица. Објавила је романе *Српче (Le petit Serbe)*, *Динарски човек* и *Вилине воде* (постхумно), као и књиге: *Жагубица* (Хроника Хомоља, монографија), *Отргнуто од заборав*, 1 и 2, и *Хомољци у ратовима 1912-1918*. Умрла је 2008. године.

СИНИША РИСТИЋ, рођен је 1947. године у Великом Лаоле, код Петровца на Млави. Објавио је збирке песама: *Извори неизрецивости*, *Поткивачи удеса*, *Српска свитања*, *Србија на рочишту*, *Геометрија чуда*, *Рачуни са вечношћу*, *Још једну па идемо*, *Зарасла уста суђеница*, *Небеске тапије*, *Велико враћање*, *Четири испраћуше*, *Синђелић - памтивек и ходочаиће*, романе: *Тапије и сведоци*, *Шева у ваздуху*, *Влашка република*, драму *Са анђелима је лакше*, Антологију песника Браничева *Анђео са лампом*, *Столпник и укун: најлепше песме Србе Митића*, *Четврта димензија песме* (есеји) и више других књига. Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Пожаревцу.

ДРАГИША ЖИВАДИНОВИЋ, рођен је 1947. године у Калишту, Мало Црниће. Објавио је збирке песама: *Света реч* и *Сновидље* и књигу прозе *Каобиљске ватре*. Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Пожаревцу.

ДРАГОСЛАВ МИШИЋ, рођен је 1948. године у Курјачу, код Пожаревца. Објавио је књиге песама *Незгодни играч*, *Хлеба и прљавих игара*, *Стишка ниска*, *знаци казивања*, *Кока-кола доба*, *Зденац*, *Мири*

детинства, *Жиг Стиг*, *Право лице маске*, *Удри бригу на детињство* и више књига хумора и сатире. Живи у Београду.

ДРАГАН Т. ЈОВИЋ, рођен је 1948. године, у Црљенцу, Мало Црниће. Уредник часописа *Стиг*, Мало Црниће. Објавио је књиге песама *Један део живота* и *Моја кућа*. Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Великом Црнићу.

СЛАВИЦА ПЕЈОВИЋ, рођена је 1948. године у Мокрину. Дугогодишњи руководилац Библиотеке града Костолца. Објавила је монографију *Библиотеке града Костолца 1953-2003*, *Каталог књига Библиотеке града Костолца 1882-1944.* и *Костолац у огледалу књиге* и збирку песама *Елегија без одговора*. Живи у Костолцу.

ТОМИСЛАВ Ж. ВУЈЧИЋ, рођен је 1949. године у Великом Лаолу, код Петровца на Млави. Познати српски хаику песник, добитник више домаћих и иностраних награда и признања. Бавио се новинарством. Објавио је књигу песама *Везани анђео*. Живи у Великом Лаолу.

МИРОСЛАВ ЛУКИЋ, рођен је 1950. године, у Мишљеновцу, код Кучева. Објавио је романе: *Дневник за Сенковића*, *Пасија по Амарилису*, *Северци*, *Ујкин дом*, *Кућа светих ратова*, *Трговци светлошћу*, *Месечева свадба*, *Влашка гозба*, *Младост без старости и живот без смрти: немогућа трилогија*, *Речник прототипа* (роман-лексикон), *Доктор Смрт* (објављен под псеудонимом *Есмер Белатукадруз*), *У друштву пустињских лисица* (трилогија) и др; књиге кратке прозе: *У друштву пустињских лисица*, *Лакомица*, *Уметност маховине: О српској култури и поезији 20. века*; *Краљ Хомоља: Песме Боре Мишљеновића*; књиге поезије: *Земља Недођија*, *Рајска свећа: Опус Мирослава Лукића 1968 -1998* (одабране песме), *Русал: увертира за Десету симфонију*, *Краљевске инсигније* (изабране песме), *Бриљан око младости*, *Архив у оснивању* (1-5), *Повратно коло*, *Песме из романа (Ујкин дом, Вашиари Хипербореје, Дневник за Сенковића, Влашка гозба...)*; *LAS VILAJET: Анонимна хроника* (одабране песме), *Свеска Сахара Амазон*, *Мога parasita: Лице* и др; студију *Уметност маховине: о српској култури и поезији 20. века*. Саставио је Антологију српске поезије 20. века *Несебичан музеј*, покренуо књижевне часописе *Заветине*, *Дрво живота* и *Уметност махагонија*, Оснивач је едиције *Заветине*. Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Београду.

ЈОВАН Д. ПЕТРОВИЋ, рођен је 1950. године у Петровцу на Млави. Објавио је књиге поезије *Птици да се надам*, *На вратима песма*, *Зелено јутро* (песме за децу), *Велика соба јутра* (песме за децу), *Шта је то у сновима* (песме за децу), *Ходочасно гнездо*, *Легитимна*

мета, Камена кућа, Ахил је умро од упале плућа, Лутка у излогу, Божја пошта, Цветна молитва, Узорак давног сна, романе Лина тврђа од камена и Глумица, монографију Век позоришта на Млави (са В. Макишем), монографију позоришне представе Како смо волели друга Тита - 100, лексикон Петровачки поменик - књига о свима нама, Петровачке анегдоте (са Д. Петровићем), антологије Речи бачене у време - антологија петровачких песника 20. века и Беле су Млавине руке - најлепше песме о Млави. Члан је Удружења књижевника Србије, Живи у Петровцу на Млави.

ДРАГИЦА МАКСИМОВИЋ, рођена је 1950. у Лопушнику, код Петровца на Млави. Објавила је збирке песама: *Мени је дато да плачем у рими* и *Продајем снове*. Живи у селу Грошници, код Крагујевца.

ЖИВОЈКА МИЛИЋ, рођена је 1951. године, у Црљенцу, Мало Црњиће. Објавила је збирке песама: *Наврати у моју душу*, *Откоси на уранку*, *Жетеоци росе*, *Воденице мога дедице* и монографију *Црква светих апостола Петра и Павла у Црљенцу* (са Душаном Ђорђевићем). Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Црљенцу.

ПЕТАР ЈЕВТОВИЋ, рођен је 1952. године у Београду. Објавио је књиге поезије: *Писмо*, *Песме из замка буре*, *А она није - она*, *Вечерас љубим далеко* (поетски каландар), *Сремом опијен* (хроника у стихома са једног путовања), *Молим, свирајте блуз*, *Жуљ на крилима*, *Празник испод вешала* (изабрани стихови, приредио Мирослав Лукић), *Трчање за главом*, приповетку *Галебови лете*, роман *Лисичији поток*. Умро је 2010. године.

РАДЕ М. ОБРАДОВИЋ, рођен је 1953. године у Великом Поповцу, Петровац на Млави. објавио је књиге песама: *Жубори Млаве*, *СТИГОМ ХОДИ - ХОМОЉЕ ГА ЧУВА*, *Земља беспућа*, *Сенке у кругу*, *Освиг у зору*, *Стазом неповрата*, *Укоп идола*, *Незнани предели*, *Једино имање*; монографије: *Велики Поповац*, *Витовница село у Млави*; *Цркве и манастири Хомоља, Млаве и Стига* и роман: *Змијарник расточеног живота*. Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Великом Поповцу.

ЗОРАН СТОЈИЋЕВИЋ РИКАРДО, рођен је 1954. године у Сиракову, Велико Градиште. Објавио је збирке поесама: *Човек у човеку*, *Изгубљена лепота*, *Највернији пријатељи* и роман *Дунавски драгуљи*. Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Костолцу.

ЗОРАН БОГИЋЕВИЋ, рођен је 1954. године, у Петровцу на Млави. Објавио је трокњиже поезије *Одлазак на острво Арт*: књига 1

- *Подстицаји*, књига 2 - *Пловидба*, књига 3 - *Визије, Свет*. Живи у Петровцу на Млави.

ЖИВОЈКА ЖУЈКИЋ, рођена је 1955. године, у Раковој Бари, Кучево. Објавила је књиге поезије: *Осунчана* и *Дуге сенке* (коауторски са Светланом Бјелицом и М. Костићем), као и књигу хаику поезије *Пантеонски храм у грудима*. Живи у Раковој Бари.

ВАРАДИНА РАДОЈКОВИЋ ОБРАДОВИЋ, рођена је 1955. године, у Пожаревцу. Објавила је књигу песама *Зрно Фениксово*. Живи у Пругову, код Пожаревца.

АЛЕКСАНДАР ЛУКИЋ, рођен је 1957. године, у Мишљеновцу, код Кучева. Објавио је књиге поезије: *У вагону Розанова*, *Оснивач подземне престонице*, *Страшни суд*, *Европа*, *Вампировићи*, *Брод лудака*, *Легенде о рамондама и ружичастом песку месечевог смакнућа*, *У долини зидова*, *Јаспис*, *Не спомињи ђавола*, *Савремени ушкопљеници*, *Кукавичлук*; роман *Велика испраћуша: у спомен маестру пер Пјетру*; драме: *Весела мумија* и *Шаптач*. Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Пожаревцу.

ДРАГАН ЈАЦАНОВИЋ, рођен 1958. године у Великој Реци, код Малог Зворника. Објавио је књигу поезије *Чаролије римске историје* (песме за децу), *Небеска љуљашка* (песме за децу, коауторски), *Моја бака* (песме за деци), као и стручне књиге *Српско календарско знање у епској народној поезији*, монографију *Браничево*, коауторски са Беном Младеновићем, *Беловоде: насеље винчанске културе 5400-4600 г. старе ере* (коауторски), *Пожаревац: културна стратиграфија праисторијских локалитета у Браничеву* (коауторски), *Маргум* (коауторски). Приредио је књигу лирских народних песама *Грличица гуче*. Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Пожаревцу.

МИОДРАГ МИЛИЋ, рођен је 1958. године у Пожаревцу. Објавио је књиге песама: *Јесенија*, *Нимнички монаси* и *Син земље*. Живи у Пожаревцу.

НОВИЦА СТОКИЋ, рођен је 1958. године. Објавио је књиге песама *О злобију уних* и *Слава слову*. Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Великом Градишту.

МИЋА АКСЕНТИЈЕВИЋ, рођен је 1959. године, у Добрњу, код Петровца на Млави. Објавио је књигу песама *Колевка од песка*. Живи у Добрњу.

МИЛАНКА ГОЛУБОВИЋ, рођена је 1959. године, у Ореовици, општина Жабари. Објавила је збирке песама: *Кап дубља од језера*, *И песма крила има* (сонетни венац) и *Одјеци жути*, као и прозно дело *Печат времена злог*. Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Пожаревцу.

ТАТЈАНА ДРАКУЛИЋ, рођена је 1959. године у Пожаревцу. Објавила је књиге песама *Ма који наслов* и *Колико пређе путник ако иде пешке*. Живи у Пожаревцу.

ДАНИЛО РАДОЈКОВИЋ, рођен је 1960. године, у Везичеву (Петровац на Млави). Професор књижевности. Објавио је збирку песама *Човеково питање*. Пише есеје, приказе и рецензије за књиге. Живи у Петровцу на Млави.

ВЕЛИША ЈОКСИМОВИЋ, рођен је 1961. године у Кзрјачу, код Пожаревца. Објавио је књиге поезије *Пропаст Ауроре*, *Левантске посланице*, *Богојављење у пустињи* и *Источни сан*; песме и приче за децу *Змијски цар*; монографију Курјаче и његова школа; књигу есеја *Трајно и лажно*. Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Пожаревцу.

ВЛАДИМИР МИРКОВИЋ, рођен је 1962. године у Петровцу на Млави. Објавио је књигу песама *Сусрет с Анђелом*. Живот је изгубио у саобраћајној несрећи, 1993. године.

ЗОРКА СТОЈАНОВИЋ, рођена је 1963. године у Пожаревцу. Објавила је песничке књиге *Кад бразде клијају*, *Чекајући свитање*, *Једино имање* (са Р. М. Обрадовићем) и *Певај оком*. Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Малом Црнићу.

САША РАДИВОЈЕВИЋ, рођен је 1964. године у Петровцу на Млави. Објавио је књиге поезије *Бројаница дознања*, *Свитац на обали* и *Поглед, длан, дознање*. Пише и објављује хаику поезију. Живи у Петровцу на Млаи.

ЛЕЛА ЛИКАР, рођена је 1966. године у Пожаревцу. Објавила је збирку песама *Девет кругова* и романе *Фатум* (у потрази за шетим царством) и *Месечари*, као и књигу кратне прозе *Печат времена злог*. Живи у Пожаревцу.

СНЕЖАНА МИЛАНОВИЋ, рођена је 1966. године у Црљенцу, Мало Црниће. Објавила је збирке песама *Трагови беснућа* и *Третпај душе*. Члан је Удружења српских писаца у Швајцарској. Живи у Црљенцу.

ВОЈКАН ИВКОВИЋ, рођен је 1967. године, у Петки, код Костолца. Објавио је збирке песама *Љубав у опанку*, *Над Табачницом анђели пожаревачки*, *Златке кочије Костолца* и монографију *Село Петка: по траговима прошлости до садашњости*. Живи у Петки.

ТАЊА БУРЂЕВИЋ, рођена је 1968. године у Ваљеву. Објавила је књиге песама *Пред катанцима откровења* и *Домино лице*. Живи у Великог Градишту.

СРЕБРАНКА ТОМИЋ, рођена је у 1968. године у Пожаревцу. Објавила је књиге *У дубини ока твога* и *Вилајет*. Професор биологије. Члан Удружења књижевника Србије. Живи и ради у Божевцу.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ, рођена је 1972. године у Пожаревцу. Објавила је књиге поезије *Кошуља од љиљана* и *Љубав*. Професор је књижевности. Живи и ради у Пожаревцу.

ИРИНА МИЛАНОВИЋ ЈАНКУЦИЋ, рођена је 1974. године у Београду. Професор књижевности. Објавила је збирке песама *Ирска није далеко* и *Сјајна кола*. Живи и ради у Петровцу на Млави.

ИВАН Ј. ПЕТРОВИЋ, рођен је 1979. године у Петровцу на Млави. Објавио је књиге поезије *Флека на зиду*, *Вартоломејска праскозорја*, *Наручја* (за коју је добио награду *Матићев шал*) и *Да ли ти смета ако ти не уступим место*. Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Петровцу на Млави.

ВЛАДИМИР БОГИЋЕВИЋ, рођен је 1980. године у Београду. Дипломирао на Филолошком факултету БУ (светска књижевност). Објавио је обимну књигу поезије *Деклинације* и књигу *Друга страна Мебијусове траке* (поезија и проза). Члан је Удружења књижевника Србије. Живи у Петровцу на Млави и Београду.

ИЗВОРИ ПЕСАМА

- Драгољуб М. Јовичић:** Данки посмртница, сонет, V - Драгољуб М. Јовичић: *Данки посмртница*, ауторско издање, 1981, стр. 5.
- Драгољуб М. Јовичић:** Данки посмртница, сонети, созерцање - Драгољуб М. Јовичић: *Данки посмртница*, ауторско изд., 1981, стр. 5.
- Милисав Павловић:** Химна њиви - Милисав Павловић: *Химна њиви*, ОННОФ Електроника, Пожаревац, 1996, стр. 4.
- Милисав Павловић:** Повратак селу - Милисав Павловић: *Химна њиви*, ОННОФ Електроника, Пожаревац, 1996, стр. 23.
- Петар Бранковић Мајски:** У миру песму чујеш - Петар Бранковић Мајски: *Дебата са класјем*, Браничево, Пожаревац, 1970, стр. 15
- Петар Бранковић Мајски:** Песма братској љубави - Петар Бранковић Мајски: *Дебата са класјем*, Браничево, Пожаревац, 1970, стр. 16
- Петар Бранковић Мајски:** Синоћ се стидео Месец - Синиша Ристић: *Анђео са лампом*, Антологија песника Браничева, Апостроф, Београд, 1997, ср. 42.
- Милан Димитријевић:** Долазак - Милан Димитријевић: *И сретe човек жену*, аутор. издање, Пожаревац, 1999, стр. 8.
- Милан Димитријевић:** Пут - Милан Димитријевић: *И сретe човек жену*, аутор. издање, Пожаревац, 1999, стр. 20.
- Милан Димитријевић:** Увече - Милан Димитријевић: *Станица на крају света*, ауторско издање (постхумно), Пожаревац, 2003, стр. 10.
- Милан Димитријевић:** Поласци - Милан Димитријевић: *Станица на крају света*, ауторско издање (постхумно), Пожаревац, 2003, стр. 33.
- Милан Димитријевић:** Дијалог за првог суседа - Милан Димитријевић: *Станица на крају света*, ауторско издање (постхумно), Пожаревац, 2003, стр. 30.
- Драгољуб Милосављевић Гула:** Мојој жени за рођендан - Драгољуб Милосављевић Гула: *Песме о реци, војницима и позоришту*, Нова 97, Мишић, Београд, 1994, стр. 82.
- Бора Наумовић:** Јубилеј - Бора Наумовић: *Свет је земљи трава*, СИЗ за културу и Народни универзитет Велико Градиште, 1985, стр. 23.
- Бора Наумовић:** Завет - Бора Наумовић: *Свет је земљи трава*, СИЗ за културу и Народни универзитет Велико Градиште, 1985, стр. 37.
- Бора Наумовић:** Шенлучење - Бора Наумовић: *Листање багрема*, Народни универзитет Велико Градиште, 1989, стр. 28
- Бора Наумовић:** Акропољски хоризонти - Бора Наумовић: *Акропољски хоризонти*, Народна библиотека Валеико Градиште и аутор, 1997, стр. 59.
- Живорад Милић:** Липа - Живорад Милић: *Нимнички монаси*, Центар за културу Пожаревац, 1987, стр. 14.

- Живорад Милић:** Бољана - Живорад Милић: *Нимнички монаси*, Центар за културу Пожаревац, 1987, стр. 34.
- Драгослав Живадиновић:** Тица араратска - Драгослав Живадиновић - *Тица Араратска*, Просвета, Београд, 1999, стр. 40
- Драгослав Живадиновић:** Балада о коњу Звездану - Драгослав Живадиновић: *Тица араратска*, Просвета, Београд, 1999, стр. 77.
- Драгослав Живадиновић:** Постоји моћ обиља - Драгослав Живадиновић: *Тица араратска*, Просвета, Београд, 1999, стр. 24.
- Драгослав Живадиновић:** И Бога сте ми у лавиринту заточили - Драгослав Живадиновић: *Тица араратска*, Просвета, Београд, 1999, стр. 30.
- Драгослав Живадиновић:** Ако путник не дође - Драгослав Живадиновић: *Тица араратска*, Просвета, Београд, 1999, стр. 39.
- Стеван Раичковић:** Повратак - Стеван Раичковић: *Касно лето*, БИГЗ, Београд - Просвета, Београд, 1983, стр. 18.
- Стеван Раичковић:** Одлазак - Стеван раичковић: *Песма тишине*, БИГЗ, Београд - Просвета, Београд, 1983, стр. 74.
- Стеван Раичковић:** Киша - Стеван Раичковић: *Касно лето*, БИГЗ, Београд - Просвета, Београд, 1983, стр. 99.
- Стеван Раичковић:** Златиборска песма - Стеван Раичковић: *Касно лето*, БИГЗ, Београд - Просвета, Београд, 1983, стр. 97.
- Стеван Раичковић:** Мир - Стеван Раичковић: *Песма тишине*, БИГЗ, Београд - Просвета, Београд, 1983, стр. 33.
- Стеван Раичковић:** Камена успаванка - Стеван Раичковић: *Камена успаванка*, БИГЗ, Београд - Просвета, Бгд, 1983, стр. 21.
- Стеван Раичковић:** Руке бола - Стеван Раичковић: *Камена успаванка*, БИГЗ, Београд - Просвета, Београд, 1983, стр. 10.
- Стеван Раичковић:** О врати се - Стеван Раичковић: *Камена успаванка*, БИГЗ, Београд - Просвета, Београд, 1983, стр. 13.
- Стеван Раичковић:** Песма и смрт - Стеван Раичковић: *Камена успаванка*, БИГЗ, Београд - Просвета, Београд, 1983, стр. 16
- Стеван Раичковић:** О сјај су само врата краја - Стеван Раичковић: *Камена успаванка*, БИГЗ, Београд - Просвета, Београд, 1983, стр. 56.
- Бранко Манас:** Време за молитву свих песника - Бранко Манас: *Кантилена*, КПЦ Петровац/Народна билиотека Ђура Јакшић Петровац, 2009, стр. 12.
- Бранко Манас:** Феникс - Бранко Манас: *Кантилена*, КПЦ Петровац/Нар. библиотека Ђура Јакшић Петровац, 2009, стр. 47.
- Бранко Манас:** Сахрана Јоргоса Сефериса - Бранко Манас: *Кантилена*, КПЦ Петровац/Народна билиотека Ђура Јакшић Петровац, 2009, стр. 52.
- Бранко Манас:** Петровачки воз на шинама - Бранко Манас: *Кантилена*, КПЦ Петровац/Народна билиотека Ђура Јакшић Петровац, 2009, стр. 82
- Бранко Манас:** Орфеј - Бранко Манас: *Долазак у Лудо поље*, Браничево, Пожаревац, 1976, стр. 13.
- Бранко Манас:** Еуридика - Бранко Манас: *Долазак у Лудо поље*, Браничево, Пожаревац, 1976, стр. 13
- Бранко Манас:** Умрећу сам као они пре мене - Бранко Манас: *Долазак у Лудо поље*, Браничево, Пожаревац, 1976, стр. 20.

Лепица Станишић: И усних празан град - Лепица Станишић: *И усних празан град*, Терсит, Београд, 2002, стр. 9.

Лепица Станишић: Потоп - Лепица Станишић: *И усних празан град*, Терсит, Београд, 2002, стр. 10.

Лепица Станишић: А морала сам знати - Лепица Станишић: *И усних празан град*, Терсит, Београд, 2002, стр. 32.

Димитрије Баџић: Бачијарке - Синиша Ристић: *Анђео са лампом*, Антологија песника Браничева, Апостроф, Београд, 1997, ср. 44.

Србољуб Митић: Соко - Часопис *Орфеј са Млаве*, Каменово, бр. 7, 2003, стр. 27.

Србољуб Митић: Вукц омољски низ Београд оди - Часопис *Орфеј са Млаве*, Каменово, бр. 4-5, 2001, стр. 9.

Србољуб Митић: Мртвац Србијом одим - Србољуб Митић: *Алин зјап*, Браничево, Пожаревац, 1984 (додатак), стр. 95.

Србољуб Митић: Још нисмо пронашли наш чудесни предео - часопис *Браничево*, Пожаревац, година 8, св. 6, новембар - децембар 1962)

Србољуб Митић: Жута тица - Србољуб Митић: *Черга на утрини*, Браничево, Пожаревац, 1973.

Србољуб Митић: Санопис из луде куће - *Столпник и укун*, Антологија најлепших песама Србољуба Митића (приредио Синиша Ристић), Реч народа, Пожаревац и Народна библиотека Мало Црниће, 2008, стр. 94.

Србољуб Митић: Велики ружан коњ - Србољуб Митић: *Велики ружан коњ*, Матица српска, Нови Сад, 1961.

Србољуб Митић: Лична карта - Србољуб Митић: *Алин зјап*, Браничево, Пожаревац, 1984 (додатак), стр. 93.

Србољуб Митић: Оглашавање песме - *Браничево*, Пожаревац, број 6/1966, стр. 16.

Србољуб Митић: Неки људи бију Србољуба у кафани - Србољуб Митић: *Алин зјап*, Браничево, Пожаревац, 1984 (додатак), стр. 98.

Србољуб Митић: Каменовања певача - *Столпник и укун* (Антологија најлепших песама Србољуба Митића), НИПД Реч народа, Пожаревац и Народна библиотека Србољуб Митић, Мало Црниће, 2008, (приредио Синиша Ристић), стр. 32.

Србољуб Митић: Ближњи - *Столпник и укун* (Антологија најлепших песама Србољуба Митића), НИПД Реч народа, Пожаревац и Народна библиотека Србољуб Митић, Мало Црниће, 2008, (приредио Синиша Ристић), стр. 33.

Србољуб Митић: I Тропев о оку великом о корену пута и о проласку - Србољуб Митић: *Нови кључеви*, Просвета, Београд, 2000, стр. 7.

Милан Миловић: ***Очи моје на прозору - Милан Миловић: *Писма без препоруке*, Браничево, Пожаревац, 1976, стр. 27

Милан Миловић: *** На крају ништа - Милан Миловић: *Писма без препоруке*, Браничево, Пожаревац, 1976, стр. 36.

Милан Миловић: Смрт - час. *Стиг*, М. Црниће, бр. 49, стр. 48.

Милан Миловић: Смрт - часопис *Стиг*, Мало Црниће, бр. 39-40, стр. 64.

Милан Миловић: Реци - Синиша Ристић: *Анђео са лампом*, Антологија песника Браничева, Апостроф, Београд, 1997, стр. 68.

Добривоје Миладиновић: Лукин вир - Добривоје Миладиновић: *Јубилеј ћутања*, Књижевно друштво Свети Сава, Београд, 2013, стр.14.

Драгољуб Ч. Стефановић: *Сунчано опело - Синиша Ристић: Анђео са лампом, Антологија песника Браничева, Апостроф, Београд, 1997, стр. 74.*

Ана Дудаш: Опсене жедних - Ана Дудаш: *На многаља љета*, Српска књига, Рума, 2003, стр. 47

Ана Дудаш: Привиђења - Ана Дудаш: *На многаља љета*, Српска књига, Рума, 2003, стр. 49.

Ана Дудаш: Исповест - Ана Дудаш: *На многаља љета*, Српска књига, Рума, 2003, стр. 72.

Ана Дудаш: Лет анђела са лампом - Ана Дудаш: *На многаља љета*, Српска књига, Рума, 2003, стр. 80.

Ана Дудаш: Иза зида - Ана Дудаш: *Страсна недеља*, Апостроф, Београд, 1997, стр. 8.

Ана Дудаш: Озарење речи - Ана Дудаш: *Страсна недеља*, Апостроф, Београд, 1997, стр. 15.

Ана Дудаш: Уснула фрула - Ана Дудаш - Синиша Ристић: *Анђео са лампом, Антологија песника Браничева, Апостроф, Београд, 1997, (приредио Синиша Ристић), стр. 72.*

Миливоје Илић: Епитаф честитом човеку - Миливоје Илић: *Заточеник на мансарди*, Браничево, 1977, стр. 6.

Миливоје Илић: Мутимирова историја - Миливоје Илић: *Заточеник на мансарди*, Браничево, 1977, стр. 9.

Миливоје Илић: Велика нада - Миливоје Илић: *Заточеник на мансарди*, Браничево, 1977, стр. 29.

Војислав С. Марјановић: Хомољска балада - Синиша Ристић: *Анђео са лампом, Антологија песника Браничева, Апостроф, Београд, 1997, стр.75.*

Војислав С. Марјановић: Бачија - Синиша Ристић: *Анђео са лампом, Антологија песника Браничева, Апостроф, Београд, 1997, стр.76.*

Зорка Кнежевић: Вашар - Зорка Кнежевић: *Небо над огњиштем*, Нолит, Београд, 2000, стр. 34

Зорка Кнежевић: Ћутање - Зорка Кнежевић: *Небо над огњиштем*, Нолит, Београд, 2000, стр. 72.

Раша Перић: Видовдан - Раша Перић: *Запад над Србијом*, Глас српски, Бања Лука, 1998, стр. 11.

Раша Перић: Благослов (1389) - Раша Перић: *Косовски рв*, Дневник, Нови Сад - Јединство, Приштина, 1989, стр. 13.

Раша Перић: Косовке девојке - Раша Перић: *Косовски рв*, Дневник, Нови Сад - Јединство, Приштина, 1989, стр. 11.

Раша Перић: Зидање Љубостиње - Раша Перић: *Опасан век*, Културни центар Сремски Карловски, 2013, стр. 35.

Раша Перић: Србија и Хиландар - Раша Перић: *Опасан век*, Културни центар Карловац, 2013, стр. 43.

Раша Перић: Српска молитва Тројеручици - Раша Перић: *Опасан век*, Културни центар Карловац, 2013 стр. 45.

Раша Перић: Млин - Раша Перић: *Берба светлости*, Народна библиотека Србољуб Митић, Мало Црниће, 2008, стр. 17.

Милисав Миленковић: На крају лета - Милисав Миленковић: *Ране, Ране Ране*, Браничево, Пожаревац, 1976, стр.46.

Милисав Миленковић: Молим врачеве пакла светло да не кажу - Милисав Миленковић: *Пенелопин дар*, Сезам Медико, Београд, 2000, стр. 22.

Милисав Миленковић: Пред аутопортретом Никите Станескуа - Милисав Миленковић: *Пенелопин дар*, Сезам Медико, Београд, 2000, стр. 43.

Милисав Миленковић: Пожаревачка црква у Сентандреји - Милисав Миленковић: *Невесте на Црвеном тргу*, Сезам Медико, Београд, 2000, стр. 13.

Милисав Миленковић: На обале широке реке Хан Ганг - Милисав Миленковић: *Невесте на Црвеном тргу*, Сезам Медико, Београд, 2000, стр. 51.

Милисав Миленковић: Пролећна елегија - Милисав Миленковић: *Родна кућа*, Сезам Медико, Београд, 2000, стр. 107.

Милисав Миленковић: Уместо плача мајке - Милисав Миленковић: *Родна кућа*, Сезам Медико, Београд, 2000, стр. 307.

Бранислав Прелевић: *Повратак стварности* - Синиша Ристић: *Анђео са лампом*, Антологија песника Браничева, Апостроф, Београд, 1997, стр. 90.

Бранислав Прелевић: *Руколовка* - Синиша Ристић: *Анђео са лампом*, Антологија песника Браничева, Апостроф, Београд, 1997, стр. 92.

Бранислав Прелевић: *Никад у један глас* - Синиша Ристић: *Анђео са лампом*, Антологија песника Браничева, Апостроф, Београд, 1997, стр. 95.

Бранислав Прелевић: *Бесконачни век* - Бранислав Прелевић: *Брава на светлости*, Нолит Београд, 1983, стр. 58.

Бранислав Прелевић: *Кошуљица речи* - Бранислав Прелевић: *Брава на светлости*, Нолит Београд, 1983, стр. 59.

Богољуб Јовић - Бога Мали: Лик у зори - Богољуб Јовић - Бога Мали: *Траг у времену*, Српска књига, Рума, 2004, стр. 40.

Вера Бранковић Мајска: Из ове главе - Вера Бранковић Мајска: *Расечена јабука*, Багдала, Крушевац, 2006, стр. 97.

Вера Бранковић Мајска: Из даљине - Вера Бранковић Мајска: *Расечена јабука*, Багдала, Крушевац, 2006, стр. 7.

Вера Бранковић Мајска: Волим - Вера Бранковић Мајска: *Расечена јабука*, Багдала, Крушевац, 2006, стр. 22.

Вера Бранковић Мајска: Кружењем пламена - Вера Бранковић Мајска: *Расечена јабука*, Багдала, Крушевац, 2006, стр. 50.

Вера Бранковић Мајска: Расечена јабука - Вера Бранковић Мајска: *Расечена јабука*, Багдала, Крушевац, 2006, стр. 70.

Вера Бранковић Мајска: Офелијин пут - Вера Бранковић Мајска: *Расечена јабука*, Багдала, Крушевац, 2006, стр. 96.

Доброслав Тепавчевић: Камен - Доброслав Тепавчевић: *Камењаче*, Центар за културу, Пожаревац, 1997, стр. 18.

Доброслав Тепавчевић: Одбегла ријеч - Доброслав Тепавчевић: *Камењаче*, Центар за културу, Пожаревац, 1997, стр. 86.

Доброслав Тепавчевић: Немањића манастири - Доброслав Тепавчевић: *Камењаче*, Цен. за културу Пожаревац, 1997, стр. 83.

Доброслав Тепавчевић: Он је почетак песме, *из рукописа*

- Душан М. Станојевић:** Парк - Душан М. Станојевић: *Отишао сам за облацима*, КПЦ Петровац на Млави, 2003, стр. 30.
- Душан М. Станојевић:** Обренија - Душан М. Станојевић: *Отишао сам за облацима*, КПЦ Петровац на Млави, 2003, стр. 32.
- Душан М. Станојевић:** Ја - Душан М. Станојевић: *Отишао сам за облацима*, КПЦ Петровац на Млави, 2003, стр. 45.
- Даринка Недељковић:** Туга - Даринка Недељковић: *Ехо моје душе*, Биро Конто, Херцег-Нови, 2007, стр. 17.
- Младен Бранковић:** Светлосна година - Младен Бранковић: *Соба осаме*, Ауторско издање, 2008, Београд, стр. 58.
- Младен Бранковић:** Збирка снова, 10 - Младен Бранковић: *Збирка снова*, Либрис Арт студио, Пожаревац, 2008, стр. 67.
- Младен Бранковић:** Могућност разговора који постаје препрека и песми и мени - Младен Бранковић: *Соба осаме*, Ауторско издање, 2008, Београд, стр. 34.
- Младен Бранковић:** Патетична песма за маристелу - Младен Бранковић: *Соба осаме*, Ауторско издање, 2008, Београд, стр. 55.
- Младен Бранковић:** Предсловље - Младен Бранковић: *Соба осаме*, Ауторско издање, 2008, Београд, стр. 50.
- Љубица Стојадиновић:** Пролећна ноћ над Млавом - Јован Д. Петровић: *Беле су Млавине руке - Млава у поезији*, Центар за културу Петровац на Млави, 2004, стр. 67.
- Синиша Ристић:** Извори неизрецивости - Синиша Ристић: *Извори неизрецивости*, Браничево, Пожаревац, 1970, стр. 36.
- Синиша Ристић:** Тајна и кључ - Синиша Ристић: *Србија на рочишту*, И.П. Рад, Београд, 1999, стр. 31.
- Синиша Ристић:** Други пут с душом на јутрење - Синиша Ристић: *Небеске тапије*, Културно-просветни центар Петровац на Млави, 2006, стр. 15.
- Синиша Ристић:** Панарија - Синиша Ристић: *Небеске тапије*, Културно-просветни центар Петровац на Млави, 2006, стр. 53.
- Синиша Ристић:** Божја књига - Синиша Ристић: *Рачуни са вечношћу*, Апостроф, Београд, 2003, стр.9.
- Синиша Ристић:** На кућама нашим - Синиша Ристић: *Синђелић*, памтивек и ходочашће, Центар за култ. Свилајнац, 2006, стр. 12.
- Драгиша Живадиновић:** Чему строфе - Драгиша Живадиновић: *Света реч*, БСКЗ УКС Мало Црниће и Библиотека Србољуб Митић Мало Црниће, 2012, стр. 50
- Драгиша Живадиновић:** Само после - Драгиша Живадиновић: *Света реч*, БСКЗ УКС Мало Црниће и Библиотека Србољуб Митић Мало Црниће, 2012, стр. 37.
- Драгиша Живадиновић:** Кућу градили - Драгиша Живадиновић: *Света реч*, БСКЗ УКС
- Драгослав Мишић:** Ранораниоци - Драгослав Мишић: *Жиг Стиг*, Чигоја штампа, Београд, 2003, стр. 21.
- Драгослав Мишић:** Паркама - Драгослав Мишић: *Жиг Стиг*, Чигоја штампа, Београд, 2003, стр. 28.
- Драгослав Мишић:** Стишки Цигани - Драгослав Мишић: *Жиг Стиг*, Чигоја штампа, Београд, 2003, стр. 45.

Драгослав Мишић: С колена на колена - Драгослав Мишић: *Жиг Стиг*, Чигоја штампа, Београд, 2003, стр. 51.

Драгослав Мишић: Мајка данобдија - Драгослав Мишић: *Жиг Стиг*, Чигоја штампа, Београд, 2003, стр. 56.

Драган Т. Јовић: Излазак из песме - Драган Т. Јовић: *Један дан живота*, Српска књига, Рума, 2005, стр. 15.

Драган Т. Јовић: Ноћ као песма - Драган Т. Јовић: *Један део живота*, Српска књига, Рума, 2005, стр. 18.

Драган Т. Јовић: Сачекаћу те на перону неког дана - Драган Т. Јовић: *Један део живота*, Српска књига, Рума, 2005, стр. 37

Драган Т. Јовић: Б. М. - Драган Т. Јовић: *Моја кућа*, Подружница за УКЦ за Браничевски округ и Библиотека Србољуб Митић, Мало Црниће, 2009, стр. 51.

Славица Пејовић: Једином - Славица Пејовић: *Елегија без одговора*, КЈК Мајдан, Костолац, 2013, стр. 6.

Славица Пејовић: Песников одлазак - Славица Пејовић: *Елегија без одговора*, КЈК Мајдан, Костолац, 2013, стр. 26.

Славица Пејовић: Поглед - Славица Пејовић: *Елегија без одговора*, КЈК Мајдан, Костолац, 2013, стр. 52.

Томислав Ж. Вујчић: Ватра живота - Томислав Ж. Вујчић: *Везани анђео*, КПЦ Петровац на Млави, 2002, стр. 10.

Томислав Ж. Вујчић: Тајна - Томислав Ж. Вујчић: *Везани анђео*, КПЦ Петровац на Млави, 2002, стр. 11.

Томислав Ж. Вујчић: Мучилиште - Томислав Ж. Вујчић: *Везани анђео*, КПЦ Петровац на Млави, 2002, стр. 24.

Златија Радовановић: Радујем се - Златија Радовановић, Радославка Рада Пејић, Бранка Максимовић; *Ткање*, Подружница УКС за Браничевски округ и Библиотека Србољуб Митић, Мало Црниће, 2010, стр. 101.

Златија Радовановић: Молебни триптих Светом Сави - Златија Радовановић, Радославка Рада Пејић, Бранка Максимовић: *Ткање*, Подружница УКС за Браничевски округ и Библиотека Србољуб Митић, Мало Црниће, 2010, стр. 98.

Златија Радовановић: Аријаднин плач - Златија Радовановић, Радославка Рада Пејић, Бранка Максимовић: *Ткање*, Подружница УКС за Браничевски округ и Библиотека Србољуб Митић, Мало Црниће, 2010, стр. 105.

Златија Радовановић: Опевај непоновљив сјај - Златија Радовановић, Радославка Рада Пејић, Бранка Максимовић: *Ткање*, Подружница УКС за Браничевски округ и Библиотека Србољуб Митић, Мало Црниће, 2010, стр. 112.

Златија Радовановић: Разговор са песником Србољубом Митићем - Златија Радовановић, Радославка Рада Пејић, Бранка Максимовић: *Ткање*, Подружница УКС за Браничевски округ и Библиотека Србољуб Митић, Мало Црниће, 2010, стр. 106.

Златија Радовановић: Прелудиј - часопис *Стиг*, бр. 70, на задњој корици.

Јован Д. Петровић: Зрно - Јован Д. Петровић: *Ходочасно гнездо*, Рад, Београд, 1999, стр. 33.

Јован Д. Петровић: Одблесци - Јован Д. Петровић: *Ахил је умро од упале плућа*, Багдала, Крушевац, 2001, стр, 11.

Јован Д. Петровић: Разговор за неки други дан - Јован Д. Петровић: *Ахил је умро од упале плућа*, Багдала, Крушевац, 2001, стр, 12.

Јован Д. Петровић: Незнатни песник - Јован Д. Петровић: *Птици да се надам*, Центар за културу, Петровац, 1997, стр.24.

Јован Д. Петровић: Могу бити - часопис *Савременик*, Београд, бр. 161-162/2008, стр. 27.

Јован Д. Петровић: Отворена врата, часопис *Стиг*, Мало Црниће, бр 111/2014, атр. 48.

Драгица Максимовић: Сликари и песници - Драгица Максимовић: *Продајем снове*, Клуб културе, Крагујевац, 2005, стр, 29.

Драгица Максимовић: Мрак. Прве сенке... - Драгица Максимовић: *Продајем снове*, Клуб културе Крагујевац, 2005, стр, 34.

Мирослав Лукић: Шумска краљевина - *Синиша Ристић: Анђео са лампом - Антологија песника Браничева, Апостроф, Београд, 1997, стр.111, 112, 113, 117.*

Живојка Милић: Узлети - Живојка Милић: *Жетеоци росе*, Центар за културу Мало Црниће, 1998, стр. 33.

Живојка Милић: Ти никада нећеш знати - Живојка Милић: *Откоси на уранку*, Центар за културу Мало Црниће, 1997, стр. 67.

Петар Јевтовић: Човек са жигом срца - Петар Јевтовић: *Трагање за главом*, Апостроф, Београд, 1996, стр.19.

Петар Јевтовић: Без штита на срцу - Петар Јевтовић: *Трагање за главом*, Апостроф, Београд, 1996, стр.23.

Петар Јевтовић: Певање ћутње - Петар Јевтовић: *Трагање за главом*, Апостроф, Београд, 1996, стр.45.

Раде М. Обрадовић: Две капо воде - Раде М. Обрадовић: *У освит зоре*, Центар за културу Петровац на Млави, 1999, стр. 18.

Раде М. Обрадовић: Нестаде сан - Раде М. Обрадовић: *У освит зоре*, Центар за културу Петровац на Млави, 1999, стр. 23.

Зоран Стојићевић Рикардо: Светковине - Зоран Стојићевић Рикардо: *Човек у човеку*, ИКЦ Путоказ, Пожаревац, 2001, стр. 11.

Зоран Стојићевић Рикардо: Поема Костолцу - Зоран Стојићевић Рикардо: *Највернији пријатељи*, КЛЈК Мајдан, Костолац, стр. 2010, стр, 20.

Зоран Богићевић: Чезња има боју - Зоран Богићевић: *Одлазак на острво Арт, књига 1 - Подстицаји*, Свет књиге, Београд, 2012, стр. 76.

Зоран Богићевић: Недељом одлазим на реку - Зоран Богићевић: *Одлазак на острво Арт, књига 1 - Подстицаји*, Свет књиге, Београд, 2012, стр. 155.

Зоран Богићевић: Ниско - Зоран Богићевић: *Одлазак на острво Арт, књига 3 - Визије- свет*, Свет књиге, Београд, 2012, стр. 33.

Зоран Богићевић: Осећам ноћ иза себе - Зоран Богићевић: *Одлазак на острво Арт, књига 2 - Пловидба*, Свет књиге, Београд, 2012, стр. 158.

Зоран Богићевић: Манифест - 3. Богићевић: *Одлазак на острво Арт, књига 2 - Пловидба*, Свет књиге, Београд, 2012, стр. 247

Зоран Богићевић: Ти која дајеш - Зоран Богићевић: *Одлазак на острво Арт, књига 2 - Пловидба*, Свет књиге, Београд, 2012, стр. 361.

- Зоран Богићевић:** У потрази за стихом - Зоран Богићевић: *Одлазак на острво Арт, књига 2 - Пловидба*, Свет књиге, Београд, 2012, стр. 455
- Зоран Богићевић:** Подизање престонице - Зоран Богићевић: *Одлазак на острво Арт, књига 2 - Пловидба*, Свет књиге, Београд, 2012, стр. 442.
- Живојка Жујкић:** Гордост успеха, часопис *Савременик*, бр. 216-217/2014, Београд, стр. 61.
- Живојка Жујкић:** Гордост, часопис *Савременик*, бр. 216-217/2014, Београд, стр. 62.
- Живојка Жујкић:** Мудро ослушкивање, часопис *Савременик*, бр. 216-217/2014, Београд, стр. 62.
- Варадина Радојковић Обрадовић:** Ишчили се зрно фениксово - Варадина Радојковић Обрадовић: *Зрно фениксово*, СКОР Нови Београд, 2007, стр. 79.
- Варадина Радојковић Обрадовић:** Морави - Варадина Радојковић Обрадовић: *Зрно фениксово*, СКОР Нови Београд, 2007, стр. 74.
- Александар Лукић:** Шумар и гуштери у забити - Александар Лукић: *У долини зидова*, Браничево, Пожаревац, 2003, стр. 17.
- Александар Лукић:** (... Свака од жена, упадне у замку ма један дан) - Александар Лукић: *У долини зидова*, Браничево, Пожаревац, 2003, стр. 22.
- Александар Лукић:** На равне части - Александар Лукић: *У долини зидова*, Браничево, Пожаревац, 2003, стр. 42.
- Александар Лукић:** Сањајући о фарми поскока - Синиша Ристић: *Анђео са лампом* - Антологија песника Браничева, Апостроф, Београд, 1997, стр.128.
- Александар Лукић:** V Бајања против штеточина, од лопова, од деоба - Синиша Ристић: *Анђео са лампом* - Антологија песника Браничева, Апостроф, Београд, 1997, стр.125.
- Александар Лукић:** Пастрма - Александар Лукић: *У долини зидова*, Браничево, Пожаревац, 2003, стр. 26.
- Драган Јацановић:** Митрополија Горњачка - *Саткано од снова*, зборник радова Подружнице УКС за Браничевски округ, Мало Црниће, 2007, стр. 169.
- Драган Јацановић:** Црква Заова - *Саткано од снова*, зборник радова Подружнице УКС за Браничевски округ, Мало Црниће, 2007, стр. 173.
- Драган Јацановић:** Стишка ода - Јован Д. Петровић: *Гнезда под звоном неба* (Млавски манастири у поезији (необјављено), стр. 7
- Драган Млавски:** Немогуће траје, човече - Драган Млавски: *Сенке живота*, КОЦ Петровац на Млави, 2002, стр. 51.
- Миодраг Милић:** Павле - Мидораг Милић: *Син земље*, Прометеј, Нови Сад, 1999, стр. 8.
- Миодраг Милић:** Мојој драгој шкорпији - Мидораг Милић: *Син земље*, Прометеј, Нови Сад, 1999, стр. 30.
- Миодраг Милић:** Дојна- Мидораг Милић: *Син земље*, Прометеј, Нови Сад, 1999, стр. 53.
- Миодраг Милић:** Подне у селу - Мидораг Милић: *Нимнички монаси*, Центар за културу Пожаревац, 1997, стр. 39.
- Новица Стокић:** О злобију иних - Новица Стокић : *О злобију иних*, Апостроф, Београд, 1996, стр. 21.

- Новица Стокић:** Људоједи - Новица Стокић : *О злобију ихих*, Апостроф, Београд, 1996, стр. 17.
- Новица Стокић:** Бесници - Новица Стокић : *О злобију ихих*, Апостроф, Београд, 1996, стр. 12.
- Новица Стокић:** Недуси- Новица Стокић : *О злобију ихих*, Апостроф, Београд, 1996, стр. 36.
- Мића Аксентијевић:** Виноград, зборник *Ђирилица - слово српског лица*, Петровац на Млави, 2012, стр. 14.
- Мића Аксентијевић:** Последња баријера, зборник *Ђирилица - слово српског лица*, Петровац на Млави, 2011, стр. 43.
- Мића Аксентијевић:** Словослагач, зборник *Ђирилица - слово српског лица*, Петровац на Млави, 2009, стр. 39.
- Миланка Голубовић:** Буђење - *Саткано од снова*, зборник радова Подружнице УКС за Браничевски округ, Мало Црниће, 2007, стр. 144.
- Миланка Голубовић:** Путем васкрснућа - *Саткано од снова*, зборник радова Подружнице УКС за Браничевски округ, Мало Црниће, 2007, стр. 137.
- Татјана Дракулић:** Бранку Миљковићу - Татјана Дракулић: *Ма који наслов*, Браничево, Пожаревац, 1977, стр. 5.
- Татјана Дракулић:** Кад ме будеш будила - Татјана Дракулић: *Ма који наслов*, Браничево, Пожаревац, 1977, стр. 12.
- Татјана Дракулић:** Човек и мува - Татјана Дракулић: *Ма који наслов*, Браничево, Пожаревац, 1977, стр. 23.
- Татјана Дракулић:** Шта очекивати од живота - Татјана Дракулић: *Ма који наслов*, Браничево, Пожаревац, 1977, стр. 15.
- Данило Радојковић:** Раичковић - Данило Радојковић: *Човеково питање*, Народна библиотека Ђура Јакишић, Петровац на Млави, стр. 43.
- Данило Радојковић:** Рембо - Данило Радојковић: *Човеково питање*, Народна библиотека Ђура Јакишић, Петровац на Млави, стр. 52.
- Данило Радојковић:** Песма - Данило Радојковић: *Човеково питање*, Народна библиотека Ђура Јакишић, Петровац на Млави, стр. 57.
- Данило Радојковић:** Песник - Данило Радојковић: *Човеково питање*, Народна библиотека Ђура Јакишић, Петровац на Млави, стр. 59.
- Велиша Јоксимовић:** Освета купине - Велиша Јоксимовић: *Левантске посланице*, Народна Књига, Београд, 1998, стр. 48
- Велиша Јоксимовић:** Одлазе звери - Велиша Јоксимовић: *Левантске посланице*, Народна Књига, Београд, 1998, стр. 50.
- Велиша Јоксимовић:** Земља, руке, трава - Велиша Јоксимовић: *Богојављење у пустињи*, Веселин Маслеша, Београд, 2005, стр. 15
- Велиша Јоксимовић:** Бахчисарајскефонтане - Велиша Јоксимовић: *Богојављење у пустињи*, Веселин Маслеша, Београд, 2005, стр. 33.
- Владимир Мирковић:** Имао сам сусрет са Анђелом - Владица Мирковић: *Сусрет са Анђелом*, Кућно издаваштво Промоција, Београд, 1992, стр.15
- Владимир Мирковић:** Бежим од режима - Владица Мирковић: *Сусрет са Анђелом*, Кучно издаваштви Промоција, Београд, 1992, стр.22,
- Зорка Стојановић:** Извините, господине - Зорка Стојановић: *Певај оком*, Подружница УКС Србије за Браничевски округ и Библиотека „Србољуб Митић“, Мало Црниће, 2010, стр, 15.

- Зорка Стојановић:** Зрак зоре - Зорка Стојановић: *Чекајући свитања*, Центар за културу Мало Црниће, 2001, стр. 11.
- Зорка Стојановић:** Општај - Зорка Стојановић: *Чекајући свитања*, Центар за културу Мало Црниће, 2001, стр. 21.
- Зорка Стојановић:** Машина тишине - Зорка Стојановић: *Чекајући свитања*, Центар за културу Мало Црниће, 2001, стр. 55.
- Саша Радивојевић:** На тргу - Саша Радивојевић: *Бројанице дозивања*, ауторско издање, Петровац на Млави 2012, стр. 43.
- Лела Ликар:** Девет кругова - Лела Ликар: *Девет кругова* - Центар за културу Пожаревац, 2011, стр. 18.
- Лела Ликар:** Зној и бела погача - Лела Ликар: *Девет кругова* - Центар за културу Пожаревац, 2011, стр. 31.
- Лела Ликар:** Ђук - Лела Ликар: *Девет кругова* - Центар за културу Пожаревац, 2011, стр. 7
- Снежана Милановић:** Сан - Снежана Милановић: *Треттај душе*, КК Мирослав Мика Антић Инђија, 2008, стр. 69
- Војкан Ивковић:** Љубица - Војкан Ивковић: *Љубав у опанку*, НИГП „Радојковић“, Смедерево, 2006, стр. 13.
- Војкан Ивковић:** Звезде по сојаку сејала - Војкан Ивковић: *Љубав у опанку*, НИГП „Радојковић“, Смедерево, 2006, стр. 15.
- Тања Ђурђевић:** Раскриће - Тања Ђурђевић: *Пред катанцима откровења*, ИКП „Заслон“, Шабац, 2006, стр. 49.
- Тања Ђурђевић:** Мотив туге и лепоте - Тања Ђурђевић: *Пред катанцима откровења*, ИКП „Заслон“, Шабац, 2006, стр. 59.
- Тања Ђурђевић:** У луци спаса - Тања Ђурђевић: *Пред катанцима откровења*, ИКП „Заслон“, Шабац, 2006, стр. 66.
- Тања Ђурђевић:** Спајалице - Тања Ђурђевић: *Домино лице*, Ауторско издање, 2013, стр. 56.
- Тања Ђурђевић:** Поглед са тврђаве - Тања Ђурђевић: *Домино лице*, Ауторско издање, 2013, стр. 54.
- Тања Ђурђевић:** Ружичаста со - Тања Ђурђевић: *Домино лице*, Ауторско издање, 2013, стр. 34.
- Тања Ђурђевић:** Бреме - Тања Ђурђевић: *Домино лице*, Ауторско издање, 2013, стр. 33.
- Сребранка Томић:** У дубини ока твога - Сребранка Томић: *У дубини ока твога*, Народна библиотека Вук Караџић, Велико Градиште, 2003, стр. 10.
- Сребранка Томић:** Леденице - Сребранка Томић: *У дубини ока твога*, Народна библиотека Вук Караџић, Велико Градиште, 2003, стр. 14.
- Сребранка Томић:** Око мене - Сребранка Томић: *У дубини ока твога*, Народна библиотека Вук Караџић, Велико Градиште, 2003, стр. 59.
- Славица Јовановић:** Ходочашће - Славица Јовановић: *Кошуља од љиљана*, Центар за културу Пожаревац, 2006, стр. 57.
- Славица Јовановић:** Обуци се само у мед... - Славица Јовановић: *Кошуља од љиљана*, Центар за културу Пожаревац, 2006, стр. 86
- Славица Јовановић:** За твоје прагове, Раванице - Славица Јовановић: *Љубав*, Одбор за просвету и културу Епархије пожаревачко-браничевске, 2012, стр. 17

Славица Јовановић: Богородици Љевишкој - Славица Јовановић: *Љубав*, Одбор за просвету и културу Епархије пожаревачко-браничевске, 2012, стр. 10

Славица Јовановић: Руски хор - Славица Јовановић: *Љубав*, Одбор за просвету и културу Епархије пожаревачко-браничевске, 2012, стр. 25

Славица Јовановић: Теби, свети - Славица Јовановић: *Љубав*, Одбор за просвету и културу Епархије пожаревачко-браничевске, 2012, стр. 48

Ана Антилиета Живковић: Стрепња - Ана Антилиета Живковић: *Крила избављења*, Клуб љубитеља књиге Мајдан, Костолац, 2009, стр. 51

Ирина Милановић Јанкуцић: Помирење - Ирина Милановић Јанкуцић: *Сјајна кола*, Апостроф, Београд, 1997, стр. 11.

Ирина Милановић Јанкуцић: То што су ми дугмад на кошуљи камена - Ирина Милановић Јанкуцић: *Сјајна кола*, Апостроф, Београд, 1997, стр. 27.

Ирина Милановић Јанкуцић: Сбага- Ирина Милановић Јанкуцић: *Ирска није далеко*, Заветине, Београд, 1994, стр. 41.

Иван Ј. Петровић: Двориште - Иван Ј. Петровић: *Да ли ти смета ако ти не уступим место*, Браничевско-стишка књижевна заједница Мало Црниће / Библиотека Србољуб Митић, Мало Црниће, 2012, стр. 53.

Иван Ј. Петровић: Булке - Иван Ј. Петровић: *Да ли ти смета ако ти не уступим место*, Браничевско-стишка књижевна заједница Мало Црниће / Библиотека Србољуб Митић, Мало Црниће, 2012, стр. 7.

Иван Ј. Петровић: Акварел - Иван Ј. Петровић: *Да ли ти смета ако ти не уступим место*, Браничевско-стишка књижевна заједница Мало Црниће / Библиотека Србољуб Митић, Мало Црниће, 2012, стр. 8.

Иван Ј. Петровић: Мост - Иван Ј. Петровић: *Наручја*, Шумадијске метафоре, Библиотека града Београда, Библиотека Деспот Стефан Лазаревић Младеновац, 2008, стр. 8.

Иван Ј. Петровић: Вила - Иван Ј. Петровић: *Наручја*, Шумадијске метафоре, Библиотека града Београда, Библиотека Деспот Стефан Лазаревић Младеновац, 2008, стр. 14.

Иван Ј. Петровић: Ширење града - Иван Ј. Петровић: *Наручја*, Шумадијске метафоре, Библиотека града Београда, Библиотека Деспот Стефан Лазаревић Младеновац, 2008, стр. 18.

Иван Ј. Петровић: Ход по води - Иван Ј. Петровић: *Флека на зиду*, Књижевна заједница Вељко Видаковић, Ниш, 2005, стр. 49.

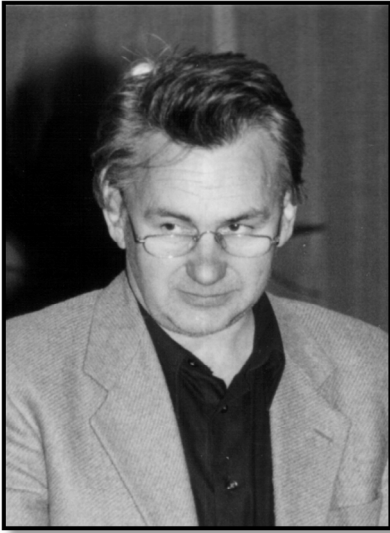
Владимир Богићевић: Нема више танких опни - Владимир Богићевић: *Деклинације*, Свет књиге, Београд, 2005, стр. 213.

Владимир Богићевић: Мој глас теби иде, ко изнемогли путник - Владимир Богићевић: *Деклинације*, Свет књиге, Београд, 2005.

Владимир Богићевић: Завидим мртвима, јер немају љубави - Владимир Богићевић: *Деклинације*, Свет књиге, Београд, 2005.

Владимир Богићевић: Плаво мопре с девојкама плавим - Владимир Богићевић: *Деклинације*, Свет књиге, Београд, 2005.

Владимир Богићевић: Сигурно је да нешто се... - Владимир Богићевић: *Деклинације*, Свет књиге, Београд, 2005.

ЈОВАН Д. ПЕТРОВИЋ (1950, Петровац на Млави); пише поезију и прозу.

Објавио је:

књиге поезије *Птици да се надам* (1997), *На вратима песма* (1998), *Зелено јутро* (за децу (1998), *Велика соба јутра* (за децу, 1999), *Легитимна мета* (1999), *Ходочасно гнездо* (1999), *Ахил је умро од упале плућа* (2001), *Камена кућа* (2001), *Божја пошта* (2003), *Шта је то у сновима* (за децу, 2003), *Лутке у излогу* (2005), *Цветна молитва* (2007), *Узорак давног сна* (2008); **романе:** *Лина тврђа од камена* (2004, 2006) и *Глумица* (2009, 2011); **антологије** (као састављач): Антологија петровачких песника 20. века *Речи бачене у време* (2002), *Беле су Млавине руке – Млава у поезији* (2004); **монографију** *Век позоришта на Млави* (2007, коауторски с Владиславом Макишем) и *Како смо волели друга Тита – 100* (књига о позоришној представи петровачког аматерског позоришта); **лексикон** *Петровачки поменик – Књига о свима нама* (2008); *Петровачке анегдоте* (2010, коауторски с Добривојем Петровићем).

Објављује у домаћој и страниј књижевној периодици.

Награђиван за поезију.

Добитник признања *Горњачка повеља*, награде *Горњачко звоно* (за српску духовност), годишње награде општине Петровац на Млави – *4. Јун* (за укупан допринос култури) и др.

Поезија му је преведена на више страних језика.

Члан је Удружења књижевника Србије (2003).

Живи у Петровцу на Млави.

САДРЖАЈ

ДРАГОЉУБ М. ЈОВИЧИЋ	
Данки посмртница, сонет V	15
Данки посмртница, сонети, созерцање (одломак)	15
МИЛИСАВ ПАВЛОВИЋ	
Химна њиви	16
Повратак селу	16
ПЕТАР БРАНКОВИЋ МАЈСКИ	
У миру песму чујеш!	18
Песма братској љубави	18
Синоћ се стидео месец	19
МИЛАН ДИМИТРИЈЕВИЋ	
Долазак	20
Пут	20
Увече	21
Поласци	21
Дијалог за првог суседа	22
ДРАГОЉУБ МИЛОСАВЉЕВИЋ ГУЛА	
Мојој жени за рођендан	24
БОРА НАУМОВИЋ	
Јубилеј	26
Завет	26
Шенлучење	26
Акропољски хоризонти	27
ЖИВОРАД МИЛИЋ ЖУЧНИ	
Липа	29
Бољана	29
ДРАГОСЛАВ ЖИВАДИНОВИЋ	
Тица араратска	30
Балада о коњу Звездану	31
Постоји моћ обиља	32
И бога сте ми у лавиринту заточили	32
Ако путник дође	33

СТЕВАН РАИЧКОВИЋ

Повратак	34
Одлазак	34
Киша	35
Златиборска песма	36
Мир	36
Камена успаванка	37
Руке бола	38
О врати се	38
Песма и смрт	39
О сјај су само врата краја	39

БРАНКО МАНАС

Време за молитву свих песника	41
Феникс	41
Сахрана Јоргоса Сефериса	42
Петровачки воз на шинама	42
* * * (Умрећу сам као они пре мене)	43

ЛЕПИЦА СТАНИШИЋ

И усних празан град	45
Потоп	45
А морала сам знати	46

ДИМИТРИЈЕ БАЦИЋ

Бачијарке	48
-----------------	----

СРБОЉУБ МИТИЋ

Соко	49
Вукц омољски низ Београд оди	49
Мртвац Србијом одим	50
Још нисмо пронашли наш чудесни предео	52
Жута тица	53
Санопис из луде куће	54
Велики ружан коњ	55
Лична карта	56
Оглашавање песме	57
Неки људи бију Србољуба у кафани	59
Каменовања певача	61
Ближњи	62
И тропев о оку великом о корену пута и о проласку	63

МИЛАН МИЛОВИЋ	
***Очи моје на прозору	67
***На крају ништа	67
Смрт.....	68
Не осећаш ли	68
Реци	69
 ДОБРИВОЈЕ МИЛАДИНОВИЋ	
Лукин вир	70
 ДРАГОСЛАВ Ч. СТЕФАНОВИЋ	
Из „Сунчаног опела“	71
 АНА ДУДАШ	
Опсене жедних	72
Привиђења	72
Исповест	73
Лет анђела са лампом	74
Иза зида	75
Озарење речи	76
Уснула фрула	77
 МИЛИВОЈЕ ИЛИЋ	
Епитаф честитом човеку	78
Мутимирова историја	78
Велика нада	79
 ВОЈИСЛАВ С. МАРЈАНОВИЋ	
Хомољска балада	80
Бачија	80
 ЗОРКА КНЕЖЕВИЋ	
Вашар	82
Ћутање	83
 РАША ПЕРИЋ	
Видовдан	84
Влагослов	85
Косовке девојке	86
Зидање Љубостиње	87
Србија и Хиландар	87
Српска молитва Тројеручици	88
Млин	89

МИЛИСАВ МИЛЕНКОВИЋ

На крају лета	90
Молим врачеве пакла светло да не кажу	90
Пред аутопортретом никите станескуа	91
Пожаревачка црква у Сентандреји	92
На обале широке реке Хан Ганг	93
Пролећна елегија	94
Уместо плача мајке	94
Одисеј се није вратио.....	95

БРАНИСЛАВ ПРЕЛЕВИЋ

Повратак стварности	97
Руколовка	99
Никад у један глас	101
Бесконачни век	102

БОГОЉУБ ЈОВИЋ - БОГА МАЛИ

Лик у зори	103
------------------	-----

ВЕРА БРАНКОВИЋ МАЈСКА

Из ове главе	104
Из даљине	104
Волим	104
Кружењем пламена	105
Расечена јабука	106
Офелијин пут	107

ДОБРОСЛАВ ТЕПАВЧЕВИЋ

Камен	108
Одбјегла ријеч	108
Немањића манастири	110
Он је почетак песме	111

ДУШАН М. СТАНОЈЕВИЋ

Парк	113
Обренија	113
Ја	114

ДАРИНКА НЕДЕЉКОВИЋ

Туга	115
------------	-----

МЛАДЕН БРАНКОВИЋ

Светлосна година	116
Збирка снова	116

Могућност разговора који постаје препрека и песми и мени	117
Патетична песма за Маристелу	119
Предсловље	119

ЉУБИЦА СТОЈАДИНОВИЋ

Пролећна ноћ над млавом	121
Тршка – мит и легенда	121

СИНИША РИСТИЋ

Извори неизрецивости	122
Тајна и кључ	122
Други пут с душом на јутрење	123
Панарија	125
Божја књига	125
На кућама нашим	126

ДРАГИША ЖИВАДИНОВИЋ

Чему строфе	127
Само после	127
Кућу градили	127

ДРАГОСЛАВ МИШИЋ

Ранораниоци	130
Паркама	130
Стишки цигани	131
С колена на колена	131
Мајка данобдија	131

ДРАГАН Т. ЈОВИЋ

Излазак песме	132
Ноћ као песма	132
Сачекаћу те на перону неког дана	133
Б. М.	134

СЛАВИЦА ПЕЈОВИЋ

Једином	135
Песников одлазак	135
Поглед	136

ТОМИСЛАВ Ж. ВУЈЧИЋ

Ватра живота	137
Тајна	137
Мучилиште	138

ЗЛАТИЈА РАДОВАНОВИЋ	
Радујем се	139
Молебни триптих светом сави	140
Аријаднин плач	142
Опевај непоновљив сјај	142
Разговор са песником Србољубом Митићем	143
Прелудиј	144
ЈОВАН Д. ПЕТРОВИЋ	
Зрно	145
Одблесци	145
Разговор за неки други дан	146
Незнатни песник	146
Могу бити	147
Отворена врата	148
ДРАГИЦА МАКСИМОВИЋ	
Сликар и песник	150
*** (Мрак. Прве сенке...)	150
МИРОСЛАВ ЛУКИЋ	
Шумска краљевина	151
ЖИВОЈКА МИЛИЋ	
Узлети	153
Ти никада нећеш знати	153
ПЕТАР ЈЕВТОВИЋ	
Човек са жигом од срца	155
Без штита на срцу	156
Певање ћутње	156
РАДЕ М. ОБРАДОВИЋ	
Две капи воде	158
Нестаде сан	158
ЗОРАН СТОЈИЋЕВИЋ РИКАРДО	
Светковине	159
Поема Костолцу	160
ЗОРАН БОГИЋЕВИЋ	
* * * (Чежња и данас има боју)	161
*** (Недељом одлазим на реку)	161
* * * (Ниско...)	161
* * * (Осећам ноћ иза себе)	162

Манифест	162
*** (Ти која дајеш)	163
*** (У потрази за стихом)	163
Подизање престонице	164
ЖИВОЈКА ЖУЈКИЋ	
Гордост успеха	166
Гордост	166
Мудро ослушкивање	167
ВАРАДИНА РАДОЈКОВИЋ ОБРАДОВИЋ	
Ишчили се зрно фениксово	168
Морави	168
АЛЕКСАНДАР ЛУКИЋ	
Шумар и гуштери у забити	169
На равне части	171
Сањајући о фарми поскока	172
У бајања против штеточина, од лопова, од деоба	173
Пастрма	175
ДРАГАН ЈАЦАНОВИЋ	
Митрополија горњачка	177
Црква заова	177
Стишка ода	178
ДРАГАН МЛАВСКИ	
Немогуће траје човече	179
МИОДРАГ МИЛИЋ	
Павле	180
Мојој драгој шкорпији	180
Дојна	181
Подне у селу	182
НОВИЦА СТОКИЋ	
О злобију иних	183
Људоједи	183
Бесници	184
Недуси	185
МИЋА АКСЕНТИЈЕВИЋ	
Виноград	186
Последња баријера	186
Словослагач	186

МИЛАНКА ГОЛУБОВИЋ	
Буђење	188
Путем васкрснућа	188
ТАТЈАНА ДРАКУЛИЋ	
Бранку Миљковићу	190
Кад ме будеш будила	190
Човек и мува	191
Шта очекивати од живота	191
ДАНИЛО РАДОЈКОВИЋ	
Раичковић	192
Рембо	192
Песма	193
Песник	193
ВЕЛИША ЈОКСИМОВИЋ	
Освета купине	194
Одлазе звери	194
Земља, руке, трава	195
Бахчисарајске фонтане	196
ВЛАДИМИР МИРКОВИЋ	
Имао сам сусрет са анђелом	197
Бежим од режима	198
ЗОРКА СТОЈАНОВИЋ	
Извините господине	199
Зрак зоре	199
Опроштај	200
Машина тишине	200
САША РАДИВОЈЕВИЋ	
На тргу	201
ЛЕЛА ЛИКАР	
Девет кругова	205
Зној и бела погача	206
Ћук	206
СНЕЖАНА МИЛАНОВИЋ	
Сан	207

ВОЈКАН ИВКОВИЋ	
Љубица	208
Звезде по сокаку сејала	208
ТАЊА БУРЂЕВИЋ	
Раскршће	210
Мотив туге и лепоте	211
У луци спаса	211
Спајалице	212
Поглед са тврђаве	213
Ружичаста со	214
Бреме	215
СРЕБРАНКА ТОМИЋ	
У дубини ока твога	217
Леденице	217
Око мене	218
СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ	
Ходочашће	219
* * *(Обуци се само у мед...)	220
За твоје прагове, раванице	220
Богородици Љевишкој	221
Руски хор	222
Теби, свети	223
АНА АНТИЛЕТА ЖИВКОВИЋ	
Стрепња	224
ИРИНА МИЛАНОВИЋ ЈАНКУЦИЋ	
Помирење	225
*** (То што су ми дугмад на кошуљи камена)	225
Снага	225
ИВАН Ј. ПЕТРОВИЋ	
Двориште	227
Булке	227
Акварел	227
Мост	228
Вила	228
Ширење града	228
Ход по води	229

ВЛАДИМИР БОГИЋЕВИЋ

*** (Нема више танких опни...)	230
*** (Мој глас теби иде, ко изнемогли путник...)	230
*** (Завидим мртвима, јер немају љубави)	231
*** (Плаво море с девојкама плавим...)	232
*** (Сигурно је да нешто се...)	232

<i>Биографије песника</i>	234
<i>Извори песама</i>	245
<i>О аутору антологије</i>	257

Јован Д. Петровић
Као черга широка душа
Антологија песника Браничева друге половине 20. века

Издавачи

Браничевско-стишка књижевна заједница Мало Црниће
Народна библиотека „Србољуб Митић“ Мало Црниће

За издавача

Миљисав Миленковић
Зорка Стојановић

Лектор/коректор
Аутор

Технички уредник
Иван Ј. Петровић

Штампа

Стојадиновић Петровац на Млави

Тираж
200 комада

2014.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-1(082.2)
821.163.41:929"19"

КАО черга широка душа : антологија
браничевских песника друге половине XX века
/ састављач антологије Јован Д. Петровић. -
Мало Црниће : Браничевско-стишка књижевна
заједница : Народна библиотека "Србољуб
Митић", 2014 (Петровац на Млави :
Стојадиновћ). - 269 стр. ; 25 см. -
(#Едиција #Стишки књижевни круг ; #књ.
#23)

Тираж 200. - Стр. 5-12: Предговор / Јован Д.
Петровић. - Биографије песника: стр. 234-244.
- О аутору антологије: стр. 257. -
Библиографија: стр. 245-256.

ISBN 978-86-87003-32-3

1. Петровић, Јован Д. [приређивач,
сакупљач] [аутор додатног текста]
а) Књижевници - Браничевски округ - 20в
COBISS.SR-ID 209814796